

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 5 november 2015 om 17.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. van der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool en ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij, J.P. Middelburg en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren R.F. Prang en J.C.M. Rasch, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: de heren A.A.L. Eversteijn en P.P. Lippinkhof.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open de vergadering. Dit is onze begrotingsvergadering. Daarom beginnen we iets eerder dan normaal. Wij zijn heel blij dat Jan Smit weer in ons midden is. Je hebt een tijdje verstek moeten laten gaan wegens gezondheidsproblemen. Het doet ons allemaal zeer goed dat je die problemen hebt overwonnen. Ik zou bijna zeggen dat je er weer als een jonge god uit ziet. Los van die kwalificatie vind ik het heel fijn dat je terug bent in ons midden. Wij missen vanavond de heer Eversteijn. Hij zou vanavond optreden als woordvoerder van de fractie van ONS Voorschoten, maar jammer genoeg is hij door ziekte uitgeschakeld. Daar staat tegenover dat dit ons de kans geeft om nog een keer te genieten van de bijdrage van de heer Rasch. Zo heeft ieder nadeel zijn voordeel. Ik moet ook medelen dat de heer Lippinkhof vanavond afwezig moet zijn wegens een gezondheidssituatie in zijn gezin. Dat betreuren wij, maar de afweziging is goed te begrijpen.

We beginnen straks met de eerste termijn van de raad, de Algemene Beschouwingen. We praten over de Programmabegroting 2016 – 2019 en ook over de Najaarsnota 2015. Er is gevraagd om die punten gecombineerd te bespreken. Dat geldt ook voor het stuk Financieel beleidskader. Die drie punten kunnen de woordvoerders dus in één keer meenemen. Bij de besluitvorming moeten we wel separaat een beslissing nemen over de Programmabegroting en over de Najaarsnota. Het Financieel beleidskader is puur een informatiebrief. Daarover

hoeft de raad dus geen beslissing te nemen. Na de eerste termijn van de raad zal er een schorsing zijn, waarin we ook een hapje kunnen eten. Daarna gaan we door met de eerste termijn van de raad, waarin de fracties elkaar onderling kunnen bevragen. Daarna is er weer een korte schorsing. Dan volgt de eerste termijn van het college en dan gaan we vanzelf door met de tweede termijn en uiteindelijk met de finale besluitvorming. Ik denk dat het zou moeten lukken om ongeveer om 21.00 uur klaar te zijn; dat heb ik ook van de Griffie begrepen. Die adviezen neem ik altijd serieus. We zullen wel zien hoe het vanavond gaat lopen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Algemene beschouwingen bij de Programmabegroting 2016-2019.

De voorzitter: Bij de algemene beschouwingen houden we de volgorde aan van de grootte van de fracties. Als fracties evenveel raadszetels hebben, kijken we naar het stempercentage.

De heer Mol (VVD): Voorzitter. De feestdagenverlichting hangt weer in ons heerlijke dorp. Stonden we pas geleden nog te genieten van de vrolijke Paardenmarkt, over een paar weken zitten we alweer aan het kerstdiner. De tijd vliegt en vanavond behandelen wij de tweede begroting van de gemeenteraad in deze setting. De VVD is in grote lijnen tevreden, maar vindt dat het op een aantal punten nog iets ambitieuzer kan.

De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in Voorschoten. Die investeringen waren nodig om de kwaliteit van ons dorp als woon- en werkgemeente te vergroten en ons dorp toekomstbestendig te maken. De effecten zijn merkbaar: onze prachtige basisscholen zitten vol nieuwe leerlingen, steeds meer bedrijven zoeken een plek in de Dobbewijk en de huizenmarkt in Voorschoten is één van de gezondste in heel Nederland. Dat deze investeringen zwaar op de begroting drukken, is een feit. Wij merken ook dat de nieuwe taken op het gebied van zorg en welzijn grote verplichtingen met zich meebrengen. Het blijft financieel behoeftzaam manoeuvreren. Veel ruimte voor nieuw beleid is er niet. De krappe kas dwingt ons om kritisch te kijken naar onze uitgaven. Dit brengt ons tot een aantal vragen.

De VVD heeft vorig jaar het initiatief genomen tot het indienen van een motie om in Voorschoten het NUU-principe toe te passen: alle investeringen worden getoetst aan de hand van de vraag of ze wel nuttig en urgent zijn en of het uitvoeringsniveau past binnen de financiële ruimte. Die motie is aangenomen en heeft geleid tot een veel transparanter investeringsoverzicht, waarmee wij beter in staat zijn om op onze investeringen te sturen. Dit brengt ons tot de vraag aan het college op welke wijze nut, urgentie en uitvoeringsniveau in dit overzicht en in deze begroting hun weg hebben gevonden.

Een tweede aandachtspunt van de VVD is het vraagstuk van de onverdeelde personeelsslachten. Als de veronderstelling is dat door de NUU-check minder projecten in uitvoering worden genomen, is er dan ook minder projectcapaciteit nodig? In de inleiding tot de begroting

schrijft het college dat iedere afzonderlijke investering heroverwogen moet worden. Betekent dit ook dat we de investeringen in de Vlietwijk gaan heroverwegen?

De economie in Voorschoten zit in de lift. Het college verdient een pluim op dit punt: samen met de ondernemers vertoont het college grote wilskracht om de bedrijvigheid extra glans te geven en de concurrentiekracht van Voorschoten te versterken. De VVD wil ondernemend Voorschoten vooral duidelijkheid geven. Ondernemers hebben niets aan "misschien". Die duidelijkheid moet vooral tot uiting komen in eenvoudige en heldere regels. Elke Voorschotenaar moet snel kunnen zien wat wel en niet mag in dit dorp. De VVD heeft al vaker gepleit voor flink snoeien in de Algemene Plaatselijke Verordening. Het uitgangspunt moet van "nee, dat mag niet, mits" naar "ja, dat mag, tenzij. Wij kijken dan ook reikhalzend uit naar de nieuwe APV, die wij begin 2016 als gemeenteraad mogen ontvangen.

Duidelijkheid is ook nodig bij het vergunningenbeleid van de gemeente Voorschoten. Steeds vaker ontvangen wij klachten van inwoners en ondernemers dat het omgevingsloket zelfs bij heel eenvoudige bouwaanvragen matig bereikbaar is en dat de doorlooptijd van vergunningen lang is. Op dit punt toont de gemeente Voorschoten zich geen faciliterende partner. Dit is voor de VVD onacceptabel. Wij ontvangen ook klachten over gebrekkige handhaving. Als je regels hebt, moet je ze goed toepassen en adequaat ingrijpen als ze overtreden worden.

Vorig jaar hebben wij, als onderdeel van de bezuinigingen, de informatiepagina in Groot Voorschoten geschrapt. De VVD-fractie heeft toen gepleit voor een alternatief in de vorm van een digitale nieuwsbrief: op de website van de gemeente vul je je e-mailadres in en wekelijks ontvang je in een pdf-je de belangrijkste mededelingen en vergunningaanvragen die ter inzage liggen. Dat is laagdrempelig en makkelijk te realiseren. Dit initiatief is niet opgepakt. Wel kun je je volgens de website van de gemeente aanmelden op www.officiëlebekendmakingen.nl, wat erg ingewikkeld is. De VVD wil dat onze inwoners weer goed en makkelijk kennis kunnen nemen van de gemeenteberichten en dat die berichten gepubliceerd worden op plekken waar veel dorpsgenoten er kennis van kunnen nemen, bijvoorbeeld Voorschotenonline, dat nu ook een nieuwsscherm heeft hangen in het gezondheidscentrum in Noord-Hofland – er zijn plannen voor meer schermen – en dat de mogelijkheid van de digitale nieuwsbrief nu echt onderzocht wordt. Is het college bereid om daar komend jaar werk van te maken? Wij dienen op dit punt met het CDA en ONS Voorschoten een motie in. De motie luidt:

"Motie 100371.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 5 november 2015,

constaterende dat:

- de gemeente haar berichten momenteel alleen bekend maakt via www.voorschoten.nl en www.officiëlebekendmakingen.nl;*

- *inwoners van Voorschoten verder geen mogelijkheden hebben om gemeenteberichten te raadplegen;*
- *de website www.officiëlebekendmakingen.nl en berichten daarvan niet gebruiksvriendelijk zijn;*

overwegende dat:

- *het wenselijk is dat burgers laagdrempelig en makkelijk bekendmakingen en nieuwsberichten van de gemeente moeten kunnen vinden;*
- *de raad vorig jaar heeft gepleit voor de realisatie van een digitale nieuwsbrief, waar inwoners zich op kunnen abonneren, die makkelijk en goedkoop te realiseren is maar dat het college dit nog niet heeft opgepakt;*
- *Voorschoten meerdere bestaande kanalen, fysiek en digitaal, kent om inwoners snel te bereiken;*

besluit:

1. *Het college op te dragen in de eerste helft van 2016 een plan te maken om inwoners beter te informeren over gemeentelijke bekendmakingen en nieuwsberichten, waar de realisatie van een digitale nieuwsbrief deel van uitmaakt;*
2. *Een bedrag van maximaal € 20.000 uit de inkomsten van de precarioheffing in te zetten om dit mogelijk te maken,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Duidelijkheid is ook nodig bij de uitrol van de retailvisie in de Leidse regio. De VVD-fractie steunt de visie van het college, dat vooral inzet op een centrumstrategie. Zet in op winkelcentrum Noord Hofland en concentreer het aanbod van winkels en voorzieningen zoveel mogelijk in de Schoolstraat en de Voorstraat. Dit betekent niet dat losse strips, zoals op de Beethovenlaan, opgegeven zijn. Sterker nog: één van de succesvolste slagers van Voorschoten is daar gevestigd. Deze ondernemers hebben behoefte aan een helder signaal van de gemeente dat zij hen niet in de kou laat staan als ze ervoor kiezen om daar te blijven.

Wij vragen ook aandacht voor onze concurrentiekracht. Ondernemers en college proberen nog steeds een vuist te maken tegen de uitbreiding van Leidsenhage. Als we die niet kunnen tegenhouden, laten we er dan voor zorgen dat ons winkelcentrum voldoende onderscheidend is. De Taskforce Centrum is goed bezig met invulling geven aan het DNA van ons centrum: historisch, ontmoeting en bereikbaar. De Voorstraat heeft inmiddels een prachtige rij aaneengesloten terrassen. College, welke concrete maatregelen kunnen we in 2016 verwachten in het centrum om die concurrentiekracht nog steviger te maken? De VVD heeft in de commissievergadering al ertoe opgeroepen om de brom- en fietsoverlast aan te pakken. Het zou mooi zijn als het college samen met de ondernemers tot een goede oplossing komt.

De openbare ruimte ligt er goed bij. Daar hecht de VVD veel waarde aan, want de wegen en het groen zijn onderdeel van het visitekaartje dat Voorschoten zo aantrekkelijk maakt. De wilde onveilige bermen en het vage onkruidbeleid van de gemeente dragen daar niet aan bij. Wij willen kappen met de wilde bermen. College, wanneer komt u met een heldere aanpak van het onkruid? En kunt u komend jaar de bermen weer eens mooi kort maaien?

Voorschoten is inbraakgevoelig. De politie surveilleert geregeld, maar is uiteraard niet in staat om overal een oogje in het zeil te houden. Een beveiligd huis en een oplettende buurt blijven de beste beveiliging tegen inbraak. In ons dorp is enkele jaren geleden succesvol Burgernet uitgerold, waar veel inwoners aan deelnemen. In een aantal andere gemeenten wordt al succesvol gebruikgemaakt van het whatsapp-alarm. In Tilburg, waar duizenden inwoners zijn aangesloten bij een whatsapp-buurtwacht, leidde dit tot halvering van het aantal inbraken. De VVD-fractie wil van het college weten of het whatsapp-alarm ook in Voorschoten kan worden toegepast. Wij dienen op dit punt met het CDA en ONS Voorschoten een motie in. De motie luidt:

"Motie 100372.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 5 november 2015,

constaterende dat:

- *Voorschoten, gelegen tussen de A4 en de A44 met veel snelle toegangswegen, inbraakgevoelig is;*
- *de beste beveiliging tegen inbraak een beveiligd huis en een oplettende buurt is;*
- *in ons dorp enkele jaren geleden al succesvol Burgernet is uitgerold, waar veel inwoners aan deelnemen;*

overwegende dat:

- *in een aantal gemeenten al succesvol gebruik wordt gemaakt van whatsapp-buurtgroepen als preventiemiddel tegen inbraken (o.a. Tilburg, Ede, Leiderdorp);*
- *wetenschappelijk is aangetoond door de Universiteit Tilburg dat het aantal inbraken fors daalt in buurten waar een whatsapp-buurtgroep actief is;*
- *de Nationale Politie, bij monde van de Landelijk Coördinator Woninginbraken, enthousiast is over deze vorm van inbraakpreventie;*

draagt het college op:

1. *De mogelijkheid van invoering van whatsapp-buurtgroepen in Voorschoten te promoten en stimuleren;*
2. *Met de politie te overleggen welke rol zij kan spelen in deze vorm van buurtpreventie, bijvoorbeeld in de vorm van aanmeldpunt of groepsregisseur;*

3. Aan te geven welke financiële middelen nodig zijn om in de buurten waar buurtgroepen actief zijn, die zichtbaar te maken door enkele borden te plaatsen (zie voorbeeld onderaan deze motie),

en gaat over tot de orde van de dag."

De VVD is blij dat de gezamenlijke aanpak van politie, gemeente en jeugd- en jongerenwerk in Voorschoten helpt, maar één groep is wat de VVD betreft erg lang buiten beeld gebleven bij een goede aanpak van de hangjongerenoverlast, namelijk de ouders. Zij zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun kinderen. Zij hebben een sleutelrol in het oplossen van het probleem en moeten wat de VVD betreft bij jongerenoverlast direct door de gemeente worden aangesproken. Is het college bereid om ouders eerder en beter te betrekken bij de aanpak van overlast door hangjongeren?

De BOA's zijn een terugkerend thema. Heeft dit voldoende aandacht van het college? De BOA's lijken wel de zeldzaamste diersoort in ons dorp. Waar zijn ze toch?

De VVD is supertrots op onze verenigingen. De sociale cohesie in Voorschoten is enorm. Ook zij leveren een niet te onderschatten bijdrage aan de aantrekkingskracht van ons dorp. Daarbij vormen zij voor veel mensen het belangrijkste sociale netwerk. De afgelopen jaren heeft een aantal verenigingen laten zien dat zij door slim samenwerken de kosten konden beperken en een gezond voortbestaan van hun activiteit in Voorschoten konden verzekeren. De VVD-fractie juicht het toe als meer verenigingen de kans tot samenwerken aanpakken, zoals het meer gebruiken van elkaars faciliteiten en het uitwisselen van expertise.

Meewerken is meedoen. Daarom heeft de VVD in het participatiebeleid ingezet op een werkgeversbenadering. Als je door het verlies van je baan in een uitkering terechtkomt, is het uitgangspunt dat je zo snel mogelijk weer aan de slag gaat. Een uitkering is slechts een tij

delijk vangnet. Een van de maatregelen om de participatie te verhogen, was de lancering van de website www.werkenismeedoen.nl, waar werkzoekenden en bedrijven uit Voorschoten elkaar makkelijk kunnen vinden. College, werkt deze aanpak goed?

Een aantal Voorschotense bedrijven zet zich hier heel actief voor in, zoals de HEMA, maar er moet wel genoeg werk zijn. Daarvoor zijn we afhankelijk van een groot aantal factoren waarop Voorschoten geen invloed heeft, behalve dan een goed vestigingsklimaat waardoor bedrijven zich in Voorschoten komen vestigen. De mogelijke komst van een Karwei naar de Dobbewijk juicht de VVD-fractie daarom toe. Daarbij zijn wij er voorstander van om mensen in een uitkeringssituatie zoveel mogelijk aan het werk te houden, bijvoorbeeld door werker-
varing op te doen in de gemeentelijke organisatie. Kan het college aangeven op welke manier zij mogelijkheden daartoe ziet?

De nieuwe taken op het gebied van jeugdzorg, maatschappelijke opvang en participatie hebben in Voorschoten vooralsnog een zachte landing gemaakt. Ook hierbij spelen medewerkers en vrijwilligers een sleutelrol, waarbij met name veel dank is verschuldigd aan Stichting Voor Elkaar. Wij krijgen ook goede signalen over een goede samenwerking tussen het college en de vrijwilligers. Het Centrum voor Jeugd en Gezin functioneert steeds beter en neemt een duidelijke regierol bij de aanpak van jongerenoverlast en preventieactiviteiten in de jeugdzorg. Een goed functionerend CJG is geen vanzelfsprekendheid. Veel gemeenten worstelen er nog mee. Daar mogen we dus best trots en tevreden over zijn.

In de begroting geeft het college een belangrijke waarschuwing waarin het nu niet voorziet. De bijdrage voor de zorg vanuit Den Haag wordt lager. Bij gelijkblijvende lasten betekent dit dat ons met deze nieuwe taken de komende jaren op dit terrein een tekort te wachten staat. De VVD is voor een sobere overheid en een slimme en efficiënte uitvoering van onze zorgtaken, maar de VVD is tegen een verschraling van de zorg. Hoe gaan we dit tekort opvangen? Als eerste belangrijke maatregel wil de VVD onze zorgbudgetten zoveel mogelijk ontschotten, zodat we budgetten ook handiger kunnen inzetten. Het college moet de ruimte krijgen om het geld dat meekomt voor de financiering van onze zorgtaken, zo breed mogelijk in te kunnen zetten. Uiteindelijk was dit ook het doel van de drie decentralisaties: één integrale aanpak van de zorgtaken in één sociaal domein.

Op het gebied van zorg en welzijn vraag ik graag nog aandacht voor een mooi initiatief, namelijk het Broodfonds dat, als alle aanvragen worden goedgekeurd, op 1 december in Voorschoten actief zal worden. Het Broodfonds is van ondernemers, voor ondernemers. Word je als ondernemer ziek, dan heb je tijdelijk geen inkomen. Met het Broodfonds wordt dit risico afgedekt en gefinancierd door alle deelnemende ondernemers. Dat is een prachtige oplossing voor een probleem waarbij de overheid geen rol speelt.

Een punt van zorg voor de VVD is het groeiend aantal ouderen die aangeven dat ze eenzaam zijn. De Stichting Voor Elkaar is bezig met het opzetten van een maatjesprogramma. Mensen kunnen via dit programma anderen hulp en gezelschap bieden. Maatjes kunnen ook mantel

zorgers helpen ontzorgen. De VVD erkent het belang van dit initiatief. College, bent u bereid om Voor Elkaar te helpen met het promoten van het maatjesprogramma in Voorschoten?

Deze begroting kan rekenen op steun van de VVD, al hebben wij een aantal kritische vragen gesteld. Tegelijkertijd hebben wij een groot vertrouwen in de toekomst van ons dorp, de creativiteit van onze inwoners en de deskundigheid in deze gemeenteraad. Graag sluit ik af met een mooi lichtpuntje. Recent hebben wij een aantal vluchtelingen in ons dorp mogen opvangen. Onze fractie is trots op de wijze waarop de gemeente de opvang heeft geregeld en op de vele vrijwilligers die zich daarvoor hebben ingezet.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter, geachte leden van het college, gewaardeerde collega's van de gemeenteraad van Voorschoten en best publiek. Het is een goede gewoonte dat de fractievoorzitter van een partij in deze raad de Algemene Beschouwingen namens zijn fractie uitspreekt. Het is dan ook met de nodige schroom dat ik vandaag de plaats inneem van onze fractievoorzitter, die helaas door een heftige aandoening geveld is. U zult zijn eloquentie en zijn scherpe analyses moeten missen en u zult het slechts met mij moeten doen.

In deze tijden, waarin de randen van Europa in brand staan en velen op de vlucht slaan, bereiken de vluchtelingen ook ons welvarende en veilige dorp. ONS Voorschoten is bijzonder trots op de wijze waarop het college en de ambtenaren zich hiervoor hebben ingespannen. ONS Voorschoten is vooral trots op al die talloze vrijwilligers en inwoners die spontaan een bijdrage kwamen leveren om het verblijf van ruim 100 vluchtelingen mogelijk te maken. Als het weerstandsvermogen het vermogen is om te kunnen omgaan met onverwachte situaties, is er niets mis met het weerstandsvermogen van Voorschoten.

Voorschoten kan dit aan. "Wir schaffen es", zoals een grote Europese leider recentelijk zei, omdat wij een rijk vrijwilligersleven hebben. Onze sport- en atletiekverenigingen kennen duizenden vrijwilligers die samen werken aan een leefbare en aangename samenleving. En veel vrijwilligers nemen de zorg voor de openbare ruimte op zich, zoals de bloemenweide in de Krimwijk. Vrijwilligers verstrekken iedere vrijdagmiddag tweedehands spulletjes via de rommelmarkt van het Rode Kruis. Vrijwilligers verzorgen taallessen en computerlessen, verlenen schuldhulpverlening, organiseren kindervakantiekampen en verzorgen niet in de laatste plaats de voedselbank. Vertrouwen in mensen, verbinden van krachten; dat maakt Voorschoten een dorp om trots op te zijn.

Voor ons ligt de begroting voor 2016. Waar ONS Voorschoten het college vorig jaar al complimenteerde met de leesbaarheid van de begroting en met de begroting in één oogopslag, heeft het college zichzelf dit jaar weer overtroffen. Ook de tafeltjesavond heeft qua organisatie én qua inhoud aanzienlijk bijgedragen aan het beter begrijpen van de stukken, wat ook duidelijk werd uit het geringe aantal vragen van technische aard. En ook dit jaar is er weer de begroting in één oogopslag, prachtig en ook zo beknopt en duidelijk. Ook de inhoud van de begroting stemt tot tevredenheid. De begroting laat een gezonde financiële situatie zien.

Naast een gezonde financiële positie laat de begroting ook zien dat ons college "in control" is. Er wordt duidelijk gestuurd op de financiën en zaken worden voortvarend opgepakt.

Net als vorig jaar is het meerjarenbeeld gezond. De algemene reserve is meerjarig stabiel en de afname van de bestemmingsreserves houdt gelijke tred met de aanwending van de bestemmingen waarvoor zij zijn ingesteld. De liquiditeit is weliswaar beperkt, maar de gemeente is gezond solvabel en de schulden zijn in verhouding tot het onderliggende vastgoed zeer verantwoord. Anders dan het college is ONS Voorschoten overigens van mening dat een absoluut plafond van de bruto schuld een onverstandige keuze is. Wij achten dit voorstel een onzalig proefballonnetje. ONS Voorschoten ziet veel meer in een relatief plafond van een percentage van de jaarmzet, maar dan voor de netto schuld.

De veiligheid in ons dorp is een belangrijk onderwerp voor de leefbaarheid. In het coalitieprogramma is opgenomen dat wij van drie naar vijf wijkagenten toe moeten. Vorig jaar heeft ONS Voorschoten er bij het college al op aangedrongen om te bewerkstelligen dat Voorschoten vijf wijkagenten zou krijgen, zoals door de minister was toegezegd. Als antwoord werd ons toen gegeven dat er gemiddeld binnen de regio vijf agenten waren voor Voorschoten. Nu – een jaar later – blijkt dat niet zo te zijn, zegt ook de nieuwe minister. Kan het college hiervoor nog eens extra gaan pleiten? De cijfers laten gelukkig op bijna alle terreinen van overlast en criminaliteit een daling zien, maar dat willen we natuurlijk wel zo houden.

En hoe staat het met de BOA's? In de begroting lezen wij dat zij tot en met 2018 bezig zijn met de certificeringen van de Drank- en horecawet. Hebben we het daar twee jaar geleden niet al over gehad? Duurt deze opleiding echt zo lang en betekent dit dat wij op dit moment niemand hebben voor deze controle? De overlast op dit terrein neemt namelijk wel toe. Op de bekende hangplekken worden 's morgens steeds vaker lege drankflessen gevonden. Dat baart ons zorgen. Wie ziet hierop toe?

Aan je vrienden vertel je de waarheid, ook als die pijn doet. Dat mogen wij van het college verwachten, maar andersom mag u dat ook van ONS Voorschoten verwachten. ONS Voorschoten heeft vorig jaar bij de behandeling van de begroting met betrekking tot de bekende motie 100120 en de bezuiniging op communicatie het college aangesproken op het achterhouden van belangrijke informatie die, indien tijdig beschikbaar, de besluitvorming zeker zou hebben beïnvloed. De raad meende te bezuinigen op een bedrag van respectievelijk € 8 miljoen en € 1 miljoen, terwijl de beïnvloedbaarheid ongeveer de helft bedroeg, waardoor de impact van de maatregelen verdubbeld werd.

Aan de raad – en daarmee ook de burgers van Voorschoten – werd een keuze voorgelegd uit vier alternatieve uitwerkingen van het parkeren bij het station, terwijl op dat moment bekend was dat slechts één variant subsidiabel was. Recentelijk discussieerde de raad in commissieverband heftig over de conclusies van een stresstest, terwijl tegelijkertijd bij het college bekend was dat de conclusies gebaseerd waren op achterhaalde uitgangspunten en dat deze nu geheel anders zouden uitpakken. Dat zijn enkele voorbeelden van slechte communicatie.

met de bevolking en de raad, waar ONS Voorschoten niet blij van wordt en ook niet bepaald trots op kan zijn. Politieke sensitiviteit moet het college zelf ontwikkelen. Wel kunnen wij het college een handreiking doen voor het beter communiceren over besluitvorming in de raad. Wij dienen hiertoe samen met het CDA en de VVD een motie in. De motie luidt:

"Motie 100370.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 5 november 2015,

overwegende dat:

- *zowel burgers als raadsleden behoefte hebben aan goede besluitvorming;*
- *goede besluitvorming bevordert wordt door helder en beknopt geformuleerde besluiten;*
- *het mogelijk moet zijn om in één A4 weer te geven wat de essentie van een gevraagd besluit is;*
- *het bestaande format voor een raadsvoorstel of 'adviesnota aan de raad' een goed format is, bestaande uit de onderdelen:*
 - *Kernboodschap;*
 - *Beslispunten;*
 - *Inleiding;*
 - *Beslispunten (bis);*
 - *Beoogd effect*
 - *Argumenten;*
- *een goed gebruik van het bestaande format voldoende basis moet bieden om zich een mening te vormen over het voorliggende voorstel;*
- *een goed gebruik van het bestaande format voldoende basis moet bieden om te beslissen al dan niet dieper op de materie in te willen gaan door de eventuele bijlagen te lezen;*

roept het college op:

- *voort te gaan op de ingeslagen weg de kernboodschap helder en beknopt te formuleren;*
- *de inleiding te gebruiken om een samenvatting van het te nemen besluit in ongeveer één A4 te geven;*
- *de tweede opsomming van de beslispunten achterwege te laten;*
- *bij het lemma 'Argumenten' met name aan te geven waarom het besluit door de raad genomen dient te worden,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Gelukkig staan daar ook goede voorbeelden tegenover. Zo is er de fraaie website In My BackYard voor de werkzaamheden in de Vlietwijk. Daar kunnen burgers en belanghebbenden informatie vinden, maar kunnen zij ook vragen stellen, die binnen enkele uren ook beantwoord worden. Zo kan het ook. De bewoners rondom Beresteijn zijn in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkelingen, onder andere via keukentafelgesprekken. Ook de omwonenden van de Duivenvoordecorridor worden goed betrokken bij de verschillende varianten en ontwikkelingsopties. Ook verheugt het ONS Voorschoten dat de communicatie met de inwoners van de Nassauwijk over de verkeerssituatie aldaar nu naar tevredenheid verloopt.

Onze natuur is heel belangrijk. Mede daardoor staan wij als Voorschoten nog steeds in de top 10 van beste woongemeenten van Nederland. Als wij achter ons raadhuis het vernieuwde Berkhoutpark zien en in de begroting lezen dat park Ter Wadding volgend jaar ook een grote opknapbeurt krijgt, dan verheugt ons dat. Aan de andere kant van ons dorp is er natuurlijk Duin, Horst en Weide, waar mooie wandel- en fietsroutes worden aangelegd en waar binnenkort ook een natuurspeeltuin komt. Dat is mogelijk geworden – we hadden het zojuist al over de vrijwilligers – dankzij een burgerinitiatief en de grond wordt gedoneerd door de gemeente. Zo wordt het echt een gebied waarvan je met het hele gezin kunt gaan genieten.

Hoe zit het overigens met het adopteren van het groen, zoals in ons coalitieprogramma staat? Er wordt veel bezuinigd in de openbare ruimte. Natuurlijk is dat nodig om Voorschoten financieel gezond te houden, maar wij maken ons toch wel een beetje zorgen. De bloembakken zijn wegbezuinigd. Kunnen deze ook niet voor adoptie worden aangeboden? Wij zouden als fractie het goede voorbeeld willen geven, en één bloembak willen adopteren. Die gaan we verzorgen en onderhouden.

Ook het onkruid baart ons zorgen. Het stoppen met het bestrijdingsmiddel Roundup is een goede zaak, maar er wordt nu geborsteld. Dat genereert fijnstof en andere ellende, zoals pollen tijdens een bepaald seizoen. We constateren dat dit een stuk minder effectief is en dat de buitenruimte verloedert. De borstels kunnen niet overal bij en los daarvan tasten zij het wegdek aan. Wij vragen ons af welke schade dit oplevert over een aantal jaren. Slijt het wegdek nu sneller? Zoals wij al aangaven, zijn de parken en het openbaar groen straks prima in orde. Hoe jammer is het dan dat het onkruid overal tiert? Is er al een alternatief uit Den Haag in zicht om op een effectieve, gezonde en milieuvriendelijke manier onkruid tegen te gaan? Daar zijn wij benieuwd naar.

Een niet onaanzienlijk deel van de begroting gaat naar de zorg. Wij hebben als raad steeds gezegd dat niemand tussen wal en schip mag vallen en dat iedereen die zorg behoeft, die ook moet kunnen krijgen. ONS Voorschoten heeft niet voor niets als motto: "Wij geloven in de eigen kracht van mensen, maar vinden dat diegenen die het niet alleen redden, een steuntje in de rug verdienen". Gelukkig horen wij positieve geluiden dat de zorg in Voorschoten goed geregeld is. Wij stellen vast dat de raad steeds meer betrokken wordt, bijvoorbeeld bij de inkoop van zorg. Tevens worden de wensen vanuit de raad – zoals een extra balie in het gemeentehuis – ingewilligd. En mensen weten deze ook goed te vinden. De

maandelijkse terugkoppeling van het college op de zorgdossiers ervaren wij als prettig en actueel. Daar voeg ik aan toe dat ONS Voorschoten het ook erg op prijs zou stellen als die huisartsenpost er een keer komt.

In het centrum wordt hard gewerkt aan een nieuwe "kop" op het Deltaplein. Ook zal binnenkort gestart worden met het Knooppunt, het kruispunt dat de verkeersafwikkeling moet versoepelen en een ingang naar de ondergrondse parkeergarage gaat geven. Ook op de Be-resteijn lijkt nu eindelijk wat te gaan gebeuren. Onlangs was er een informatieavond waar eigenaar Amvest samen met de gemeente de plannen voor deze historische buitenplaats presenteerde. Veel Voorschotenaren zijn verheugd over deze plannen. Zij zien dit monument al bijna vijftien jaar steeds verder achteruitgaan en iedereen vindt dat erg zonde.

Er wordt ook gebouwd in de Dobbewijk, een mooi nieuw en duurzaam industrieterrein waar al vele jaren over gesproken is. Wel vragen wij extra aandacht voor de communicatie. Er is nog steeds veel onrust, met name onder de bewoners van de Donklaan. De wethouder heeft toegezegd hier extra tijd voor vrij te maken en daar vertrouwen wij graag op.

Het duurste project van Voorschoten is de reconstructie van de Vlietwijk. Dat loopt voorspoedig en wij horen van bewoners goede verhalen over met name de informatievoorziening. Het college krijgt hiervoor onze welgemeende complimenten.

Dat brengt ons bij de Duivenvoordecorridor. Dankzij de sloop van de kassen is daar een mooi nieuw landschap ontstaan. Wij hebben als raad besloten daar maximaal 4.000 vierkante meter voor terug te bouwen. Wij willen het college ertoe oproepen om daar wel iets unieks neer te gaan zetten. De nieuwbouw behoort een eenheid te worden met de natuurlijke omgeving, maar daarnaast moeten we er ook scherp op toezien dat de opbrengsten maximaal zijn. Wij horen graag de laatste stand van zaken.

Ook de starters op de woningmarkt komen deze in coalitieperiode goed aan bod. De meeste politieke partijen hadden dit ook in hun verkiezingsprogramma staan. Wie – bij voorkeur op de fiets – door Noord-Holland rijdt, ziet daar een schitterende wijk verrijzen met starterswoningen, net als in de Vlietwijk. Ook hier wordt kleinschalig gebouwd in een zeer gunstige prijsklasse. Geen wonder dat beide projecten binnen no time uitverkocht waren.

Onlangs verscheen in de media de oproep om vooral meer woningen te gaan bouwen in Nederland. Recent hoorden wij al van de wethouder dat Starrenburg III nu geconcretiseerd gaat worden, maar hoe staat het met de Intratuinlocatie en het terrein ertegenover, het Segaarterrein? Dit is toch ook in handen van projectontwikkelaars? Kunnen wij daar binnenkort ook woningbouw verwachten?

ONS Voorschoten is zeer tevreden over de aanbevelingen van de commissie Depla, die inmiddels door de regering zijn overgenomen en dit jaar tot wet zijn verheven. Daarin wordt van alles geregeld met betrekking tot het verbeteren van de informatievoorziening en daar-

mee ook van de mogelijkheden van de gemeenteraad. Vanaf 2017 zal de begroting onder andere een verplicht programma bedrijfsvoering kennen, waardoor de gesignaleerde missers bij motie 100120 en de bezuiniging op communicatie normaliter niet meer voor kunnen komen. Een goede en correcte implementatie van de vernieuwde richtlijnen in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zal er immers toe leiden dat de verfoeide doorbelastingen op zogenoemde "producten" niet meer in de programma's plaatsvinden, maar uitsluitend nog ten behoeve van het CBS worden berekend. Daar horen ze ook thuis. De raad kan immers geen goede keuzes maken bij producten waarvan een wijziging in volume of intensiteit niet in geld is uit te drukken vanwege de ballast van de doorbelaste kosten die het beeld vertroebelen. De voorbereiding voor de begroting voor 2017 is nog kort dag en de raad heeft tot op heden nog geen keuzenota gezien over de voorgenomen uitwerking van de nieuwe richtlijnen. Wij zien die met spanning tegemoet.

Initiatieven vanuit de inwoners, die de leefbaarheid van ons dorp verbeteren, moeten vanuit een positieve grondhouding gezien worden. Daarom is ONS Voorschoten zo blij met bijvoorbeeld de initiatieven van de sport- en atletiekvereniging Voorschoten '97 voor het renoveren van een deel van haar sportpark; concreet: het deel van en rondom de atletiekbaan. Als de berekeningen van Voorschoten '97 kloppen – dat horen wij graag bevestigd of gecorrigeerd vanuit het college – is de gevraagde investering een dubbel cadeau van en aan de gemeenschap: de kosten voor de gemeente gaan omlaag en de kwaliteit verbetert. Straks zal het CDA samen met ONS Voorschoten en de VVD een motie indienen waarin het college niet alleen verzocht wordt om hier goed op in te gaan, maar die tevens een kader kan vormen voor het omgaan met investeringen die vanuit de gemeenschap ontstaan.

Ik dank u voor uw aandacht en ik zie de discussie met de fracties in de raad en met het college met enthousiasme tegemoet.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter en aanwezigen. Ik wil allereerst alle Voorschotenaren en in het bijzonder de voorzitter van de gemeenteraad feliciteren met het 400-jarig bestaan van Voorschoten als zelfstandige gemeente. Voorschoten verwierf volgens een artikel van Jane Koopstra in Groot Voorschoten in 1615 die status, waardoor wij hier als Voorschotenaren nog steeds over onze eigen gemeente kunnen beslissen. Ik kan mij voorstellen dat u een trotse burgemeester bent. Ik wil dit ook niet zomaar voorbij laten gaan. U gaat vaak naar 100-jarigen. Daarbij geeft u meestal een bloemetje en een boek. Ik wil nu hetzelfde doen. Ik zet de microfoon nu even uit, want anders gaat het van mijn spreektijd af.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Zoetemelk. Wat een verrassing: mooie rode en witte rozen en een prachtig boek. Ik zeg altijd maar: een trotse burgemeester kan niet bestaan zonder een trotse gemeenteraad en een trotse gemeente.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het boek dat de burgemeester heeft gekregen, is Focus op Voorschoten. Vanavond focussen wij ons volledig op Voorschoten. Ik start mijn betoog met een citaat van Cees Bremmer. Hij zei tijdens een bijeenkomst van de Leidse regio: "In zelfstan-

digheid ligt onze kracht en in samenwerking ons geheim." Voorschoten is groot en mooi geworden door een nauwe samenwerking tussen burgers, ondernemers en het bestuur. Voor kwaliteit en groei heb je elkaar nodig. In grotere steden hebben ze het de laatste tijd vaak over "De kracht van kleinschaligheid" en de wens om een transitie van een bepalende overheid naar een energieke samenleving te realiseren. Wij hoeven de Voorschotenaren niet uit te leggen wat een energieke samenleving is. Onze ondernemers, burgers en zeker de vele vrijwilligers weten precies waar ze de energie uit halen, namelijk uit onze prachtige gemeente.

Over energie gesproken: de provincie heeft als hoofddoelstelling om de komende jaren te komen tot een energietransitie. Zouden we hierbij in het kader van duurzaamheid – om in termen van GroenLinks te blijven – niet gelijk mee kunnen fietsen? Zo hoorde ik over de mogelijkheid om energie te halen uit planten. Er is een methode ontwikkeld om stroom te produceren uit levende planten en bodembacteriën. Ik dacht gelijk aan de Duivenvoordecorridor: "van glas naar energieopwekkend gras". Dat klinkt volgens mij heel mooi. Misschien is het mogelijk om een verdienmodel te creëren door van de Duivenvoordecorridor een bron van duurzaamheid te maken. Misschien is een externe partij enthousiast te maken voor dit vooruitstrevende plan van het CDA. Energie uit gras, producten uit olifantengras, een verdiept veld zonnepanelen en, als je dan toch bouwt, huizen neerzetten die opgaan in de omgeving en energieneutraal zijn. Wie weet kunnen we straks door onze eigen "elektriciteitscentrale" wandelen en fietsen. Samen met ONS Voorschoten en de VVD vraagt het CDA het college in een motie om daar onderzoek naar te doen. De motie luidt:

"Motie 100364.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *de provincie zich heeft voorgenomen de komende jaren te komen tot een energietransitie en we met de Duivenvoordecorridor daarin een rol te kunnen spelen;*
- *de Duivenvoordecorridor de gemeenschap veel geld kost;*
- *de gemeente milieudoelstellingen moet nastreven;*

verzoekt het college om onderzoek te doen naar de mogelijkheid om in de Duivenvoordecorridor duurzame energie op te wekken en daarmee de grondexploitatie positief te beïnvloeden."

Overal in de maatschappij zie je de ontwikkeling van verre gaande samenwerking. Dat is het toverwoord. Samen kom je tot mooie dingen. Ik zie het ook als een kans voor de ontwikkeling van een nieuw multifunctioneel gebouw, met ruimte voor theater, bibliotheek, werkplekken voor zzp'ers en misschien iets voor een bank die daar een lokale functie wil gaan voeren. We moeten op zoek naar initiatiefnemers en ruimte geven om iets moois te ontwikkelen. Een mooie kostendrager zou bijvoorbeeld ook een eigen huisartsenpost kunnen zijn.

Dit brengt mij op ons idee voor een gemeenschapsfonds voor maatschappelijke en zakelijke initiatieven. Het gaat hierbij om initiatieven die anders misschien niet of moeilijk van de grond zouden kunnen komen. Ik hoor graag wat het college daarvan vindt en welke rol de gemeente daarin kan vervullen.

Uit de toekomstvisie blijkt dat wat we willen, niet altijd gemakkelijk te bereiken is. Onze inwoners vragen al jaren om een eigen huisartsenpost. Het college probeert dat van de grond te krijgen, maar is afhankelijk van de artsen en hun overkoepelende organisaties. Basis voor een oplossing is dat de huisartsen van Voorschoten mee willen werken aan een oplossing. Ze hebben in het verleden voor hun eigen welzijn bewust gekozen voor aansluiting bij de Haagse regio. Ik roep de huisartsen van Voorschoten er dan ook toe op om de huisartsenpost dichterbij te brengen en aan het welzijn van hun patiënten te denken.

In Voorschoten is het plezierig wonen. Ons welzijn wordt toch met enige regelmaat verstoord door criminaliteit. Een inwoner van Voorschoten heeft de CDA-fractie gevraagd om de invoering van wijkgerichte whatsapp-groepen aan de orde te stellen. Het blijkt in Nederland dat in wijken waar inwoners elkaar actief op de hoogte houden van verdachte activiteiten, veel minder criminaliteit voorkomt. Er gaat een sterke preventieve werking van uit. Je houdt hiermee parasieten buiten de deur. Hierin ziet het CDA een trekkersrol van de gemeente. Het kost niets en levert veel op. Zie hiertoe de voorliggende motie, die de VVD samen met ons en ONS Voorschoten heeft ingediend.

Ik heb het al over de energietransitie gehad. Onze jeugd blaakt van energie. De jeugd van ons dorp wil het echter weleens te bont maken. Esmee van Herk vroeg zich kortgeleden niet voor niets af of we onze jeugd nog wel onder controle hebben. Jeugdzorg is daarom van groot belang. Eén van de maatregelen om de jeugdhulp budgettair neutraal te realiseren, is dat het budget jeugdhulp leidend wordt voor de inkoop. Dit staat volgens het CDA op gespannen voet met het uitgangspunt dat we van aanbodgericht naar vraaggericht gaan. Of zie ik dat verkeerd? Een vraag aan het college is hoe we in Voorschoten zorgen voor een gezonde balans tussen investeren in onze jeugd en betaalbaarheid van de zorg. Het CDA roept het college ertoe op om deze goede balans te vinden en te houden.

Een andere zorg van de CDA-fractie is de ontwikkeling van de eigen bijdragen voor zorg en ondersteuning. Wij horen dat mensen met middeninkomens financieel zwaarder getroffen worden. Het CDA dringt er bij het college op aan om dit mee te wegen bij toekomstig beleid.

Ik lees in de begroting zinnen als "Subsidie krijgt een andere insteek" en "Subsidie onder de loep" en er komt medio 2016 een nieuw subsidieplan. We hebben een groot maatschappelijk middenveld waar we op kunnen bouwen. Dit wil het CDA zo houden. Meer met minder middelen doen wordt de uitdaging. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een blijvend fenomeen en steeds meer ondernemers denken na over hun maatschappelijke toegevoegde waarde. Tegelijk worden maatschappelijke organisaties ertoe uitgedaagd om ondernemender

te denken. Een verbinding tussen bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en maatschappelijke organisatie onderling kan veel opleveren. Het gaat om het verbinden van mensen, middelen en materialen. Het CDA stelt voor om tijdens het weekend van Voorschoten een dienstenveiling te organiseren. Tijdens die maatschappelijke veiling vertellen organisaties voor welke uitdagingen ze staan en wat ze daarbij nodig hebben. Hierop kunnen andere organisaties en ondernemers aangeven een bijdrage te kunnen leveren. Denk hierbij aan kennis, expertise, handjes en materialen. Het resultaat is een match van vraag en aanbod met meerwaarde voor alle betrokkenen, de economie en de maatschappij. Wij dienen hiertoe samen met ONS Voorschoten en de VVD een motie in. De motie luidt:

"Motie 100363.

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering, bijeen d.d. 5 november 2015,

verzoekt het college, een pilot te organiseren van een dienstenveiling waarin maatschappelijke organisaties onderling elkaar diensten kunnen vragen en aanbieden en instellingen en ondernemers hun kennis, materiaal en inzet beschikbaar kunnen stellen. Een eerste dienstenveiling zou kunnen plaatsvinden tijdens het weekend van Voorschoten,

en gaat over tot de orde van de dag."

Een gemeente kan niet onbegrensd geld uitgeven. Hoewel het beter lijkt te gaan met onze financiën, wijs ik er op dat we in een paar jaar tijd van een € 1.500 in de plus naar € 2.000 schuld per burger zijn gegaan. Ik zei het al vaker: het moet van rond naar gezond. Het gaat niet om het sluitend maken van de begroting maar om het toekomstbestendig maken van de financiële situatie. Hoe je de cijfers uit de begroting ook wendt of keert, het beleid van deze coalitie en met name de CDA-wethouder van financiën werpt vruchten af. De groei van de schuldenlast is aangepakt, maar blijft wel een punt van zorg. Voorschoten staat er echter beter voor dan we in het voorjaar konden bevroeden. Het CDA heeft eerder al in overleggen gevraagd wat nu de norm is van een "gezonde" schuld binnen de Voorschotense begroting, een norm waarmee de raad rekening kan houden. Er ligt nu een kadernotitie met daarin een maximumschuldbedrag. Met deze duidelijkheid is het CDA content. We kunnen gecontroleerd verder bouwen aan de toekomst van Voorschoten.

Een gemeente is naast het Gemeentefonds afhankelijk van inkomsten uit belastingen. Al jaren vraag ik namens het CDA waarom we niet de volledige belastingcapaciteit benutten met betrekking tot de precariobelasting. Kortgeleden vroeg ik naar een berekening van wat het de gemeente zou opleveren als we op een normaal belastingniveau zouden aansturen. Ik ben blij met de verwachte opbrengst maar onaangenaam verrast over het bedrag dat we al jaren hadden kunnen inzetten. Om in CDA-termen te blijven: we zijn roomser dan de paus geweest. Er is nu een extra inkomstenbron van jaarlijks € 489.000. Om lastenverhoging te voorkomen, stelt het college voor om € 117.000 te gebruiken voor verlaging van het tarief van de rioolheffing. Er is € 300.000 voor verbetering van de financiële positie van Voorschoten.

ten. Naast dit bedrag blijft er in het voorstel van het college een bedrag over van € 72.000 voor nieuw beleid. Met betrekking tot de extra inkomsten via de precariobelasting dienen wij samen met de VVD en ONS Voorschoten een amendement in om de precariobelasting conform het voorstel van het college te verhogen en zodanig uit te voeren dat er voor de burgers geen lastenverzwaring ontstaat. Het amendement luidt:

"Amendement 100362.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 5 november 2015,

besluit het voorgestelde besluit te wijzigen als volgt:

de programmabegroting voor 2016 vast te stellen met daarin de financiële verwerking van het voorkeursscenario, zoals door het college verwoord in de informatiebrief d.d. 27 oktober 2015, nr. INTERN-13068-VS, inhoudende een verhoging van het tarief van de precariobelasting en de door het college voorgestelde aanwending van de extra opbrengst van € 489.000 door € 300.000 jaarlijks aan te wenden voor structurele verbetering van de financiële positie van Voorschoten, € 117.000 in te zetten ter compensatie van de doorrekening van de belasting aan de inwoners van Voorschoten en € 72.000 te reserveren voor beleidsprioriteiten."

Er is conform het voorstel € 72.000 over voor beleidsprioriteiten. Het CDA wil een deel van dat bedrag besteden aan de op dit moment noodzakelijk te vervangen sportvoorzieningen. Voorschoten '97 heeft vurig gepleit voor een nieuwe atletiekbaan en een extra kunstgrasveld. De atletiekbaan van Voorschoten '97 is sterk verouderd en voldoet niet aan de eisen van de Atletiekunie. Het aan het plan gekoppelde kunstgrasveld lost een duidelijk capaciteitsprobleem op voor het voetbal. Nut en noodzaak zijn aanwezig maar omdat meer verenigingen wensen hebben neergelegd en er keuzes gemaakt moeten worden, is een toetsingskader belangrijk. We vragen samen met de VVD en ONS Voorschoten in een motie om een toetsingskader. Het CDA verwacht, gezien de problematiek, dat hiermee snel duidelijk wordt dat de atletiek- en de voetbaltak van Voorschoten '97 een wezenlijk probleem hebben dat moet worden opgelost. De motie luidt:

"Motie 100365.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gelezen hebbende Programma 8 uit de begroting,

overwegende dat:

- *sport belangrijk is voor jong en oud, voor de gezondheid en voor de gemeenschapszin en dat het aanbod van sport en de kwaliteit van de voorzieningen significant bijdragen aan het woongenot binnen Voorschoten;*

- *bij diverse verenigingen wensen leven waarbij de gemeente verzocht wordt om een bijdrage in geld, tijd, accommodatie- en/of grondgebruik;*
- *in Voorschoten een toetsingskader voor het beoordelen van verzoeken om sportvoorzieningen lijkt te ontbreken, zodat nut en noodzaak van dergelijke voorzieningen niet direct op basis van een objectieve grond kunnen worden vastgesteld;*

verzoekt het college:

- een toetsingskader voor het beoordelen van verzoeken om sportvoorzieningen – zoals de vervanging van de atletiekbaan en de vervanging van een natuurgrasveld – aan het raad voor te leggen in februari 2016 waarbij:

a. onder meer het beleidskader van de VNG en de KNVB voor vaststelling van de benodigde veldcapaciteit wordt meegenomen als richtsnoer voor het beoordelen van de noodzaak van dergelijke voorzieningen;

b. het ledenaantal van de vereniging alsmede de afschrijftermijnen van de relevante voorzieningen worden meegewogen bij vaststelling van de prioriteitsstelling van de betreffende voorzieningen;

- de bij de gemeente bekende 'sportieve' wensen te toetsen aan het bovenvermelde concept-afweegkader en de resultaten van deze toetsing gezamenlijk met het concept afweegkader aan de gemeenteraad voor te leggen, en, voor zover mogelijk, positief beoordeelde aanvragen te voorzien van een dekkingsvoorstel."

Om sturing te kunnen geven aan een sterk ontwikkelde samenleving als Voorschoten, moet je communicatief vaardig zijn. Het gemeentebestuur en de ambtenaren moeten midden in Voorschoten staan, een veilige partner zijn en consistent zijn in gedrag en serviceverlening. Het gaat vaak niet goed. Ik noem de communicatie over de verkoop van ons pand aan de Van der Waalslaan, de ontwikkelingen in de Dobbewijk en het stationsgebied. Besturen is niet eenvoudig. Het gaat naast besluitvaardigheid ook om het communicatief vermogen. Op veel gebieden zie we gelukkig al verbeteringen, maar aandacht moet er blijven.

Het wegvallen van de informatiepagina in Groot Voorschoten wordt gezien als een verlies van de zichtbare gemeente. Aan die bezuiniging waren wij zelf debet. Ik heb vorig jaar gevraagd om in elk geval een deel van de informatie in het Seniorenmagazine te plaatsen en om mededelingen te plaatsen op prikborden in verzorgingshuizen. Tot een maand geleden was dit nog steeds niet gerealiseerd. Ik ben daarover zeer teleurgesteld. Daarom hebben wij samen met de VVD en ONS Voorschoten een motie ingediend om de informatievoorziening te verbeteren, waarbij we de terugkeer van de informatiepagina in een krant niet uitsluiten.

Ik lees in de begroting iets opmerkelijks: "Behoorlijke contacten met burgers en de kwaliteit van de dienstverlening zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Sinds een aantal jaren wordt structureel gewerkt aan verbetering van de contacten." Dat is een prima initiatief, maar het zou toch normaal moeten zijn dat je behoorlijke contacten onderhoudt? Belangrijk is dat de overheid de samenleving niet in de weg staat, maar een enthousiasmerende rol

speelt bij initiatieven. Het gaat om bewust kiezen voor het aannemen van een houding en het tonen van gedrag die passen bij een samenleving waarin de gemeente burgers ondersteunt, faciliteert en ertoe uitdaagt om te participeren.

Het is steeds weer de vraag waar we de energie vandaan halen. We vinden die bij de Voorschotenaren: vrijwilligers, inwoners en ondernemers, met het gemeentebestuur en onze ambtenaren als stimulerende kracht. Het gaat vooral om het verbinden. Daar is Voorschoten groot mee geworden, want – nogmaals het citaat van de heer Bremmer – in zelfstandigheid ligt onze kracht en in samenwerking ons geheim.

De heer Van der Meij (D66): Voorzitter. Voordat ik met de Algemene Beschouwing begin, wil ik een kleine anekdote vertellen. Op zaterdag 17 oktober mochten wij als fractievoorzitters een kijkje nemen in de Vliethorsthal. Daar zagen we 150 veldbedden en een grote groep vluchtelingen. Zo'n aanblik doet meer dan veel tv-beelden. Diezelfde avond fietste ik in de Voorstraat en herkende daar een van de vluchtelingen. Indachtig de woorden van de burgemeester, "Wees gastheer", nodigde ik hem uit voor een glaasje in Het Wapen van Voorschoten. Hij zei dat een glaasje wat moeilijk was, maar dat een kopje thee wel zou lukken. Wij kwamen aan de praat. Hij vertelde mij dat hij de afgelopen drie maanden op reis was geweest. Hij was tandarts. Alles wat hij bij zich had, was een plastic tasje met een paspoort en een iPhone. Ik vertelde hem wat ik deed: "Ik ben fractievoorzitter en we hebben binnenkort Algemene Beschouwingen." Hij zei dat wij een mooi dorp hebben. Hij had in de Voorstraat gelopen en hij vond dat het er mooi uit zag. Hij was de Tramstraat ingegaan. Daar zag hij een heleboel grote spandoeken. Daar had hij achter gekeken. Hij vroeg of we daar misschien ruzie over hadden gehad, want het zag er niet geweldig uit. Ik zei dat ik hem dat nog wel eens in de tweede termijn zou vertellen. Hij zei: "Die tweede termijn van politici ken ik. Die komt er namelijk nooit. U wilt mij dus gewoon niet vertellen wat hier aan de hand is." Ik zei tegen hem: "Jij bent geslaagd voor je inburgeringscursus." Hij wilde toch dat ik de burgemeester en de inwoners iets zou vertellen; eigenlijk wilde ik een bos bloemen en een boek geven, maar het CDA was mij voor. Hij zei: "Ik wil de burgemeester zeer complimenteren voor zijn gastheerschap voor onze opvang, evenals zijn collega's, de ambtenaren en iedereen die ons 's nachts tussen 01.00 uur en 03.00 uur heeft opgevangen, die 's middags zorgden voor een knuffel voor mijn dochter, voetballen met mijn zoontje en nieuwe kleren voor mijn vrouw meebrachten." Ik zei dat ik dat zou overbrengen. Toen had hij een vraag aan mij: wat is de rode lijn van het betoog dat je op 5 november gaat houden? Toen zei ik dat we bezig zijn met een toekomstvisie voor 2025. Wij als D66 willen dat Voorschoten in 2025 zorgzaam, duurzaam en groen is. Ouderen krijgen goede zorg. De Duivenvoordecorridor blijft open en groen. In 2025 staan we in de top 10 van de duurzaamste gemeenten in Nederland. En in 2025 is een aantal mensen uit de groep asielzoekers inmiddels kiesgerechtigd. Toen zei hij: "Oké, je hebt dus eigenlijk vier kernpunten: communicatie met de burgers, zorg op orde, financiën en het veiligstellen van de Duivenvoordecorridor". Toen zei ik: "Ja, dat klopt, dat is wat wij willen." Toen vroeg ik hem of hij het goed vond als ik mijn eerste versie van de Algemene Beschouwingen op hem zou uittesten. Dan zou hij een reactie kunnen geven, zodat ik een week later een betere versie zou hebben. Zo gezegd, zo gedaan.

Toen begon ik met de Algemene Beschouwingen. Het eerste punt daarin is: een betere communicatie. Als gemeente veranderen we de leefomgeving van mensen. Soms zijn zij blij en soms zijn zij boos: blij omdat er iets verbetert en boos omdat ze een probleem gaan krijgen. Wat is er aan de hand waardoor we op dit moment zoveel boze mensen in de raadzaal hebben, Voorschotenaren die het gevoel hebben buitenspel te staan doordat zij voor voldongen feiten worden geplaatst of doordat afspraken niet goed worden nagekomen? Ze zijn al genoemd: het stationsgebied, de Van der Waalslaan en de Dobbewijk. Wat dit college beter kan, is: beter luisteren, ideeën overnemen en uitleg geven.

Een betere communicatie en een beter beleid zijn ook nodig op het punt van de duurzaamheid. Alle Voorschotenaren hebben recht op een ambitieus programma. Wij hebben het recht en de plicht van een goed rentmeesterschap. Deze coalitie is kampioen rentenierschap. Renteniers blijven op hun bips zitten en doen verder niets. Met het verlagen van ambities doe je nog minder dan niets. Dat is precies wat nu in Voorschoten gebeurt, maar dat is niet wat de Voorschotense gemeenschap wil. Dat is niet wat de ondernemers ons vertellen en dat is niet wat de jongeren ons vertellen. Wij roepen de coalitie en het college ertoe op om duurzaamheid te concretiseren, zodat Voorschoten naast een plek in de top 10 van leefgemeenten in Nederland ook een plek in de top 10 van duurzame gemeenten in Nederland krijgt.

Het tweede punt betreft de zorg. Op het gebied van de zorg, de decentralisaties, zijn we tevreden. Er zijn bijna geen klachten. Mensen hebben van de gemeente de zorg gekregen die ze nodig hebben. Dat is allemaal knap werk en dat is in zeer korte tijd gerealiseerd. Champagne! Waar zijn nog verbeteringen mogelijk? Het is nog niet duidelijk hoe de gemeente de zorg efficiënter gaat maken voor onze gemeenschap. Wat gaat de gemeente doen aan preventie, aan innovatie, aan het voorkomen van multicomplexe zorg? Daar ligt de winstfactor. En waarom is er nog steeds geen ombudsman of ombudsvrouw? Wij vinden dat deze zaken veel sneller duidelijk moeten worden. De huisartsenpost is al genoemd. Alle politieke partijen vroegen naar de voortgang. Als dan gemeld wordt dat die informatie in een komende commissievergadering wordt verstrekt, mist het college kansen om ons te informeren.

We vragen ons ook af of en hoe voor mantelzorgers duidelijk is waar ze terecht kunnen voor ondersteuning. Hebben we goed in beeld waaraan onze mantelzorgers behoefte hebben? Wat D66 betreft pakt het college dit actiever op. Dat kan gebeuren met een quickscan of met een aantal goede gesprekken, maar probeer met die verkenning te komen. Daarover dienen we een motie in. De motie luidt:

"Motie 100376.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- mantelzorg een gemeentelijke verplichting is voortvloeiend uit de Wmo;
- mantelzorg door elke gemeente individueel ingevuld mag worden;
- mantelzorgers onontbeerlijk zijn om burgers langer thuis te doen wonen en daarmee aanspraken bij de gemeente voor zware zorg helpen voorkomen;
- mantelzorgers ervoor zorgen dat de kosten van de zorg beheersbaar blijven;
- een onderdeel van het preventiebeleid het versterken van draaglast en draagkracht mantelzorgers zou moeten zijn;
- mantelzorgerondersteuning maatwerk is;
- maatwerk leveren zonder kennis van individuele behoeften niet mogelijk is;

verzoekt het college:

- ter voorkoming van uitval van mantelzorgers een (kwalitatieve) verkenning te doen naar de behoeften van de Voorschotense mantelzorger;
- te verkennen hoe mantelzorgers in kwestie nu en de nabije toekomst hun draaglast en draagkracht inschatten;
- te verkennen wat individuele mantelzorgers nodig hebben om het zorgen zelf vol te houden;
- na deze verkenning te komen met een voorstel over hoe de gemeente een rol kan spelen in het versterken van mantelzorgers.

en gaat over tot de orde van de dag."

Het derde punt waarover ik het wil hebben, betreft de financiën. De financiën blijven een zorgpunt. In 2016, 2018 en 2019 zitten we opnieuw met tekorten. In 2016 spreken we opnieuw onze spaarpot aan. Doen we dat ook in 2018 en 2019? Dat staat er nog niet. Dit blijft een zorgpunt. D66 betoogt al geruime tijd dat de financiën op orde moeten komen. Daarvan zien we een start in deze begroting en dat spreekt ons aan. Er beginnen financiële piketpaaltjes te komen. Dat is op zich voortgang. Het aanspreken en het dekken van structurele tekorten uit de reserves vinden wij daarentegen minder geslaagd.

De begroting voor 2016 munt uit door een creatieve vormgeving en is heel inzichtelijk, maar het creatief boekhouden is wat minder doorzichtig. Een concreet geval van een creatieve wijze van boekhouden betreft de beroemde – beter gezegd: de beruchte – € 1 miljoen aan, zoals dat technisch heet, ongedekte personeelskosten. Daarvoor zoeken we projecten. Ik zie dat al voor mij: een aantal mensen komen 's ochtends binnen en zoeken een project. Zij kloppen op de deur en vragen of men een project voor hen heeft. "Nee, wij hebben niets, maar misschien een paar deuren verder?" Dat is eigenlijk de omgekeerde wereld. Het kan niet zo zijn dat we personeel hebben waarvoor we projecten zoeken. Het moet als volgt zijn: we hebben ambities en projecten en daarvoor zoeken we personeel. Op dit moment hebben we dus structureel te veel personeel. Dát probleem moeten we aanpakken. Een tweede creatieve vorm van boekhouden is dat we de baten van de tunneltaks in 2016 krijgen, terwijl de

kosten daarvan op dit moment nog niet terug te vinden zijn in diezelfde begroting. Ik heb misschien niet alles gelezen en misschien ben ik technisch niet goed onderlegd.

Last but not least: het veiligstellen van de Duivenvoordecorridor. We hebben de afgelopen jaren veel geld gestopt in fysieke zaken, in verstening, in asfalt, knooppunten, tunnels, scholen, Deltaplein en Traverse. D66 wil graag de discussie openen en wil aangeven dat wij nu iets groens en duurzaam beschikbaar willen stellen aan de Voorschotense gemeenschap. Wij roepen de raadsleden er dan ook toe op om met elkaar een discussie aan te gaan over de vraag op welke wijze wij de Duivenvoordecorridor aan de volgende generatie overdragen. Wordt dat steen of bevroren we de huidige situatie en maken we het definitief groen en duurzaam? Wij pleiten ervoor om de Duivenvoordecorridor in 2016 veilig te stellen: geen verdere verstening, maar open, groen en duurzaam.

Dat past ook in ons beleid om de financiën op orde te krijgen. Een aantal jaren geleden hebben we immers € 10 miljoen afgeschreven op de grondexploitatie. We hebben € 14 miljoen afgeschreven op straten, wegen en pleinen. We kunnen heel creatief zijn met het vullen van de Duivenvoordecorridor, maar dan moeten we iedere keer constateren dat we die prognoses niet halen. We kunnen ook de beslissing nemen om onze investeringen in dit prachtige gebied te accepteren voor wat zij zijn: neem je verlies. Voor de Duivenvoordecorridor zou ik eigenlijk willen zeggen: pak je winst, accepteer het zoals het nu is en stel het gebied veilig.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter, geachte raad en geacht college. Voorschoten, wij samen, staan voor de grote uitdagingen van de toekomst. Voorschoten is sterk. Dat hebben we gezien bij de noodopvang van vluchtelingen, waarbij veel positieve krachten vrijkwamen en Voorschoten zich van haar beste kant liet zien. We zien ook de enorme inzet van burgers, zoals bij het vrijwilligerswerk, van ondernemers en organisaties voor het dorp, de gemeenschap Voorschoten. Vanuit die stevige basis kijken we met vertrouwen de toekomst in de ogen. Voor iedere gezamenlijke inspanning is vertrouwen nodig. We leven in een tijd waarin grote veranderingen plaatsvinden: kansen en bedreigingen. Het vereist een gezamenlijke, collectieve inspanning om die uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Samen zijn we sterk.

Voor iedere gezamenlijke inspanning is vertrouwen nodig: vertrouwen in onszelf en elkaar, in de mensen met wie we samenwerken, in het gemeentebestuur, dat de burgers vertegenwoordigt en onze gemeenschappelijke doelen verwezenlijkt, vertrouwen in gemaakte afspraken. Vertrouwen is een kostbaar goed. Waar vertrouwen ontbreekt, ontstaan cynisme, woede, onverschilligheid en eindeloze procedures. Tussen overheid en burgers ontstaat een botsing van krachten bij de uitvoering van beleid. Het is daarom goed dat college en raad inpraak en samspraak op de agenda hebben gezet. We zien dat te vaak vertrouwen wordt geschonden, bijvoorbeeld bij afspraken die niet zijn nagekomen bij het opknappen van de Dobbewijk. Al jaren vraagt GroenLinks hiervoor aandacht. Een gemeentebestuur steunt op draagvlak onder de inwoners en komt op voor het algemeen belang. Afspraken met burgers en de gemeenteraad staan. Wij roepen het college ertoe op om afspraken gestand te doen. Wij dienen drie moties in over de Dobbewijk. De moties luiden:

"Motie 100367.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4810, Programmabegroting 2016-2019,

overwegende dat:

- *er forse heischade is ontstaan bij woningen in de Dobbewijk;*
- *door de gemeente Voorschoten een bouwvergunning is verleend;*
- *de gemeente voor de bouw een aantal voorwaarden heeft gesteld aan de aannemer (schouw vooraf, waarschuwing vooraf en het gebruik van trillingsmeters tijdens het heien);*
- *door de aannemer niet aan deze voorwaarden is voldaan;*
- *na waarschuwing uit de buurt tijdens het heien en de daaropvolgende controle door de gemeente niet is geconstateerd dat niet aan de genoemde voorwaarden is voldaan;*
- *de gemeente het heien niet heeft stilgelegd;*
- *de aannemer na klachten uit de buurt niet is gestopt met heien;*
- *bewoners van een tiental woningen aannemer en gemeente aansprakelijk hebben gesteld voor de geleden schade;*

roept het college ertoe op, alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat de schade aan de getroffen woningen zo spoedig mogelijk en volledig zal worden vergoed,

en gaat over tot de orde van de dag."

"Motie 100368.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4810 Programmabegroting 2016-2019,

overwegende dat:

- *in de toelichting bij het bestemmingsplan Dobbewijk (2012) is gesteld: 'De voorliggende plantoelichting maakt deel uit van het bestemmingsplan Dobbewijk';*
- *in die toelichting is opgenomen dat het deelgebied Tuin-2 openbaar toegankelijk zal zijn voor bewoners en bedrijven;*
- *deze groenstrook thans verkocht wordt aan particulieren en bedrijven voor eigen gebruik;*

- een handhavingsverzoek van de buurtvereniging Recht door Recht is afgewezen omdat er geen sprake zou zijn van overtredingen;
- de gemeenteraad heeft ingestemd met het bestemmingsplan inclusief de plantoelichting;
- de bestemming Tuin-2 zoals verwoord in de plantoelichting het resultaat is van overleg met de bewoners van de Dobbewijk;
- de plantoelichting nu genegeerd wordt;
- dit één van de redenen is waarom het vertrouwen van bewoners in het gemeentebestuur geschaad is;
- ook de gemeenteraad 'op het verkeerde been is gezet' nu de plantoelichting genegeerd wordt;

verzoekt het college:

- de plantoelichting te betrekken bij de uitvoering van het bestemmingsplan betreffende deelgebied Tuin-2;
- actie te ondernemen om van deelgebied Tuin-2 waar mogelijk openbaar gebied te maken voor bewoners en bedrijven, zoals afgesproken en opgenomen in de toelichting;
- ook overigens bij de verdere uitwerking van het bestemmingsplan Dobbewijk de intenties en afspraken zoals verwoord in de plantoelichting te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag."

"Motie 100369.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4810 Programmabegroting 2016-2019,

overwegende dat:

- blijkens de Programmabegroting in de afgelopen jaren aanzienlijke investeringen zijn gedaan en nog worden gedaan ten behoeve van de herinrichting van het bedrijventerrein Dobbewijk;
- een bijzonder aspect van dit bedrijventerrein is dat het grenst aan de woonwijk Dobbewijk;
- aan de huidige plannen voor de herinrichting jarenlang overleg is voorafgegaan tussen gemeente, bewoners en ondernemers in de Adviesgroep Dobbewijk;
- dit overleg zijn neerslag heeft gevonden in de structuurvisie Dobbewijk, waarop vervolgens het bestemmingsplan Dobbewijk is gebaseerd;

- een van de voorgenomen maatregelen volgens de toelichting bij de Programmabegroting (pagina 85) is de optimalisering van het parkmanagement ten behoeve van een hoogwaardig bedrijventerrein door bijvoorbeeld frequent overleg;
- uit diverse recente ingekomen stukken en inspraakreacties is gebleken dat bij bewoners en ondernemers in de Dobbewijk de indruk is ontstaan dat de gemeente niet steeds handelt conform de eerdere afspraken;
- het van groot belang is dat bewoners en ondernemers in de Dobbewijk de gemeente zien als een betrouwbare partner bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van de plannen;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de herinrichtingsplannen goede nota te nemen van de intenties achter het bestemmingsplan Dobbewijk, zoals die tot stand zijn gekomen in jarenlang overleg en zijn verwoord in de Structuurvisie Dobbewijk en de toelichting op het bestemmingsplan;
- eventuele wijzigingen ten opzichte van deze intenties en van de bestemmingen en regels in goed overleg met de bewoners en de ondernemers te doen plaatsvinden,

en gaat over tot de orde van de dag."

We zien ook de woede van burgers die, na jaren van vooruitschuiven en dus onzekerheid, nu worden geconfronteerd met het voldongen feit van meer parkeerplaatsen bij het station in plaats van groen. Dit kan toch niet de bedoeling zijn van het college? Ook hier vragen we al jaren aandacht voor.

Vertrouwen ... De veranderingen en bezuinigingen in de zorg leiden tot onzekerheid. In Voorschoten lijkt een zachte landing te zijn gemaakt met de drie decentralisaties. Dat is mooi. Wij gaan ervan uit dat, ook bij tegenvallende kosten, de kwaliteit van de zorg voorop staat. Soms zijn nu eenmaal dure, professionele zorg en ondersteuning nodig. Die voorkomen hogere kosten later. Wat echt kostbaar is, is mensen aan hun lot overlaten, zowel in menselijk als in financieel opzicht.

Het is goed dat de raad in dialoog met de gemeenschap kijkt naar mogelijkheden voor een goede monitoring van het sociale domein. Dit traject is gestart en moet in 2016 zijn beslag krijgen. Het is in het belang van cliënten én mantelzorgers dat we een vinger aan de pols houden en waar nodig bijsturen. Voor de Voorschotense samenleving is het relevant dat we weten wat er speelt en waar de echte noden zijn. Alleen dan kunnen participatie onder regie van de gemeente en een efficiënte inzet van vrijwilligers goed plaatsvinden.

Vertrouwen opbouwen ... Toegang tot informatie en hierin je weg vinden voeden vertrouwen en zijn essentieel voor een open democratie, want de dialoog ligt aan de basis hiervan. De opmerkingen van het college over de toekomst van de bibliotheek verontrusten ons: het col-

lege gaat kiezen welke taken het wel en welke het niet wil subsidiëren. Maar in de wet staan vijf kerntaken waaraan een bibliotheek voldoet, waaronder opinie en debat. Zij allen maken van een bibliotheek een bibliotheek. Juist in een samenleving waarin sprake is van laaggeletterdheid en een constante informatiestroom, is dit belangrijk. Wij willen dat het college de wet volgt en zorgt voor een volwaardige bibliotheek, gericht op alle leeftijdsgroepen en Voorschoten waardig.

Vertrouwen stellen in ... In het Elsevier-onderzoek scoorde Voorschoten niet goed op aanbod van buurtwinkels. In de begroting staat echter niets meer over de winkelstrip aan de Beethovenlaan. Zij is uit de toekomst van Voorschoten geschreven, maar winkels in de buurt, ook deze, zijn erg belangrijk voor mensen. Ze maken de buurt levendig en veiliger en maken het mogelijk dat mensen zelfstandig blijven wonen. Tijdens de verkiezingen van 2014 zijn grote beloften gedaan: er zou snel een winkel komen in het leegstaande deel. Nooit meer iets over gehoord. Het zou mooi zijn als college en raad met burgers en ondernemers in gesprek gaan over de toekomst van de winkelstrip. Dat is een mooie gelegenheid voor inspraak en samspraak, een voorbeeld van vertrouwen in burgers. Is het college bereid om deze uitdaging aan te gaan? Overigens dienen wij onze motie van vorig jaar om pop-up winkels mogelijk te maken in het centrum, en het centrum zo te verlevendigen, opnieuw in om hier nu echt werk van te maken. De motie luidt:

"Motie 100201.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- pop-up winkels (pop-up stores) vernieuwende, hippe winkeltjes zijn die korte tijd in een pand zitten;*
- een levendig centrum in Voorschoten met een eigen en uniek winkelaanbod belangrijk is voor het aantrekken van winkelend publiek;*
- steeds meer online winkels ook offline hun producten aanbieden, zogezegd het etail (tijdelijk) aanvullen met retail;*
- tijdelijke winkelruimte ook aantrekkelijk is voor mensen die kortlopende acties willen promoten;*
- steeds meer webwinkels zich op verschillende plaatsen in levende lijve willen presenteren en zo rondtrekken;*
- leegstand het aanzien en de aantrekkelijkheid van het centrum van Voorschoten aantast;*
- het gebruikmaken van lege winkelpanden verkrotting tegengaat;*
- menig pop-up shop van tijdelijk naar blijvend gaat doordat het unieke productaanbod aanslaat;*
- de pop-up winkel van de gemeente Voorschoten in de vorm van het Huis van de Toekomst een succes was en mensen aantrok;*

- *de mogelijkheid te experimenteren met een creatieve benutting van winkelruimte ruimte biedt voor nieuwe impulsen;*
- *het op deze wijze meer mogelijk wordt lokale retailers met een bijzonder product-aanbod te ondersteunen;*

verzoekt het college:

- *convenanten te sluiten met corporaties en eigenaars van panden om pop-up stores mogelijk te maken;*
- *het juridisch-planologisch instrumentarium zoals bestemmingsplannen flexibel in te zetten zodat pop-up stores mogelijk gemaakt worden;*
- *ruimte te bieden aan allerlei vormen van creatieve benutting van winkelruimte;*
- *te onderzoeken op welke andere wijze het college de leegstand in het centrum tegen kan gaan,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Vertrouwen op ... Over een paar weken begint de historische klimaatconferentie in Parijs. Wereldwijd moet hard gewerkt worden om de opwarming van onze planeet te beperken tot 2 graden Celsius. Lukt dat niet, dan zullen de komende generaties leven in een wereld met minder kansen en bestaansmogelijkheden en met meer bedreigingen en conflicten. Velen spannen zich in om dit te voorkomen. Maar wat essentieel is, is een gemeentebestuur dat in dezen verbindt, inspireert, een goed voorbeeld stelt en zich niet verschuilt achter het "Wij zijn zo klein, dus we hoeven niks"-argument. Voorschoten is sterk. En als Voorschoten dit niet doet, wie dan wel? Het is demotiverend als een gemeentebestuur passief is en afwacht. Daarom roepen wij het college ertoe op om burgers, ondernemers en organisaties te steunen en te motiveren. We hebben dezelfde werkorganisatie als Wassenaar. Samenwerken ligt voor de hand. Wil Voorschoten een stimulerende of een remmende rol spelen? Wij roepen bij motie het college ertoe op om nu een actieve rol te spelen en concrete doelen te formuleren, zodat burgers erop kunnen vertrouwen dat hun overheid voor hen opkomt. De motie luidt:

"Motie 100361.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel 2810 (1),

overwegende dat:

- *het van groot belang is nu grote stappen te zetten in de aanpak van klimaatverandering;*
- *vele burgers, ondernemers en organisaties bereid zijn deze stappen te zetten;*
- *het belangrijk is dat gemeentebesturen deze bereidheid niet frustreren;*

- *de overheid opkomt voor ons algemeen belang;*
- *dat belang is het drastisch reduceren van de CO₂-uitstoot;*
- *een passief en terugtrekend gemeentebestuur goedwillende burgers, ondernemers en organisaties frustreert en blokkeert;*
- *een krachtig gemeentebestuur deze initiatieven juist samenbrengt en versterkt;*
- *het huidige milieuprogramma van Voorschoten lage ambities heeft;*
- *de begroting van Voorschoten geen inzicht geeft in concrete resultaten en plannen van het gemeentebestuur;*
- *pas volgend jaar een nieuw milieuprogramma zal worden vastgesteld door de gemeenteraad;*
- *doelen concreet moeten zijn en dat duidelijk moet zijn of ze wel of niet zijn gehaald;*
- *de gemeente Wassenaar concrete klimaatambities heeft geformuleerd;*
- *de gemeenten Wassenaar en Voorschoten een gezamenlijke werkorganisatie hebben;*
- *de klimaatproblematiek dermate urgent is geworden dat passiviteit geen redelijke en verantwoorde optie is;*

verzoekt het college:

- *samen op te trekken met Wassenaar in het verwezenlijken van concrete klimaat- en milieudoelen;*
- *voor Voorschoten zelf ook concrete klimaatdoelen te formuleren en daarvoor een plan van aanpak op te stellen;*
- *groepen die deze ambitie dragen, te ondersteunen, zoals duurzame ondernemers, Platform Duurzaam Voorschoten en andere groene en duurzame initiatieven van burgers, ondernemers en organisaties;*
- *concrete afspraken te maken met burgers, ondernemers en organisaties om deze klimaatdoelen te verwezenlijken,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Als gemeenteraad vertrouwen we op informatie van het college. Daarom stoort het dat in de begroting staat dat de evaluatie van de ambtelijke fusie voldeed aan alle criteria van de Rekenkamercommissie. Dat klopt niet. We moeten er ook op kunnen vertrouwen dat het gemeentebestuur afspraken nakomt. Als uit de reserve duurzaamheid € 150.000 wordt gehaald om extra duurzame maatregelen te nemen voor de scholen in Noord-Holland omdat daar anders geen geld voor is, moet het geld dat na de bouw overblijft, gewoon weer terug de reserve in. Daartoe dienen wij een amendement in. Het amendement luidt:

"Amendement 100375.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel 4810(1),

overwegende dat:

- *de reserve duurzaamheid is bedoeld voor maatregelen bovenop de gewone duurzame maatregelen;*
- *de meerkosten voor het halen van de duurzaamheidsambitie, score GPR van minimaal 7,5, werden geraamd op € 564.000;*
- *er aanvullend budget nodig was voor het realiseren van de duurzaamheidsambities;*
- *de gemeenteraad op 16 september 2010 daarom het volgend besluit heeft genomen: '2. Een bedrag uit de reserve duurzaamheid ter grootte van € 250.000 beschikbaar te stellen. De inspanning is erop gericht om met betrekking tot het project een GPR-score van minimaal 7.5 te behalen';*
- *het college onder andere als argument heeft aangevoerd: '2.2. De bijdrage dient te voldoen aan de voorwaarden van de reserve duurzaamheid' en 'Om een bijdrage uit de reserve duurzaamheid te verantwoorden, is een berekening nodig volgens de methode GPR-gebouw';*
- *in 2013 het budget naar beneden is bijgesteld met € 523.082, waarmee de boekwaarde is verlaagd;*
- *daarmee ook duidelijk werd dat het geld uit de reserve niet nodig was voor de verwezenlijking van de duurzaamheidsambities voor de scholen in Noord-Holland;*
- *het college nu stelt, in antwoord op een vraag van GroenLinks, dat er ten opzichte van de oorspronkelijke kostenraming een bedrag is overgebleven van € 224.123;*
- *er uiteindelijk € 150.000 uit de reserve duurzaamheid is onttrokken voor de bouw van de scholen in Noord-Holland;*
- *dit geld dus conform de afspraken dient te worden teruggestort in de reserve duurzaamheid;*
- *dit tot gevolg heeft dat maximaal € 7.000 extra per jaar aan afschrijving en rente moet worden betaald;*

voegt toe als beslispunt:

- *De boeking uit 2013 ongedaan te maken;*
- *De boekwaarde voor de bouw van de scholen te verhogen;*
- *De onttrekking die is gedaan uit de reserve duurzaamheid, ongedaan te maken en € 150.000 terug te storten in de reserve;*
- *Het geld voor de afschrijving en de rente voor 2016 uit de reserve duurzaamheid te halen;*
- *Voor 2017 hiervoor een structurele oplossing te zoeken,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Waarop wij steeds meer kunnen vertrouwen, is het beeld dat het college geeft van de financiële staat van Voorschoten. Dat is goed. De Rekenkamercommissie had hierop wel enige

aanmerkingen. Zou het college hierop kunnen reageren? Maar het beleid, waar mensen dagelijks de gevolgen van merken, is helaas nog steeds te vaag en oncontroleerbaar opgeschreven.

Vertrouwen wekken ... GroenLinks was bereid om de hand in eigen boezem te steken en pleitte samen met enkele andere fracties voor een onderzoek naar hoe de financiële problemen zijn ontstaan; dit om herhaling van fouten te voorkomen en om verantwoording af te leggen aan de Voorschotenaren. Het is jammer dat de raad zichzelf de kans heeft ontnomen om te leren van het verleden.

Toegang tot gemeentelijke informatie wekt ook vertrouwen. Daarom betreuren wij het besluit van de coalitie om de informatiepagina van de gemeente te laten vervallen nog steeds.

We blijven vertrouwen. De groene gebieden ten zuiden en ten noorden van Voorschoten worden bedreigd door de aanleg van de RijnlandRoute en de toename van huizenbouw in de Duivenvoordecorridor. Burgers, groepen en ook GroenLinks blijven zich inzetten tegen de weg. Wij blijven vertrouwen op een goede afloop. Wij roepen het college en de raad er nogmaals toe op om te onderzoeken hoe we de Duivenvoordecorridor zo groen mogelijk kunnen houden. Ga de dialoog met Voorschotenaren hierover aan.

Vertrouwen vraagt actie. Het college zal op termijn een uitvoeringsplan opstellen voor de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dat is mooi, maar de problematiek is dermate groot dat we aandringen op meer spoed. Daarom dienen wij samen met de PvdA een motie in over de waterkwaliteit. De motie luidt:

"Motie 100366.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gezien het raadsvoorstel nr. 4810 Programmabegroting 2016-2019, paragraaf 3 (Onderhoud kapitaalgoederen; Watergangen en partijen, pagina 142),

overwegende dat:

- uit metingen uitgevoerd door de Vereniging Voorschotense Visserij Belangen in de loop van het afgelopen jaar gebleken is dat in meerdere watergangen in Voorschoten de waterkwaliteit structureel van dien aard is dat vissen er niet of nauwelijks in kunnen overleven;*
- in de wijk Noord-Hofland ook dit jaar weer sprake is geweest van vissterfte als gevolg van zuurstofgebrek;*
- het waarborgen van de kwaliteit van het oppervlaktewater primair een verantwoordelijkheid is van het Hoogheemraadschap van Rijnland;*

- *het beheer en onderhoud van de riolen echter een verantwoordelijkheid zijn van de gemeente;*
- *het schonen van de meeste watergangen in Voorschoten een gedeelde verantwoordelijkheid is van gemeente en hoogheemraadschap;*
- *uit het antwoord op schriftelijke vragen is gebleken dat de gemeente sinds 2014 periodiek in overleg is met het Hoogheemraadschap van Rijnland met als uiteindelijk doel de opstelling van een uitvoeringsplan gericht op de verbetering van de waterkwaliteit;*

verzoekt het college, in het overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland de totstandkoming van een effectief uitvoeringsplan voor verbetering van de waterkwaliteit, inclusief een baggerprogramma, zoveel mogelijk te bespoedigen en hierover binnen zes maanden aan de raad verslag uit te brengen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De verstening van tuinen veroorzaakt problemen bij de opvang van regenwater. Vorig jaar hebben we een amendement ingediend om dit tegen te gaan. Het college zei dit en nog meer al uit te voeren. Daar hebben we niets van gemerkt. Wij dienen deze motie dus wederom in. De motie luidt:

"Motie 100204.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *groene tuinen belangrijk zijn voor biodiversiteit, wateropvang en beschutting tegen herrie, hitte en vervuilde lucht;*
- *in de loop der jaren steeds meer tuinen in Voorschoten zijn betegeld;*
- *het om genoemde redenen de voorkeur heeft dat de tuinen meer vergroenen;*
- *dit ook deel uitmaakt van het gemeentelijk beleid, zoals vermeld in de groenstructuurvisie;*
- *eenieder gaat over de inrichting van de eigen tuin, dat de gemeente niets kan opleggen;*
- *mensen wel kunnen worden verleid de eigen tuin meer te vergroenen; inmiddels vele gemeenten, zoals Zoetermeer, Utrecht en Zeist, maatregelen hiertoe nemen, zodat Voorschoten gebruik kan maken van hun kennis;*

verzoekt het college:

- *helder het belang van groene tuinen kenbaar te maken aan de burgers van Voorschoten;*

- *op de gemeentelijke website gemakkelijk toegankelijke informatie te plaatsen over de wijze waarop burgers hun tuin kunnen vergroenen;*
- *jaarlijks een prijs uit te reiken aan de meest natuur- en milieuvriendelijke tuin, zoals bijvoorbeeld de gemeente Zoetermeer doet;*
- *ook op andere wijzen uit te dragen dat groene tuinen een welkome aanwezigheid zijn in onze woonomgeving,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Ten slotte: vertrouwen in onszelf en elkaar, in de waarde van de natuur en in de kracht van burgers is de basis voor een goede toekomst. Laten we hieraan werken.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Omdat er in Voorschoten ook een grote Engelstalige en Engelse gemeenschap is, begin ik met het kleine rijmpje over het Gunpowder Plot: "Remember, remember the 5th of November". Dat heeft niets met deze begroting te maken, maar het is nu eenmaal 5 november.

Het is weer eens gebleken dat Voorschoten een hechte gemeenschap is. Mensen worden geholpen als dat nodig is. Het plotselinge besluit om bijna 125 vluchtelingen op te vangen, leidde in eerste instantie weliswaar tot geschrokken reacties, maar nadat mensen gewend waren aan het idee, liet Voorschoten zien waartoe het in staat is. De oproep voor dekens en kussen leidde tot lange rijen inwoners die iets kwamen brengen. Kinderen voetballen met de kinderen in de omgeving. Velen droegen als vrijwilliger een steentje bij, bijvoorbeeld bij het klaarmaken van de sporthal als slaapvertrek. De SP heeft menselijke waardigheid en solidariteit benoemd tot twee van haar drie kernwaarden. Voorschoten liet de eerste week van oktober zien dat deze waarden Voorschoten zeker niet vreemd zijn.

Daarom is het niet verbazingwekkend dat het coalitieakkoord de titel "Vertrouwen in mensen, verbinden van krachten" heeft. Het past bij Voorschoten om een gemeentebestuur te hebben dat niet boven de mensen staat, maar tussen de mensen. In het coalitieakkoord staat hierover: "De coalitie wil inwoners meer en beter betrekken bij het maken van plannen en het geven van informatie over de gemaakte plannen. Dit gaat verder dan de wettelijke informatieplicht en is onderdeel van de wijze waarop Voorschoten werkt." Dat zijn woorden waarin de SP zich prima kan vinden, ook al maken wij geen deel uit van de coalitie. Helaas staan tussen droom en daad, tussen plan en uitvoering, tussen papier en werkelijkheid vele beren op de weg. Dat is het afgelopen jaar wel duidelijk geworden.

Deze coalitie, die deze mooie woorden schreef over het betrekken van inwoners bij het maken van plannen, komt juist keer op keer in conflict met bewoners over haar plannen. Bij de uitbreiding van het stationsgebied, in de Dobbewijk, bij het verkeersplan van de Nassauwijk, bij het plan voor bouwen aan de van der Waalslaan, steeds gaat het mis. Grote gemene deler bij deze conflicten is dat de gemeente niet betrouwbaar wordt gevonden. In bijna alle gevallen is er een jarenlang proces van overleg geweest, waarna de gemeente plotseling en een-

zijdig de afspraken niet nakomt of niet na lijkt te komen. Bij het conflict waar dit anders ligt, het stationsgebied, heeft de gemeente eerst het beeld gecreëerd dat uit vier varianten kon worden gekozen om vervolgens drie van deze varianten als onhaalbaar weer in te trekken. Er diende vandaag een rechtszaak van een actieve bewonersclub tegen de besluitvorming van deze gemeente. In de andere gevallen zijn de veelgehoorde klachten van wijkverenigingen dat langjarige overleggen plotseling niets meer waard blijken te zijn en dat toezeggingen en raadsbesluiten niet worden nagekomen. De gemeente, zeggen wijkverenigingen, is geen betrouwbare partner.

Deze constatering staat in schril contrast tot de gemakkelijke ingang die ondernemers hebben. Het lijkt er regelmatig op dat de wethouder Economie zichzelf voornamelijk ziet als verlengstuk van de ondernemers. Het college spant zich enorm in voor de belangen van ondernemers. Er is voor onze ondernemers verzet tegen de uitbreidingsplannen van Leidsenhage, voor € 40.000 is een Taskforce Centrum opgericht, waarin daarnaast ook nog ambtenaren worden ingezet om mee te denken over verbetering van de winkelstraat, er is € 4 miljoen in het Deltaplein gestopt en bij het verkeersplan voor het Knooppunt gingen de belangen van ondernemers voor op het verminderen van verkeersoverlast voor bewoners en was de verkeersveiligheid van fietsers ondergeschikt aan de wens van een ondernemer om extra parkeerplaatsen voor de deur te realiseren.

Natuurlijk moet een gemeente zorgen voor een gezond centrum met een mooi winkelgebied, maar dit college lijkt de belangen van ondernemers ver voor alle andere belangen te plaatsen. De aandacht voor ondernemers lijkt bij dit college veel groter te zijn dan de aandacht voor gewone inwoners die graag willen meedenken over de manier waarop hun leefomgeving wordt ingericht. Helaas zien we dit beeld ook terug bij de gemeentelijke belastingen. De verschillende gemeentelijke heffingen voor inwoners zijn hoger dan landelijk gemiddeld: de rioolheffing in Voorschoten is € 60 per huishouden hoger dan landelijk gemiddeld, de reinigingsheffing ook. De ozb die over een woning wordt betaald, is gemiddeld € 90 hoger dan landelijk gemiddeld. Voorschoten is relatief duur om te wonen, maar niet om een bedrijf te hebben: het ozb-tarief voor niet-woningen, voor bedrijven dus, is bijna een kwart lager dan landelijk gemiddeld. Dat is al jaren het geval. Bedrijven dragen naar verhouding veel minder bij aan het mooi maken van deze gemeente. Naar die verhouding moet maar eens worden gekeken. Voor degenen die zich afvragen waar deze cijfers vandaan komen: zij komen allemaal van de officiële vergelijkingssite van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, staatjegemeente.nl.

Ik wil ook even ingaan op de verkeersveiligheid. Het spreekt vanzelf dat die voorop dient te staan bij besluiten met betrekking tot de ruimtelijke ordening, maar helaas is dat niet altijd zo. Het werk aan het Deltaplein maakt fietsen dit jaar erg gevaarlijk. Bij de plannen voor het stationsgebied was er geen aandacht voor de verslechtering van de verkeersveiligheid en werd een fietspad over de parkeerplaats heen gepland. Ook bij het Knooppunt was de verkeersveiligheid een ondergeschoven kindje; daar refereerde ik al aan. Vorig jaar heeft de SP samen met GroenLinks in de raadsvergadering van 11 december al gevraagd om maatreg-

len voor de veiligheid in de Schoolstraat. De wethouder gaf toen aan daar verder naar te gaan kijken, maar sindsdien hebben we daar niets meer over gehoord. De SP dient daarom, opnieuw samen met GroenLinks, weer een motie in om daarnaar te kijken. De motie luidt:

"Motie 100374.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *in de Schoolstraat gevaarlijke situaties ontstaan door de mengeling van fiets- en loopverkeer;*
- *al in de Toekomstvisie is aangegeven dat er geen fietsverkeer in het winkelgebied zou moeten zijn;*
- *in het verleden in de raad is aangegeven dat fiets- en loopverkeer in de Schoolstraat zouden moeten worden gescheiden door maatregelen;*
- *bij de bespreking van de toekomstvisie is aangekondigd dat er maatregelen zouden worden genomen om de verkeersveiligheid in de Schoolstraat te verbeteren;*
- *van deze maatregelen tot op heden weinig tot niets terecht is gekomen;*

verzoekt het college, op zo kort mogelijke termijn maatregelen te nemen met als doel fietsverkeer tijdens winkelopeningstijden te weren uit de Schoolstraat,

en gaat over tot de orde van de dag."

Daarnaast is er een aantal gevaarlijke oversteekpunten. Dat is logisch in een dorp waar je het oorspronkelijke lintdorp nog zo goed terugziet in de verkeerssituatie. Iedereen kan wel een paar gevaarlijke punten noemen. Breng nu eens in kaart waar voor fietsers en voor voetgangers de grootste problemen zitten bij het oversteken, zodat daar iets aan kan gebeuren. Mijn fractie dient hierover een motie in. De motie luidt:

"Motie 100378.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat veilig oversteken een belangrijk onderdeel vormt van de verkeersveiligheid in Voorschoten, met name bij scholen en sportaccommodaties;

verzoekt het college:

- *om een onderzoek te verrichten naar de veiligheid van oversteekpunten voor voetgangers en fietsers in Voorschoten;*

- *de uitkomsten van dit onderzoek te verwerken tot een visie 'veilig oversteken', die aan de raad wordt toegestuurd,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Ik ga nu in op de decentralisaties in de zorg. Er is veel veranderd in de zorg. Inmiddels daalt het stof neer, niet alleen door vermindering van de huishoudelijke hulp. Het is tijd om de balans op te maken. Wat de SP betreft, moet de stem van de zorgcliënten daarbij centraal staan. Uit eerdere debatten over de zorg blijkt dat te gemakkelijk wordt geconcludeerd dat alles goed gaat als er geen klachten zijn ingediend. Mijn fractie dient daarom een motie in om de inbreng van zorgcliënten en hun organisaties in de voorgenomen evaluatie in 2016 te garanderen. De motie luidt:

"Motie 100377.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *de mening van cliënten van grote betekenis is bij het vellen van een oordeel over de decentralisatie van zorgtaken;*
- *deze mening het best naar voren komt door zowel de belangenorganisaties van cliënten als de cliënten zelf aan het woord te laten;*

verzoekt het college:

- *om de diverse belangenorganisaties van zorgcliënten in staat te stellen om een achterbanraadpleging te houden over de invoering van de decentralisaties;*
- *om de uitkomsten van deze achterbanraadpleging te gebruiken om met deze belangenorganisaties in gesprek te gaan over de resultaten van de decentralisaties;*
- *de uitkomsten van de achterbanraadplegingen en de gesprekken met de diverse belangenorganisaties onderdeel te laten uitmaken van de voorgenomen evaluatie,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Wij vragen in de zorg speciaal aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers. Hoeveel is op hun bordje terechtgekomen? Kunnen zij dit wel aan? Professionele ondersteuning is voor hen cruciaal. Voor volgend jaar staan er veel plannen op stapel om dit te regelen. Daar hebben wij waardering voor. Het is belangrijk dat dit in goed overleg met Voor Elkaar gebeurt. De raad wil hierover goed geïnformeerd worden. Alvast een positief punt in deze context: dit jaar is het slaaphuis geopend om respijtzorg te kunnen bieden aan mantelzorgers met een zware taakstelling, met een zware opgave. Een dergelijke voorziening was er nog niet in Voorschoten. Dit is dus een goede stap en wij zijn daar blij mee.

Ik ga nu in op werken zonder loon. Door de aanpassing van het rijksbeleid verminderen de lasten op het BUIG-gebied met € 300.000. Dit is ongeveer 10% van het budget. Laat dit geld niet zomaar in de algemene reserves vallen. Zet dit geld in voor beter beleid en voor mensen die het nodig hebben. Een heel concreet voorbeeld: op dit moment ligt een plan op tafel om langdurig werklozen in te zetten voor baantjes met behoud van uitkering, waarvan de opbrengst wordt gebruikt om het gemeentelijke budget voor de uitkeringen aan te vullen in plaats van dat de mensen het geld dat zij hebben verdiend, zelf mogen houden. Dit wordt "flexpensie" genoemd. De SP is hier geen voorstander van. De SP vindt dit niet kunnen, zeker nu blijkt dat er minder hoeft te worden uitgegeven. De meevaller op het punt van de BUIG-gelden zou wat ons betreft moeten worden ingezet om dit te stoppen. Als mensen aan het werk kunnen en als er inderdaad werk voor deze mensen is, moeten ze kunnen werken voor hun eigen inkomsten, niet voor het dekken van tekorten van de gemeente. Mijn fractie dient hierover een motie in. De motie luidt:

"Motie 100379.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *'flexpensie' bedoeld was om tekorten op de BUIG-gelden op te lossen;*
- *de tekorten op de BUIG-gelden door gewijzigd rijksbeleid in 2016 met € 300.000 zullen afnemen;*
- *het Rijk hiermee een voorschot lijkt te nemen op een structureel hogere bijdrage van het Rijk in de tekorten op de BUIG-gelden;*

van mening dat het niet langer nodig is om via flexpensie de verdere tekorten op de BUIG-gelden terug te dringen;

roept het college op:

- om het middel flexpensie te schrappen en niet langer gebruik te maken van de inkomsten van uitkeringsgerechtigden voor het dekken van gemeentelijke tekorten;*
- *het schrappen van flexpensie te dekken uit de verhoogde rijksbijdrage voor de tekorten BUIG,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Ik zou lang stil kunnen staan bij het onderwerp wonen, maar dat doe ik niet, want de Woonvisie is in voorbereiding. Tijdens de bespreking van dat stuk zullen we het uitgebreid over het woonbeleid gaan hebben, maar toch wil ik hier iets over kwijt. Voorschoten staat weer eens in een top 10, de top 10 van gemeenten met de langste wachtlijsten voor een sociale

huurwoning. Tijdens de discussie over de opvang van asielzoekers is door meerdere partijen aangegeven dat de beschikbaarheid van betaalbare woningen een probleem is. Het probleem zit niet in de bouwplannen. De woningen worden wel gebouwd en bij elk bouwplan is 30% sociaal bouwen het uitgangspunt, maar die woningen zijn niet duurzaam sociaal. Wie een sociale koopwoning koopt, kan haar zonder verdere beperking voor een veel hogere prijs verkopen. Dan is de prijs van die woning niet meer sociaal. Ook huurwoningen zijn niet duurzaam sociaal. De Parkwachters bijvoorbeeld, de huurflats die bij de ingang van het Van der Hoevenpark zijn gebouwd in het kader van 30% sociale huurwoningen, worden nu al op Woningnet aangeboden als geliberaliseerde woningen, dus met een prijs boven de liberalisatiegrens. Nog geen vijf jaar na de bouw verdwijnen deze woningen dus al uit de sociale voorraad. Dat is de reden waarom er in Voorschoten steeds een tekort is aan sociale huurwoningen. Daarom vindt de SP dat het uitgangspunt bij de Woonvisie moet zijn dat de voorraad sociale huurwoningen niet verder mag verkleinen. Alleen door het aanbod en de voorraad te vergroten kun je de wachtlijsten structureel aanpakken, want Voorschoten moet voor iedereen een mooie plaats blijven om te wonen. Dat past bij Voorschoten. Mijn fractie dient hierover een motie in. De motie luidt:

"Motie 100380.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- de wachtlijst voor sociale huurwoningen in Voorschoten te lang is;*
- dit probleem alleen kan worden opgelost door een combinatie van maatregelen gericht op voldoende aanbod van sociale huurwoningen;*

spreekt uit dat de voorraad sociale huurwoningen in Voorschoten niet verder mag afnemen;

en roept het college op, in de Woonvisie maatregelen te presenteren die de voorraad sociale huurwoningen vergroten,

en gaat over tot de orde van de dag."

Tot slot dient mijn fractie een motie in waarin het college ertoe wordt opgeroepen om de Basement te heropenen. De motie luidt:

"Motie 100373.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *sinds de Basement is gesloten er geen jongerencentrum in Voorschoten meer is;*
- *de ruimte sindsdien ongebruikt is;*
- *op diverse plekken in Voorschoten sprake is van overlast door hangjongeren;*
- *jongeren ook een plek verdienen in deze gemeente;*

van mening dat het jongerenwerk vanuit een eigen ruimte overlast beter kan voorkomen;

roept het college op, de Basement weer te openen en dekking hiervoor te zoeken in de verhoging van de toeristenbelasting,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Voorschoten maken we met elkaar. Mensen, betrokken Voorschotenaren, maken ons dorp tot wat het is: onze wijken, ons centrum, onze sportvoorzieningen en culturele voorzieningen, maar ook de zorg en aandacht die we elkaar geven. Iedere dag werken mensen aan Voorschoten. Daar is de PvdA erg blij mee en bijzonder dankbaar voor. De gemeente blijft daarbij hard nodig. Hoeveel onze inwoners ook zelf doen, de gemeente behoort te zorgen voor de broodnodige regie, middelen en ambtelijke inzet. Zoals een park verwildert als je er geen werk in steekt en zoals een weg verslijt zonder onderhoud, zo zullen de inzet en betrokkenheid van onze inwoners steeds minder worden als we hen niet serieus blijven nemen en hen onvoldoende ondersteunen. Als gemeente zijn wij eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van ons dorp. De PvdA wil die kwaliteit hoog houden.

Voorschoten doet het landelijk gezien op allerlei gebieden goed, maar toch komen ook hier armoede, eenzaamheid en uitsluiting voor. De gemeente moet mensen helpen om hun eigen kracht te winnen of te herwinnen, want iedere Voorschotenaar telt mee. De PvdA kan zich grotendeels vinden in het collegebeleid op de gebieden werk en zorg. Ik ga nu in op enkele aandachtspunten die wij hebben, allereerst de vraag of we mensen die zorg nodig hebben, voldoende bereiken. Met betrekking tot de werkgelegenheid zijn wij blij dat onze motie van vorig jaar over de zogenoemde BUIG-problematiek serieus is uitgevoerd en dat straks steeds meer mensen vanuit een uitwerking aan werk kunnen worden geholpen, maar we hebben nog wel de vraag hoe we de waardigheid van alle betrokkenen blijven garanderen en hoe we voorkomen dat verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt. Dat is immers niet de bedoeling. We vragen ons ook af hoe we nieuwkomers in onze gemeente, met name vluchtelingen die op een dag toch statushouders zullen worden en ook hier zullen komen, gaan helpen en stimuleren om volledig mee te doen in ons mooie Voorschoten.

Niemand in Voorschoten kan serieus meedoen als men niet beschikt over de juiste informatie. Het afgelopen jaar hebben we helaas meermalen meegemaakt dat mensen onvoldoende geïnformeerd waren over de plannen van de gemeente. Het college heeft al verbetering beloofd. Een goede eerste stap zou de terugkeer van de informatiepagina's in het lokale krantje zijn. De praktijk heeft immers uitgewezen dat veel inwoners die pagina echt missen en dat

het alternatief, de website, simpelweg niet voldoet. Wij dienen op dit punt samen met de SP en GroenLinks een motie in. De motie luidt:

"Motie 100358.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 05 november 2015,

overwegende dat:

- *het gewenst is dat de gemeente actief goede, tijdelijke, en volledige informatie aan inwoners verstrekt;*
- *de afgelopen tijd op een aantal dossiers is gebleken dat de communicatie vanuit de gemeente tekort is geschoten en inwoners onvoldoende op de hoogte waren van voor hen relevante ontwikkelingen;*
- *veel inwoners als primaire informatiebron met betrekking tot de gemeente de informatiepagina in Groot Voorschoten gebruikten;*
- *genoemde informatiepagina in verband met bezuinigingen is afgeschaft;*
- *in de praktijk blijkt dat het alternatief, de gemeentelijke website, voor veel inwoners niet voldoet;*
- *het rechtzetten van een gebrek aan informatie en de maatschappelijke onrust die hierdoor kan ontstaan, tijd en geld kost;*
- *gezien het bovenstaande de keuze de informatiepagina af te schaffen wellicht niet de juiste blijkt te zijn geweest en heroverweging van dit besluit nuttig is;*

verzoekt het college, een voorstel uit te werken om de terugkeer van de informatiepagina in Groot Voorschoten mogelijk te maken en binnen zes maanden aan de raad voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Meedoen in de samenleving betekent veel meer dan een baan hebben, de zorg ontvangen die je nodig hebt en informatie van de gemeente krijgen. Het betekent ook: jezelf ontplooiën en kunnen deelnemen aan verbindende en verrijkende activiteiten zoals cultuur en sport. Veel culturele activiteiten in Voorschoten vinden plaats in gebouwen die daarvoor eigenlijk niet meer geschikt zijn: de bibliotheek, het cultureel centrum en de leslocatie van BplusC. We moeten daarom de mogelijkheden voor Voorschoten onderzoeken om een passende multifunctionele accommodatie te ontwikkelen, het liefst in het centrum, want de PvdA denkt dat een culturele trekker daar veel meer impact zal hebben op de kwaliteit van het centrum en de aantallen bezoekers dan nog weer een supermarkt erbij. Het is volstrekt onduidelijk wat het college nu eigenlijk wel en niet wil met zo'n nieuwe multifunctionele accommodatie. In de begroting staan veel woorden over samenwerken, ruimte bieden en ondersteunen. Dat zijn allemaal dingen die wij toejuichen, maar we missen de regie die de gemeente behoort te nemen. Er staat niet voor niets in het coalitieakkoord dat onderzoek gedaan gaat worden naar de mogelijkheid van zo'n accommodatie in het centrum. Wij dienen samen met D66 een

motie in die het coalitieakkoord wat dat betreft ondersteunt en die de raad in staat moet stellen om op dit punt gemotiveerde keuzes te maken. De motie luidt:

"Motie 100359.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

overwegende dat:

- *de bibliotheek en de vele culturele en educatieve activiteiten die aldaar en in de andere gemeentelijke accommodaties worden ontplooid, van essentieel belang zijn voor de sociale cohesie binnen Voorschoten, de ontplooiing van Voorschotenaren en het woongenot binnen ons dorp;*
- *de huisvesting van de bibliotheek en een aantal andere gemeentelijke accommodaties, met name het cultureel centrum en de BplusC-locatie aan de Richard Wagnerlaan, verbetering behoeft qua kwaliteit en ligging;*
- *een goede culturele trekpleister de aantrekkelijkheid van het centrum vergroot;*
- *de Programmabegroting 2016-2019 niet alleen erkent (pagina 85) dat een dergelijke accommodatie de gewenste centrumfunctie versterkt en daarbij aangeeft dat er ruimte is voor een multifunctionele accommodatie in het centrum (pagina 6), maar tevens dat particuliere initiatieven op dit gebied zoveel mogelijk worden gestimuleerd en ondersteund door de gemeente (pagina 51);*
- *'stimuleren' en 'ondersteunen' voor velerlei uitleg vatbaar zijn en er nergens in de begroting nadere invulling aan deze begrippen wordt gegeven;*

verzoekt het college:

1. *Binnen zes maanden duidelijke kaders aan de raad ter besluitvorming voor te leggen als concrete invulling van de in de begroting genoemde ambitie een multifunctionele accommodatie in het centrum te 'stimuleren' en te 'ondersteunen';*
2. *Deze kaders te vergezellen van de resultaten van het in het coalitieakkoord op pagina 5 gevraagde onderzoek naar de mogelijkheid om bibliotheek en cultureel centrum op één locatie te combineren,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Voorschoten heeft veel sportclubs. De meeste beschikken over goede voorzieningen, maar er moet ook nog het nodige gebeuren. Bij verschillende verenigingen zijn er wensen voor de toekomst. Dat er een wens leeft, betekent natuurlijk niet dat de gemeente die automatisch vervult. Wat de PvdA betreft, maken we als gemeenteraad een goede afweging van de verschillende claims op de schaarse middelen en ruimte. Dan bepalen we zelf onze koers. We willen op sportgebied een beleid waarmee samenhangende, integrale keuzes kunnen worden gemaakt en geen beleid dat is gebaseerd op de volgorde van binnenkomende aanvragen of

op de vraag wie de aanvraag het mooist weet te presenteren. Om zo'n integraal en afgewogen beleid mogelijk te maken, dienen wij samen met D66 een motie in. De motie luidt:

"Motie 100360.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 5 november 2015,

gelezen hebbende Programma 8 uit de begroting en tevens informatiebrief 095 over totstandkoming advies Voorschoten '97,

overwegende dat:

- sport belangrijk is voor jong en oud, voor de gezondheid en voor de gemeenschapszin en dat het aanbod van sport en de kwaliteit van de voorzieningen significant bijdragen aan het woongenot binnen Voorschoten;*
- er regelmatig bij verschillende verenigingen wensen leven waarbij de gemeente verzocht wordt om een bijdrage in geld, tijd, accommodatie- en/of grondgebruik;*
- dergelijke verzoeken tot op heden van casus tot casus zijn bekeken en beoordeeld;*
- het college van B en W met genoemde informatiebrief een prima eerste insteek heeft gekozen, namelijk om in een breder kader te kijken naar de wensen op Sportpark Adegeest;*
- er echter ook de nodige wensen leven bij verenigingen op andere locaties dan sportpark Adegeest;*
- hoewel sportverenigingen van buiten het sportpark ruimtelijk geen direct belang hebben bij wat er al dan niet gebeurt op sportpark Adegeest, zij gezien de beperkte middelen van de gemeente wel grote belangen hebben bij deze keuze: de ene investering kan de andere (financieel en qua inzet) onmogelijk maken;*
- het wenselijk is dat de gemeenteraad investeringen in sport(voorzieningen) integraal afweegt, los van de 'waan van de dag';*

verzoekt het college, in aanvulling op de maatregelen uit de in de overwegingen genoemde informatiebrief:

- 1. Een toetsingskader voor investeringsverzoeken van de verschillende sportverenigingen op te stellen en binnen zes maanden aan de raad ter besluitvorming voor te leggen;*
- 2. Dit toetsingskader vergezeld te doen gaan met een inventarisatie van de wensen die op het moment bij de verschillende sportverenigingen leven en een grove inschatting van de kosten/baten van de verschillende wensen;*
- 3. De raad een voorstel te doen voor de behandeling van de verzoeken uit de inventarisatie aan de hand van het genoemde toetsingskader en de beschikbare middelen van de gemeente,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De PvdA ziet ook graag dat het college steviger inzet op duurzaamheid. De kwaliteit van Voorschoten wordt medebepaald door de verantwoordelijkheid die we met elkaar nemen om duurzame maatregelen te nemen en om klimaatverandering te bestrijden. Kortgeleden is naar aanleiding van vragen van de heer Overbosch toegezegd dat het nieuwe milieubeleidsplan interactief wordt opgesteld. Daar zijn wij blij mee. De PvdA zal zeker inzetten op een flink hogere ambitie dan de afgelopen tijd het geval is geweest.

Het lijkt er misschien op dat ik het vooral heb over investeringen: een multifunctioneel gebouw, sportvoorzieningen en een serieus milieubeleid, en dat allemaal in een tijd waarin we zo krap zitten. Natuurlijk is de PvdA zich ervan bewust dat niet altijd alles kan. We moeten onze keuzes nu eenmaal aanpassen aan de financiële realiteit. Om dat serieus te doen, hebben we niet alleen een sluitende en ook niet alleen een gezonde begroting nodig, maar een begroting die de raad in staat stelt om heldere en beredeneerde keuzes te maken. Helaas is deze begroting nog niet zo'n begroting. Ik refereer daarbij ook aan de quickscan die de Rekenkamercommissie specifiek op de informatie en de begrijpelijkheid van deze begroting heeft uitgevoerd: hoewel alle verplichte informatie netjes wordt gegeven, is voor raadsleden toch nog te onduidelijk aan welke knoppen gedraaid kan worden en welke gevolgen dat heeft. Als we daarbij optellen dat de cijfers de laatste tijd van maand tot maand met tientallen procenten kunnen wijzigen, van stresstest tot begroting tot najaarsnota – en misschien komt er straks via de precario tussendoor zomaar ook weer 4 ton bij – wordt het wel erg lastig om serieus te sturen. College, hoe stuurt u zelf als de cijfers steeds zo snel en zo hevig veranderen? Een andere vraag aan het college is fundamenteeler: college, stuurt u überhaupt? We moeten als Voorschoten namelijk bezuinigen. Dat weten we al jaren, maar het college stelt moeilijke keuzes in deze begroting nog maar eens een keertje uit. In "volgende begrotingen" moet een oplossing worden gevonden, zo schrijft het college.

De PvdA helpt het college graag om een goede inhoudelijke discussie over de uitgaven en inkomsten te voeren met deze raad. Wij zouden daarover graag een motie indienen om haarscherp te laten doorlichten op welke onderdelen van onze organisatie en op welke delen van ons beleid bezuinigd kan worden en waarop juist niet. Die motie helpt de raad om heldere, inzichtelijke keuzes te maken op basis van feiten. Die motie roept het college ertoe op om op basis van benchmarks en reeds beschikbare gegevens een overzichtelijk aantal scenario's uit te werken waar de raad dan een mening over kan vormen. Maar wacht even ... Die motie hebben we al ingediend en die motie is bovendien aangenomen, zelfs met algemene stemmen, in november 2013. Sindsdien zijn we daar een aantal keren op teruggekomen, bijvoorbeeld een jaar geleden bij de begrotingsbehandeling voor dit jaar. Inmiddels is naast deze motie, die nog steeds niet is uitgevoerd, ook een analyse toegezegd met betrekking tot de benchmarks voor de werkorganisatie. Het college is enthousiast begonnen om uit de benchmark blijvende tekorten weg te werken en dus nieuwe mensen aan te trekken, maar de analyse van waar we een te grote formatie hebben en waar dus misschien mensen weg zouden moeten, is er ondanks de gedane toezegging nog steeds niet.

Vorig jaar heeft de PvdA, hoewel we op sommige onderdelen best moeite hadden, met de begroting ingestemd, omdat we bij de raad en het college de bereidheid dachten waar te nemen om eindelijk eens serieus aan de slag te gaan met bezuinigingsscenario's, moeilijke keuzes te maken en een samenhangende aanpak te vinden om de financiële zwaktes van Voorschoten voor eens en altijd aan te pakken. Helaas moeten we nu, een jaar later, vaststellen dat die bereidheid zich niet heeft vertaald in daden, maar in een begroting die voor het komende jaar dankzij een greep in de reserves weer sluitend wordt gemaakt en waarmee de problemen naar de toekomst worden doorgeschoven. Wat dat gaat betekenen voor de bestuurskrachtmeting die eraan komt, gaan we met elkaar meemaken, maar intussen wordt elke poging van de raad – aangenomen moties en gedane toezeggingen – om op basis van cijfers en analyses te sturen om goede keuzes te maken voor de toekomst van Voorschoten, door het college volstrekt naast zich neergelegd.

De PvdA wil de kwaliteit van leven in Voorschoten hooghouden. Daar moeten we als raad echter wel de juiste keuzes voor maken, beleidsmatig en financieel. Totdat het college beter inzicht geeft in de mogelijke keuzes en vooral in de gevolgen van die keuzes, niet alleen op de korte termijn maar ook op de langere termijn, kunnen wij als raad niet actief sturen op een Voorschoten waar het goed leven en werken blijft. Uiteindelijk betalen onze inwoners, die zich met z'n allen zo hard inzetten voor onze gemeenschap, daar de prijs voor. De PvdA is niet bereid om zonder goede argumenten dit jaar nogmaals van onze inwoners te vragen om die prijs te betalen.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het einde van dit deel van de eerste termijn. We gaan nu aan de maaltijd.

De vergadering wordt van 18.35 uur tot 19.15 uur geschorst.

3. Inhoudelijke beraadslaging over Programmabegroting 2016–2019 en de Najaarsnota 2015 (gecombineerde behandeling).

De **voorzitter**: Er is nu ruimte om te reageren op elkaars bijdragen en opmerkingen. Ik houd daarbij dezelfde volgorde aan als bij de Algemene Beschouwingen.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Ik dank alle collega's in de raad. Volgens mij zijn er een hoop zeer interessante dingen met elkaar gewisseld. Opvallend is dat in heel veel inbrengen dezelfde thema's doorklinken, al was de toon in de ene inbreng soms wat chagrijniger dan in de andere inbreng of juist heel optimistisch, al naargelang de inbreng. Volgens mij werd vaak hetzelfde gezegd, wat het voor het college ook makkelijk maakt om een aantal prioriteiten voor het komende jaar eruit te halen. Volgens mij zijn breed complimenten gegeven voor hoe het in Voorschoten staat met de uitbreiding van de drie decentralisaties. Er zijn complimenten gegeven voor de transparantie van de begroting en voor de weergave. Er zijn breed zorgen geuit over de communicatie in het dorp, met name over grote projecten. Er

zijn ook ambities over de communicatie geuit. Enkele partijen, waaronder de VVD, hebben zich uitgesproken voor terugkeer van de gemeentebesturen. Door een hoop partijen – weliswaar niet door de VVD, maar wij erkennen wel dat wij het daar met elkaar over moeten gaan hebben – is gepleit voor een duurzamer beleid in Voorschoten.

In de eerste termijn zijn door de meeste fracties al moties neergelegd. Ik denk dat het verstandig is om daar ook in deze termijn op in te gaan. Een aantal moties zouden wij eigenlijk wel willen steunen en een aantal moties niet, maar wij plaatsen ook vraagtekens bij een aantal moties. Misschien is het ons nog niet helemaal helder wat daarmee wordt bedoeld of misschien is het goed om elkaar in de commissie nog eens recht in de ogen te kijken: wat willen wij nou eigenlijk met deze motie? Dan kunnen we ook bekijken of de motie misschien nog beter zou kunnen worden.

Complimenten voor de CDA-fractie, die stil stond bij het 400-jarig bestaan van het zelfstandige Voorschoten en daarvoor een mooie bos bloemen aanbood. Dat was een mooi gebaar.

Aan de fractie van ONS Voorschoten heeft mijn fractie een vraag over het adopteren van bloembakken. Daar heeft de VVD-fractie een paar jaar geleden aandacht voor gevraagd. We hebben in Voorschoten ook een aantal door bedrijven geadopteerde rotondes. Volgens mij is het college daar dus al mee bezig. Misschien is het daarom goed om het college te vragen in hoeverre het realiseerbaar is om nog door te pakken, want soms loop je er bij bepaalde uitgesproken plannen en ambities tegen aan dat de uitvoering intens ingewikkeld is.

D66 pleitte voor een onderzoek naar de mantelzorgers. Iedereen heeft complimenten gegeven op het punt van de drie decentralisaties, maar er is natuurlijk ook een zorg: hoeveel kunnen mantelzorgers eigenlijk aan? Het onderzoek waartoe D66 opriep, heeft volgens mij nog enige duiding. De VVD-fractie vindt het immers niet nodig om daar nu een heel uitgebreid onderzoek aan te besteden met heel veel capaciteitsinzet. Misschien kan D66 die motie nog wat meer duiding geven en een vorm kiezen die wat meer past bij wat de VVD voor zich ziet. Dat zou wat ons betreft ook uitstekend passen in een commissiebehandeling.

De SP-fractie vindt dat het college erg veel aandacht heeft voor het ondernemerschap in Voorschoten. Dat zien wij als een dikke vette pluim voor het college; iets anders kan ook niet verwacht worden van de VVD-fractie. Ik vind het echter goed om daarbij op te merken dat we niet moeten vergeten dat ondernemers ook heel veel doen voor dit dorp. Zij bieden werkgelegenheid, zij spannen zich bij de grote feesten bijzonder in om die te steunen en zij zorgen ook voor een belangrijk deel van de levendigheid in ons dorp.

De **voorzitter**: De heer Maassen wil interrumperen. Doen wij dat in deze fase? Oké, dan gaan we op die manier verder.

De heer **Maassen** (SP): Ik had wel enigszins verwacht dat de VVD het zou opnemen voor de ondernemers en dat de heer Mol dat met deze argumenten zou doen. Daarom zou ik de heer

Mol erop willen wijzen dat als het beleid van de gemeente is dat het langjarig en veel ondersteunen van ondernemers zorgt voor werkgelegenheid, op waarstaatjegemeente.nl wordt aangetoond dat het aantal banen per 10.000 inwoners in Voorschoten de helft van het landelijk gemiddelde is. Kennelijk werkt het dus niet.

De heer **Mol** (VVD): Volgens mij werken er in Voorschoten ontzettend veel mensen die buiten het dorp wonen. Er zijn heel veel forensen. Laten we gewoon verschrikkelijk blij zijn met de werkgelegenheid die in dit dorp geboden wordt en laten we vooral de initiatieven omarmen als bedrijven van buiten Voorschoten zich hier willen vestigen om nog meer werkgelegenheid te bieden. Ik denk dat dat heel goed is.

Voor ons is de motie van de SP over flex tensie nog een beetje vaag. Wij zijn een buitengewoon groot voorstander van de werkgeversbenadering bij participatie. Wij zijn er ook een buitengewoon groot voorstander van dat mensen die in een uitkering zitten, ervaring opdoen. Daar kan dus geen misverstand over zijn, maar het gaat simpelweg om een uitleg over het begrip "flex tensie", dat enige verduidelijking behoeft. Misschien moet deze motie terugkomen in de commissie.

Het is niet verbazingwekkend dat duurzaamheid in de inbreng van mevrouw Lamers een zeer belangrijk thema was. Zij heeft een aantal moties ingediend die zeker kunnen rekenen op steun van de VVD-fractie, want wij zijn van mening dat zij een aantal problemen agendaert waar we daadwerkelijk iets mee kunnen, bijvoorbeeld het probleem van de verstening van tuinen, waardoor het hemelwater niet goed kan weglopen. Het klinkt misschien alsof het een heel klein probleem is, maar dit is een probleem in dichtbevolkte gebieden, met name steden. Wij weten eigenlijk niet of dit ook voor Voorschoten een probleem is. Misschien is het dus goed om daarover met elkaar van gedachten te wisselen. Wij staan hier zeker positief tegenover, ook al zouden we niet graag zien dat er nu een soort stenencommissie ontstaat om te beoordelen of je te veel tegels in je tuin hebt liggen, want je moet natuurlijk wel met droge voeten bij de stoep kunnen komen.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Er zijn natuurlijk veel manieren om hiermee om te gaan. Daar wordt in het land ook veel ervaring mee opgedaan. Verleiding is ook een mogelijkheid.

De heer **Mol** (VVD): Verleiden is altijd een mogelijkheid; knipoog! Het belangrijkste is dat we, als we met elkaar de behoefte zien om daar voorlichting over te geven, dat moeten doen.

In een andere motie wordt gevraagd naar het uitvoeringsplan voor de waterkwaliteit. De kwaliteit van oppervlaktewater is een belangrijk aandachtspunt in gebieden waar veel mensen wonen en waar mensen dus dicht op elkaar wonen en waar de afstand tussen rioolwater, afvalwater en oppervlaktewater kort is. Ik denk dus dat de VVD-fractie daar zeker positief tegenover staat.

De fractievoorzitter van de PvdA, de heer Middelburg, heeft een heel belangrijke inbreng geleverd. Hij heeft de vinger goed op een aantal zere plekken gelegd. Ik denk dat we met elkaar kunnen vaststellen dat de begroting voor 2016 na de correctie van de Najaarsnota sluit, maar dat wij in de toekomst toch nog een probleem hebben op het punt van de financiën. In 2018 en 2019 hebben we nog steeds een probleem van 4 ton. De heer Middelburg vroeg aandacht voor iets waarvoor de VVD-fractie in het voorjaar ook aandacht heeft gevraagd. Hij heeft de term niet genoemd, maar ik doel op een goede kerntakendiscussie. We moeten nog eens goed met elkaar de discussie aangaan over de vraag of op de juiste plekken en op het juiste uitvoeringsniveau dingen worden uitgevoerd. In de inbreng van mijn fractie kwam ik al even terug op het probleem van de onverdeelde personeelslasten. In de stresstest kwam ook de benchmark naar voren over de capaciteit in de werkorganisatie. Wij weten dat er op een aantal plekken in de werkorganisatie op het punt van de inhoud echt een tekort is en dat mensen keihard moeten werken om aan het uitvoeringsniveau te voldoen. Wij vermoeden echter ook dat er op andere plekken in de werkorganisatie een overschot is, met name op het punt van de projectondersteuning. Daar hebben wij in de eerste termijn aandacht voor gevraagd. Dat zijn echt van die dingen die nu eens echt goed met elkaar besproken kunnen worden. Wat de VVD-fractie betreft, kan met het college dus de discussie worden aangegaan over de agendering van de kerntakendiscussie. Ik dank de heer Middelburg dus voor het agenderen van dat punt.

Er zijn nog enkele andere moties, bijvoorbeeld over de pop-up winkels. Wij hebben ook de inbreng van D66 gehoord over vergroening van de Duivenvoordecorridor. Ik kan mij voorstellen dat de problematiek van de Duivenvoordecorridor in de commissie WRG thuishoort. Wij hebben als coalitiepartijen een motie ingediend om te bekijken of daar op een bepaalde duurzame manier iets opgehaald kan worden, maar laat dat dan blijken uit de discussie in deze termijn.

Er is veel gevraagd om verbetering van de communicatie over de projecten. De VVD-fractie gelooft ook dat dit een belangrijk verbeterpunt is voor het college, maar wij zien ook dat op een aantal punten al verbetering is ingezet, bijvoorbeeld door meer participatie bij de opzet van het volgende subsidieplan waar het college mee bezig is. Volgens mij leert het college dus wel van de ervaringen die de afgelopen jaren op dat punt zijn opgedaan, maar ik laat het vooral aan het college over om daar opmerkingen over te maken.

De **voorzitter**: U hebt een aantal opmerkingen gericht tot andere fracties, maar ik stel voor dat zij straks in hun eigen termijn ingaan op die opmerkingen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter, ik heb bij mijn algemene beschouwing niet zo goed op de tijd gelet en ik moet nu dus zuinig zijn. Ik zal dus proberen om mijn opmerkingen to the point te maken.

Wij hebben bij meerdere fracties het onderwerp van de onverdeelde personeelslasten langs horen komen. Zoals bekend intrigueert dat onderwerp ook ons buitengewoon. We hebben

daarover meerdere malen met het college gesproken en van gedachten gewisseld. De suggestie die werd gewekt – met name in de inbreng van de heer Mol van de VVD – dat er een relatie moet bestaan tussen de formatie en die onverdeelde personeelslasten, is heel beeldend gemaakt door de heer Van der Meij van D66, die bijna in een act voordeed hoe dat zich moet afspelen. Wij zijn heel benieuwd, want toen ONS Voorschoten dit onderwerp enige tijd geleden aankaartte en dezelfde suggestie wakte, kregen wij van het college de indruk dat we dat helemaal verkeerd zagen, maar misschien is er nu sprake van een kantelend beeld. Dat zou een mooie ontwikkeling zijn in deze raad.

Ook intrigerend is het voorstel van het CDA om in de Duivenvoordecorridor energie op te wekken. Het is niet helemaal duidelijk hoe dat zich moet afspelen, maar wij staan open voor innovatieve ideeën. Als dat milieuwinst oplevert en haalbaar is, waarom niet? Dat zou geweldig zijn.

Wij voelen ons bijzonder verwant met de uitspraak van de heer Mol over de verantwoordelijkheid van ouders als jongeren overlast veroorzaken. Daar kunnen wij ons volledig in vinden.

Wij hebben een aantal moties langs zien komen en de heer Mol stelde mij een vraag over het adopteren van bloembakken. Dat is geen nieuwe suggestie: er zijn al bloembakken met de naam van een bedrijf daarop. Ik stel dus vast dat bloembakken adopteerbaar zijn. Voor de bakken die niet worden onderhouden door adopteerders, lijkt het een goed idee om actief werk te maken van het laten adopteren van die bakken. Ik denk dat het een goed bewaard geheim is dat dit mogelijk is. Laten we dat geheim dus maar publiek maken door duidelijk te maken dat een bloembak kan worden geadopteerd. Dat houdt gewoon in dat je daar twee keer per jaar leuke plantjes in zet en ervoor zorgt dat het er een beetje fris en vrolijk bij staat. Nee, er werd verwezen naar de rotondes. Dit was dus het antwoord op de vraag van de VVD fractie.

Ik ben een beetje ontstemd over het niet in volgorde plaatsen van de moties in het overzicht van de griffie. Dat maakt het toch wel lastig.

De **voorzitter**: Eerst komen de twee amendementen. Die staan op nummervolgorde. Vervolgens komen alle moties; die staan ook op nummervolgorde. Ik denk dus dat de griffie het heel correct heeft gedaan, maar u moet even het systeem doorgronden, mijnheer Rasch.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dank u voor deze toelichting. Het doorgronden was een klein drempeltje, maar ik ben daar met uw hulp nu overheen. Dank u wel. En ik dank de griffie voor de overzichtelijke weergave in volgorde.

Wij begrijpen wel een beetje wat er met motie 100360 over de integrale aanpak van sportvoorzieningen wordt bedoeld, maar wij denken toch dat de mede door ons ingediende motie wat beter is. Wij stellen dus voor dat D66 en de PvdA nog eens goed gaan nadenken over de

vraag of zij zich willen aansluiten bij de motie van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten, want dan wordt het verhaal wat strakker. Nu we het toch over dat onderwerp hebben: in de motie van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten over sport mis ik een belangrijk element; dat moeten we straks in de schorsing op de een of andere manier maar even rechtbreien. Wij missen de kaderstellende uitspraak dat je eigenlijk blind ja moet zeggen als een maatschappelijke groepering met een door een kosten-batenanalyse onderbouwd voorstel komt waaruit blijkt dat het voor de gemeente tot verlaging van lasten leidt en voor de maatschappij en de inwoners tot verhoging van de kwaliteit van leven, tenzij dat voorstel op andere terreinen schadelijk is.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): De heer Rasch gaf aan dat de motie over sport van zijn fractie beter is dan die van de PvdA en D66, maar ik weet niet waarom. Ik zou daarover graag uitleg krijgen.

De heer Rasch (ONS Voorschoten): Gelet op de tijd, laat ik dat over aan mijn collega's van het CDA. Vanwege dezelfde argumentatie beëindig ik hiermee mijn termijn.

De heer Zoetemelk (CDA): Voorzitter. Ik wil niet direct verklaren dat een motie van het CDA beter is dan een motie van andere fracties, want het gaat vooral om de inhoud, dus niet om de vraag of de motie beter of slechter is maar om de vraag wat we ervan vinden. We zullen in de schorsing nog even met de fractie van ONS Voorschoten bespreken wat zij aangevuld wil zien en of dat de motie inderdaad nog beter maakt. Dat hoort u straks.

Ik wil reageren op een aantal punten. Ik heb ondernemers en burgers horen noemen. Ik heb in mijn verhaal verteld dat Voorschoten bestaat uit meerdere partijen en dat Voorschoten door een wisselwerking tussen die partijen het dorp is geworden dat het na al die jaren is geworden. Voorschoten is een prachtig dorp geworden. Ik vind de bijdragen van sommige collega's af en toe wat negatief. Je kunt zeggen dat we te veel doen voor ondernemers en dat we sommige dingen voor burgers niet doen, maar in ieder onderzoek staan we er als gemeente heel goed voor. Het kan weleens fout gaan in een wijk en daar kunnen we lering uit trekken, maar het is en blijft een prachtig dorp waarin wij wonen en heel veel mensen zijn er tevreden over, zoals we steeds terugzien in onderzoeken. Dat is gewoon het bewijs daarvan.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Wij zijn het ermee eens dat Voorschoten een prachtig dorp is, maar wij zijn niet blind voor zaken die niet goed gaan. Als we daar een lijn in zien, geven we dat aan. Ik denk dat dat goed is, want dan kun je problemen oplossen. Dat kan niet als je de problemen ontkent.

De heer Zoetemelk (CDA): Ik heb inmiddels een bril, maar ik zie alles toch vrij scherp. Ik heb gezegd dat het in sommige situaties niet goed gaat, maar het totaalbeeld van Voorschoten is een prachtige gemeente. We zitten hier om de problemen op te lossen en te bespreken. We mogen van geluk spreken dat we dat nog steeds zelf kunnen doen, als zelfstandige gemeente, want we zitten hier als direct betrokkenen. We zitten hier namens de ondernemers, de

burgers en iedereen voor wie we dit doen. Ik denk dat we dat alleen maar goed doen. Dat wil ik even vaststellen. Ik denk dat je anders je eigen kwaliteiten als raadslid ontkent.

De SP ging in op de verkeersveiligheid. Ik zou graag van de heer Maassen willen weten of hij cijfers van de politie of andere instellingen heeft waaruit blijkt dat het op dit moment gevaarlijk is, dat het aantal ongevallen toeneemt of dat er sprake is van echt onveilige situaties. Dat zou ik graag willen weten, want wie kan er tegen zijn om de situatie veiliger te maken? Ik wil echter wel graag weten of er echt een noodzaak is.

Ik wil ook van de heer Maassen weten of hij de verhouding kent in de uitgaven in de begroting ten behoeve van ondernemers en burgers. Ik heb zitten kijken, maar het woord "ondernemer" zie ik in één oogopslag niet in de begroting. Ik zou willen weten of er misschien te veel wordt uitgegeven aan ondernemers of dat het alleen om diensten gaat. Het merendeel van het geld gaat immers naar onze burgers toe.

Er zijn erg veel amendementen en moties. We kunnen ze vanavond allemaal bespreken, maar een heleboel moties kunnen wat mij betreft naar de commissies toe. Misschien moeten we straks met elkaar vaststellen welke moties wel in stemming worden gebracht en welke niet, want het zou zonde zijn om tegen iets te stemmen terwijl je daar eigenlijk een discussie over kunt voeren. Ik zie zo al een paar dingen waarover ik meer zou willen weten, bijvoorbeeld over de moties inzake de mantelzorg of veilig verkeer. Ook over de motie inzake flex tensie, een prachtig woord, zou ik graag wat meer willen weten. Omdat het een vrij technisch verhaal is, lijkt het mij beter dat dit in de commissies gebeurt. Misschien kunnen we straks met elkaar dus beter vaststellen wat we naar de commissie brengen en wat hier in stemming wordt gebracht. Ik denk dat dat alleen maar een juiste discussie zou opleveren.

Het punt van de Duivenvoordecorridor heb ik zelf ingebracht. Het is een heikele discussie. We gaan van glas naar gras, maar in verband met de financiën zijn we genoodzaakt om huizen te bouwen. Ik denk dat het goed is om alles nog eens op een rijtje te zetten; dat ben ik met D66 eens. Dan kunnen we ook ons voorstel om de Duivenvoordecorridor duurzamer te maken, meteen meenemen om te bekijken of we daar iets uit kunnen halen. Misschien valt het toch nog wel mee met de Duivenvoordecorridor. Misschien kunnen we er toch iets moois van maken of het in ieder geval mooi houden.

De heer **Maassen** (SP): Het CDA heeft bij monde van de heer Zoetemelk een paar vragen aan mijn fractie gesteld. Die vragen zal ik straks in mijn eigen termijn beantwoorden. Ik heb nu een redelijk technische opmerking over het laatste onderwerp dat hij aankaartte, de Duivenvoordecorridor. Ik zou de heer Zoetemelk willen verzoeken om het beslispunt opnieuw te formuleren, want technisch gezien klopt het op deze manier niet.

De heer **Zoetemelk** (CDA): U hebt daarover al gesproken tijdens de rustperiode. We noemen daar inderdaad het CDA, maar het gaat natuurlijk om de gemeente in het algemeen.

De **voorzitter**: Het is goed om te horen dat u zelfs tijdens de rustperiode doorgaat.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter, ik begin met een kleine persoonlijke noot: de operatie bij de baby van Peter Paul is geslaagd.

Wij hebben met waardering geluisterd naar de samenvatting van de heer Mol. Je zou haast denken dat we de toespraken op elkaar hebben afgestemd, maar dat hebben we niet gedaan. Ik constateer vanavond een absolute bestuurlijke primeur in deze raad – in ieder geval voor mij – namelijk de openbare verleiding tussen de VVD en GroenLinks. Ik ben benieuwd hoe dat verder af gaat lopen.

De **voorzitter**: U bent toch niet jaloers, mijnheer Van der Meij?

De heer **Van der Meij** (D66): GroenLinks en D66 hebben elkaar al genoeg verleid. Wij weten welke voortreffelijke combinaties daaruit kunnen komen.

De heer **Bremmer** (CDA): Moeten de gordijnen dicht?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we hiervoor niet gaan schorsen.

De heer **Van der Meij** (D66): Ik stel voor dat ik erotiserend doorga. Ik wil reageren op een aantal vragen en op de amendementen en moties. Er is een vraag gesteld over het onderzoek naar de mantelzorgers. Wij willen graag meegeven dat wij dat zien als een verkenning, als een quickscan om bij onze mantelzorgers in beeld te krijgen wat hun problematiek is en wat de zwaarte is van het werk dat zij kunnen doen. Als wij daar vanavond een goed gevoel bij hebben, kan dat, maar als er een ander tijdstip is waarop wij hierop wat dieper in kunnen gaan, vinden wij dat ook een goede optie.

Amendementen waarover ik geen vragen heb of waarmee wij in principe kunnen instemmen, zal ik niet behandelen. Ik ga wel even in op een aantal onderwerpen. Met betrekking tot motie 100201 over de pop-up winkels geven wij GroenLinks de suggestie mee om daar een motie van te maken waarin het college wordt gevraagd om te experimenteren met wet- en regelgeving. Nu wordt het vernauwd tot een pop-up winkel, maar misschien komt er morgen een heel goed idee. Misschien kun je overwegen om een aantal regels gedurende een bepaalde periode, in afwachting van de resultaten van zo'n proef, mee te nemen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik zou de heer Van der Meij en wellicht ook mevrouw Lamers willen vragen welke regels veranderd moeten worden om pop-up winkels mogelijk te maken. Wat staat de komst daarvan in de weg?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De wet- en regelgeving die dit beperkt, zou ik zo niet kunnen noemen, maar het punt is: maak het mogelijk, bekijk wat dit tegen zou houden en haal die beperking weg.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dat wekt de suggestie dat u weet dat dit niet mogelijk is. Mijn vraag is dus hoe u erbij komt dat dit niet zou kunnen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij hebben op dit moment alleen nog de pop-up winkel gezien in het kader van de toekomstvisie. Verder zien wij het niet. Wij horen dat er belemmeringen kunnen zijn met betrekking tot de functie van de winkels, maar de precieze wet- en regelgeving kennen wij niet. Die moet dus juist bekeken worden.

De **voorzitter**: Misschien kan hier straks door het college iets over gezegd worden. Dat is misschien nuttig.

De heer **Van der Meij** (D66): Er zijn vragen gesteld over de informatiepagina in Groot Voorschoten. Wij hebben daar twee suggesties en ideeën over. Welke groep heeft behoefte aan die informatiepagina? Wat is de behoefte van die groep en wat is die groep? We hebben een uitstekend Seniorenmagazine, volgens mij in een oplage van 5.000 exemplaren. Dat zou misschien een prima alternatief kunnen zijn.

De heer **Mol** (VVD): De VVD-fractie wordt regelmatig aangesproken door mensen die echt weer behoefte hebben aan een overzicht van de belangrijkste dingen die bij de gemeente spelen, zoals de bouwaanvragen. Wij moeten de hand natuurlijk in eigen boezem steken, want wij hebben de informatiepagina vorig jaar geschrapt. Het oogpunt van de motie van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten is echter juist om een brede middenmix te verkennen. Ik denk dat Groot Voorschoten een heel goed platform is, maar dat we ook heel goede andere kanalen in Voorschoten hebben waarvan ook veel mensen kennis nemen. Uw suggestie van het Seniorenmagazine is een heel goede, maar er zijn er veel meer. Ik denk dat het college de ruimte moet worden gegeven om die mogelijkheden in kaart te brengen en om te bekijken hoe dit het beste kan worden aangepakt.

De heer **Van der Meij** (D66): Daar kan ik mij heel goed in vinden.

Ik ga graag in op de suggestie om de Duivenvoordecorridor in een wat uitgebreidere commissie met elkaar te bespreken. Dat lijkt mij heel goed.

Motie 100367 gaat over heischade in de Dobbewijk. Ik kan mij het gevoel voorstellen, maar we moeten wel eerst goed onderzoeken wie waarvoor verantwoordelijk is. Ik denk dat dat een element van de motie moet zijn.

Wij zijn in principe voor motie 100370. Ik zou die motie zelfs willen uitbreiden. Als wij in vesteringsvoorstellen krijgen, denk ik dat het goed is dat daarin ook de financiële consequenties daarvan op de korte termijn en ook op de lange termijn worden meegenomen, zodat we duidelijkheid hebben over de gevolgen daarvan voor onze liquiditeitspositie of onze schuldpositie, of voor onze niet-schuldpositie. Die aanvulling geef ik als suggestie mee.

Ik begrijp de motie over de veilige Schoolstraat, maar wij gaan daar niet in mee.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Er moet in ieder geval iets gebeuren in de Schoolstraat. De fietsers zijn daar te gast. Alleen een bordje waaruit blijkt dat fietsers daar te gast zijn, zal onvoldoende zijn. We weten daar dus wel een keer een flinke discussie over voeren.

De heer **Van der Meij** (D66): Ja, daar kan ik mij in vinden.

Mijn laatste vraag over motie 100379 over het stoppen met flextentie is al eerder gesteld. Ik denk dat het goed is om daar eerst een beeld van te krijgen voordat ik daar definitief ja of nee tegen zeg. Wij krijgen dus graag eerst informatie over wat dit is en wat dit betekent.

De **voorzitter**: Ten aanzien van deze motie is al gesuggereerd om die eerst in de commissie te bespreken alvorens tot besluitvorming over te gaan. Ik denk dus dat het goed is om dat punt mee te nemen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik bedank de collega-fracties voor de vragen en opmerkingen over ons verhaal en onze initiatieven. Wij zien inderdaad ook gemeenschappelijke elementen in andere verhalen, zoals de trots op Voorschoten, bijvoorbeeld naar aanleiding van de opvang van vluchtelingen, en de zorgen over de communicatie.

Over een aantal onderwerpen wil ik specifiekere opmerkingen maken. Een déjà vu-gevoel overheerst bij ons. De VVD wil kappen met de wilde bermen, want die staan zo slordig. Wilde bermen zijn zo belangrijk voor onze biodiversiteit dat wij ons afvragen op welke andere wijzen de VVD bijen, vlinders en andere dieren denkt te beschermen. De VVD wil ook de investering in de Vlietwijk heroverwegen. Die discussie hebben we herhaaldelijk gehad. Wat bloekt? Het temporiseren van de investering in de Vlietwijk zou op den duur alleen maar meer kosten opleveren. In dit geval zou goedkoop dus duurkoop zijn.

Ik maak even een sprong naar het CDA; ik kom straks bij ONS Voorschoten. Het CDA sprak over onze rol als raadsleden en onze ontkenning daarvan. Het CDA zegt dat je jezelf als raadslid ontkent als je te negatief bent. Ik kan mij ontzettend goed herinneren dat wij jaren lang samen met het CDA problemen die nog steeds in de Dobbewijk heersen, op de agenda hebben gezet. Dat deden wij omdat wij ons verantwoordelijk voelden in onze rol van volksvertegenwoordiger. Wij deden dat niet om negatief te zijn, maar omdat wij die problemen zagen en zagen voortduren. Ik vraag mij af wat er voor het CDA is veranderd waardoor het nu ineens een heel andere positie inneemt.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik heb gezegd "te negatief". Het woordje "te" is altijd te veel. Je mag als raadslid natuurlijk heel kritisch zijn; dat is het CDA ook. Dat is het CDA ook geweest in de Dobbewijk, zoals u weet. Dat ontken ik ook niet. Ik denk inderdaad dat wij als raadsleden een rol hebben om veel vragen te stellen als er iets fout is. Dat doet het CDA ook; vol-

gens mij bent u dat van ons gewend. Ik heb gezegd dat het gaat om te negatief zijn en ik heb het daarbij vooral over het algemene beeld en niet over de zaken die in de wijken spelen of waarvan we zeggen dat de communicatie daarover niet goed is geweest. Dat heb ik duidelijk gezegd. Ik heb in mijn verhaal verteld dat we op diverse fronten, zoals de Van der Waalslaan, de Dobbewijk en het stationsgebied, communicatief in de fout zijn gegaan. Dat heb ik heel duidelijk gezegd. Dat is toch vrij kritisch als coalitiepartner? Ik denk dat dat heel duidelijk is. Ik heb het dus over het woordje "te". Ik zeg niet dat wij als raadslid niet kritisch mogen zijn, maar dat we niet in het algemeen te kritisch mogen zijn over Voorschoten.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dan is het inderdaad een kwestie van opvatting of perspectief over wat we te positief of te negatief vinden. Je zou sommige zaken ook "te positief" kunnen noemen. Dat hangt af van de visies die wij hebben.

Het verbaast ons heel erg dat er geen enkele reactie is gekomen op onze amendementen over de reserve duurzaamheid. Wij zitten hier ook in onze controlerende rol. Zoals bekend zijn wij al jaren in gesprek over de doelen en over wat erin en eruit gaat. GroenLinks heeft daar vragen over gesteld en heeft een voorstel ingediend om geld dat, omdat er geen ander geld was, naar de verduurzaming van de scholen in Noord-Holland ging, terug te storten in de reserve. Dit zijn dingen die wij als raadsleden moeten doen. Dat kun je zeker niet bij alles doen, maar soms moet je de vinger op de zere plek leggen.

De heer **Mol** (VVD): Hoe denkt u dat dat komt?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Vertelt u het maar.

De heer **Mol** (VVD): Ik moet letten op mijn spreektijd en ik zal het dus kort houden. We hebben eerder dit jaar een buitengewoon lastige discussie met elkaar gehad over de besteding van de reserve duurzaamheid. Tegelijkertijd hebben wij op een aantal andere losse dossiers met elkaar besproken of de aanpak duurzaam is of niet. De VVD-fractie heeft in deze raadzaal al vaker betoogd dat duurzaamheid geen jus is die je over iets heen giet; iets is duurzaam of niet. Bij de scholenaanpak, bij het schoner maken van de wateroppervlakte of bij het verstenen van tuinen en alle dergelijke onderwerpen zijn heel veel discussies al doordesemd van de thematiek van de duurzaamheid, maar we vinden het allemaal gewoon heel lastig: als we een potje duurzaamheid hebben, waar gaan we dan dat sausje overheen gieten? Iets is duurzaam of is dat niet; het is dus geen slagroom op iets.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Over het thema duurzaamheid zouden we lang kunnen praten en zullen we elkaar zeker kunnen vinden. We zijn, zoals ik al heb gezegd, ook zeer blij met uw opmerkingen over onze initiatieven. Hier gaat het om: afspraak is afspraak; dit waren de afspraken en wat hebben we daarmee gedaan? Dan hoeven we geen discussie te voeren over duurzaamheid; dat moet inderdaad ergens anders gebeuren, maar als wij iets afspreken, moeten we dat ook doen. Dat is de reden waarom wij dat amendement hebben ingediend. Dat lijkt mij normaal.

Ook de overlast door jongeren is een aantal keren ter sprake gebracht. Dat is een goede zaak, omdat dit veel zorgen oplevert. Er wordt gezegd dat de ouders moeten worden aangepakt, maar dat is nooit het hele verhaal. Het gaat natuurlijk om veel meer.

De heer **Mol** (VVD): De VVD heeft niet gezegd dat de ouders moeten worden aangepakt, maar dat zij eerder bij het proces moeten worden betrokken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik bedoelde dat de ouders daarop zouden moeten worden aangesproken; excuses voor de verspreking. Dit lijkt ons een heel goede zaak, maar de thematiek ligt natuurlijk altijd ook breder. Wij pleiten er dus voor om ook breder te zoeken naar oplossingen, niet alleen bij ouders, scholen en jongeren, maar ook: wat zouden we in onze omgeving kunnen doen om de overlast te verminderen? Moeten we bijvoorbeeld meer doen voor of met jongeren?

Ik kom bij de motie van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten over de raadsvoorstellen en de argumenten die beter geformuleerd zouden moeten worden. In de motie staat dat bij het lemma argumenten met name moet worden aangegeven waarom het besluit door de raad genomen dient te worden. Waarom willen de indieners van die motie dit? Dit is een informatieve vraag. Wat is de redenering hierachter? Misschien kunnen wij het ermee eens zijn, maar wij willen graag weten waarom.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dat kan ik u zeggen, mevrouw Lamers. Soms bereiken ons voorstellen waarvan je te horen krijgt dat wij er niet tegen kunnen zijn omdat het bij wet zo is verplicht of omdat de raad het gewoon zo moet vaststellen, omdat in de verordening staat dat de gemeenteraad deze wettelijke implementatie moet vaststellen. Dat is een heel ander argument dan het argument dat de gemeente iets vindt en wil implementeren, het argument dat iets past in ons beleid of op onze weg ligt en het argument dat de gemeente dat probleem wil oplossen. Vandaar de explicitering van de waarom-vraag.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dank u voor uw antwoord. Dat is verhelderend. Daar kunnen we straks over praten in de fractie.

Ik ga nu in op de informatiepagina die altijd in het lokale blad stond en die zo breed wordt gemist. We hebben even teruggekeken naar vorig jaar, toen het besluit werd genomen om de pagina te laten vervallen. Een halve informatiepagina bleek toen op jaarbasis € 40.000 te kosten. Nu stelt de coalitie voor om een bedrag van maximaal € 20.000 uit de inkomsten van de precarioheffing te besteden aan een eventuele digitale nieuwsbrief. Het verschil tussen de papieren informatiepagina en de digitale informatiepagina zou dus € 20.000 zijn. Is dat verschil onoverkomelijk voor de coalitie? Juist in het krantje missen mensen immers de berichten.

De heer **Mol** (VVD): Onze motie geeft aan dat wij een budget beschikbaar stellen om met een brede middelenmix te bekijken of het college hier invulling aan kan geven. Als het college tot de conclusie komt dat het die opdracht niet kan uitvoeren met het door ons gestelde kader, moet het college wat ons betreft heel goed aangeven waarom dat niet kan. Wij denken dat het heel positief is om nu juist met een bepaald budget aan te geven dat deze voorziening er weer moet komen, maar wij zeggen niet op welke manier dat moet; dat laten we over aan het college.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dank u voor de informatie. Ook dit nemen we mee in onze beraadslagingen.

Ik heb een vraag aan de SP over de heropening van de Basement. Kan de SP meer vertellen over wat dat zou moeten gaan kosten en wat de toeristenbelasting zal opleveren?

De **voorzitter**: De heer Maassen neemt de beantwoording van die vraag straks mee in zijn eigen termijn.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Over de Duivenvoordecorridor zouden wij graag de discussie aangaan. Wij denken dat dat het belangrijkste is, maar misschien is het goed om bij de discussie over energieopwekking mee te nemen hoe volgens de coalitiepartijen energieopwekking zou kunnen gaan plaatsvinden. Zou dat ook op een andere plek kunnen gebeuren? Omdat we hier waarschijnlijk later op terugkomen, mag die vraag ook later worden beantwoord, maar het is een interessante gedachtegang en wij zouden er meer over willen weten.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Dit idee heb ik opgedaan door te praten met iemand van de provincie. Langs een N-weg is een berm beplant met een grassoort die energie opwekt. Toen moest ik gelijk aan de Duivenvoordecorridor denken. Het is niet zozeer iets wat ik technisch heb uitgewerkt of waarvan ik zeg dat het haalbaar is, maar het is het onderzoeken waard. Als we hiermee in de Duivenvoordecorridor een inkomstenbron kunnen creëren en tegelijkertijd ook aan duurzaamheid kunnen werken, hebben we volgens mij gelijk een overeenstemming met GroenLinks.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat is een interessante gedachte die het onderzoeken waard is. We zouden natuurlijk alle voor- en nadelen op een rij moeten zetten, maar hoe realistisch is dat plan over dat gras?

De **voorzitter**: Voordat we heel erg de diepte in gaan, merk ik op dat door anderen al is aangegeven dat het denkbaar is om de Duivenvoordecorridor eerst nog een keer in de commissie te bespreken. Ik kan mij voorstellen dat de door u nu aangesneden punten zich lenen voor die commissiebehandeling. Misschien passen die punten daar beter dan in de context van de begrotingsbehandeling. Ik wil dit op geen enkele wijze sturen, maar het zou kunnen zijn dat u dat zou vinden.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik laat mij graag meenemen met interessante vergezichten, maar we wachten de discussie af.

Ik ga nu in op de zojuist over de pop-up winkels gestelde vraag. Het is een jaar geleden dat we die motie indienden, maar het gaat onder andere om tijdelijke huurcontracten die korter zijn dan de wet voorschrijft. Het kostte even tijd om dat weer naar boven te krijgen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik neem aan dat huurcontracten civiele overeenkomsten zijn. Wat is de rol van de overheid daarbij?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De overheid zou in gesprek kunnen gaan, bekijken wat mogelijk is enzovoorts.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook de SP zal niet alle moties bespreken en zal ingaan op moties waarover wij vragen hebben of verduidelijking willen of waarop we tot op zekere hoogte kritiek hebben. Eerst zal ik reageren op de opmerkingen die zijn gemaakt in de richting van de SP.

Ik begin met het punt van de economie en de verhouding tussen inwoners en ondernemers. De VVD en het CDA hebben de SP aangesproken op de manier waarop wij dat punt in de eerste termijn hebben neergezet. In een debat zet je dingen altijd iets zwart-witter neer dan zij daadwerkelijk zijn. Niet alleen bij mijn fractie maar redelijk breed leeft dat gevoel echter wel degelijk. Het lijkt erop dat de steun aan ondernemers af en toe doorslaat. Je moet er als gemeente gewoon goed over nadenken hoe je je middelen en je inzet verdeelt. Daar ben je als gemeenteraad voor; dat is de basisdefinitie van politiek. De visie van de SP is dat er af en toe doorgeslagen wordt ten gunste van de ondernemers. Dat is niet altijd uit te drukken in geld of in investeringen die in de begroting staan, hoewel de € 4 miljoen voor het Deltaplein wel degelijk meetelt. Soms gaat het ook om het hebben van een ingang bij het gemeentebestuur en om het gemak waarmee je je visie in politiek en beleid vertaald krijgt. Die tegenstelling heb ik wel degelijk naar voren willen brengen. Dit is ook een punt met betrekking tot de invloed van inwoners, waarvoor heel veel fracties – ook de fracties van de VVD en het CDA – aandacht hebben gevraagd. Ik heb niets voor niets geciteerd uit het coalitieakkoord: er zijn heel mooie plannen om de manier waarop inwoners bij de besluitvorming worden betrokken, vorm te geven. Als die plannen voorliggen en als zij voldoen aan onze criteria, zullen wij daar echt mee instemmen. Wij zullen dan echt een positieve grondhouding hebben, maar ik vraag wel aandacht voor het feit dat een van de grote pijnpunten die op dit moment in de Dobbewijk spelen, juist is dat op papier alles weliswaar klopt maar in de uitvoering niet. Daar vraag ik extra aandacht voor. Ja, er liggen mooie plannen, maar voer die ook uit, niet alleen naar de letter maar zeker ook naar de geest van wat je wilt uitstralen.

Ik ga nu in op de fietsveiligheid en de oversteekpunten. Ik heb geen doorwrocht rapport waaruit blijkt dat er een probleem is met de veiligheid. Daar vraag ik juist om, omdat mijn waarneming maar ook de gesprekken op straat met inwoners heel sterk het beeld oproepen

dat er eigenlijk langs de hele doorgaande weg, van de Zilverfabriek tot aan De Gouden Leeuw, een aantal punten zijn die iedereen gevaarlijk vindt. Daar moet iets mee gebeuren. Uit eigen waarneming zou ik er een paar kunnen noemen, maar dat zou onvolledig zijn. Ik streef er juist naar dat we een volledig beeld krijgen van de plekken waar een probleem is. En lopen we daar grote risico's? Wanneer we dat hele probleem in beeld hebben gebracht, kunnen we juist een weloverwogen afweging maken: daar is het oversteken, voornamelijk voor fietsers en voetgangers, zo gevaarlijk dat je daar echt iets aan moet gaan doen.

Enkele fracties hebben mij gevraagd wat flexensie precies is. Dat verbaast mij, want daarover is een ambtelijke presentatie geweest, daarover is in de commissie M&S al eens gesproken en daar is gewoon een beleid voor. De reden waarom ik dit punt hier op dit moment naar voren breng, is dat nu uit de begroting en ook uit de Najaarsnota blijkt dat de noodzaak van dat beleid minder groot is. Het rijksbeleid ten aanzien van het bijspringen bij tekorten op de uitkeringsgelden – dat heet in jargon "de BUIG-gelden" – is veranderd. Vroeger moest de gemeente de eerste 10% van de overschrijding zelf betalen en dit jaar moet de gemeenten nog maar de eerste 5% betalen. Dat betekent dat de gemeente bij het bijspringen voor uitkeringen € 300.000 niet hoeft uit te geven aan tekorten, omdat het Rijk daarbij nu bijspringt. Dat is een eenmalige actie, maar dit loopt vooruit op nieuw beleid. Als het Rijk nieuw beleid gaat voeren en als het in de tussentijd alvast twee keer zoveel aan de gemeenten geeft, kun je op je vingers natellen dat het Rijk niet van plan is om in de toekomst veel minder bij te springen. Daar zit voor de toekomst een uitspraak in: we gaan waarschijnlijk in de richting van die 5% en dat gaan we nu alvast uitvoeren. Dat geld is dus over; althans: dat geld is minder tekort. De flexensie was juist ingevoerd om die tekorten op de BUIG-gelden te verminderen. Dat is dus niet meer nodig. Daarom heeft de SP dit voorstel ingediend en wil zij het hier ook bespreken, want dit is gewoon een onderdeel van de begroting.

In mijn eerste termijn ben ik niet ingegaan op de Basement, terwijl we daarover wel een motie hebben ingediend; soms zie je zelfs je eigen goede plannen over het hoofd. De VVD-fractie zegt terecht dat de ouders verantwoordelijk zijn voor de overlastgevende jongeren. Daar is de SP het helemaal mee eens. Het is ook heel goed dat de aanpak van de overlast op het teerveldje juist ook op de ouders gericht is geweest. De ouders hebben echter niet de enige verantwoordelijkheid. Soms is het ook een gevolg van gemeentelijk beleid; dat is hier zeker het geval. Het kan toch bijna geen toeval zijn dat de gemeente besluit om de Basement te sluiten en dat het aantal gevallen van overlast door hangjongeren in de anderhalf jaar daarna behoorlijk toeneemt? We hebben niet alleen de overlast op het teerveldje gehad. Daarvoor hebben we de overlast in het Berkhoutpark gehad. We hebben het nu ook over de Emmausschool. Er zijn allerlei meldingen van overlast. Het is niet raar om een verband te zien met de eerdere beslissing om de Basement te sluiten.

De heer Rasch (ONS Voorschoten): Ik krijg toch wel even een onsmakelijk gevoel als u zegt dat niet de jongeren zelf of hun ouders verantwoordelijk zijn, maar dat de gemeente verantwoordelijk is voor racistische graffiti op het teerveldje. Daar zakt mijn broek van af. Dit kan echt niet.

De **voorzitter**: Wat de toon van de discussie betreft: we moeten een beetje oppassen met onze formuleringen. Er zijn natuurlijk bepaalde kreten geweest. Misschien komt het woord "onsmakelijk" uit die context naar voren, maar misschien is het goed om objectiever te formuleren, want ik vind dit toch een redelijk zwaar woord.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoop dat de heer Rasch zijn broek inmiddels weer heeft opgehesen. Dan kan ik hem uitleggen dat mijn broek afzakt van het feit dat hij mijn woorden doelbewust verkeerd citeert. Ik heb namelijk niet gezegd dat de gemeente verantwoordelijk is. Ik begon met de opmerking dat de ouders en de jongeren zelf verantwoordelijk zijn en dat daarna ook moet worden gekeken naar het beleid. Als de heer Rasch mij aanvalt en zeker als hij mij zo hard aanvalt, moet hij dat dus wel goed doen. Wat hij nu doet, is niets anders dan een flauwe debattruc.

Hoe zit het nou met de Basement? Jongeren hebben een eigen plek nodig. Dat is natuurlijk de andere kant van het verhaal. Als het over jongeren en jongerenbeleid gaat, moet het niet alleen gaan over overlast, maar zeker ook over het bieden van een plek aan de jongeren. GroenLinks heeft de SP gevraagd hoe het zit met de dekking van het voorstel om de Basement weer open te gooien. Dat zit als volgt. Er was ooit een Basement. Tenzij ik mij heel erg vergis, stond die voor € 60.000 per jaar in de begroting. Die bezuiniging werd gerealiseerd toen de Basement werd gesloten. Toevallig – dat is in dit geval echt toevallig – staat ook de toeristenbelasting voor € 60.000 in de begroting. Die belasting wordt geheven per persoon per nacht bij iedereen die op toeristische basis in Voorschoten verblijft. We hebben het dus over een paar bed and breakfasts en De Gouden Leeuw. Die toeristenbelasting is op dit moment € 1,50 per persoon per nacht. Ik durf er een redelijk bedrag op in te zetten dat er geen enkele overnachting minder geboekt gaat worden in De Gouden Leeuw als je de toeristenbelasting verhoogt van € 1,50 per persoon per nacht naar € 3 per persoon per nacht. Niemand merkt dat, maar toch heb je dan ineens twee keer zoveel inkomsten. Daar haal je dus nogmaals € 60.000 vandaan en die kun je gebruiken om de Basement weer te openen.

De heer **Mol** (VVD): Ik moet het kort houden, want ik ga snel door mijn spreektijd heen. Ik stel nog even dat overlast niet wordt veroorzaakt door de gemeente die bezuinigt maar door jongeren. Daarnaast merk ik op dat de VVD-fractie het college er een paar jaar geleden op heeft geattendeerd dat ook in goede samenwerking tussen het jeugd- en jongerenwerk en de verenigingen hangjongeren of jongeren die hangen, meer betrokken kunnen worden bij het verenigingsleven in Voorschoten en dat we heel grote sportverenigingen hebben die daar best wel inzet voor zouden kunnen plegen. In lijn met wat de heer Maassen stelt, is het dus misschien een alternatief om het college te vragen of er een betere samenwerking tot stand kan komen tussen de sportverenigingen en het jeugd- en jongerenwerk. Dan hebben we de gemeente en de Basement misschien niet eens nodig om het probleem op te lossen.

De heer **Maassen** (SP): De hangjongeren zijn er vaak wanneer het donker is, dus 's avonds. Veel verenigingen zijn 's avonds, zeker op vrijdagavond, al vrij snel dicht. Ik zie dus wel wat

problemen, maar ik sta niet onsympathiek ten opzichte van deze suggestie. Het gaat er in ieder geval om dat aan jongeren een prettige plek wordt gegeven om naartoe te gaan, waar zij kunnen zijn zonder ouders erbij, zodat zij dat niet ergens op een veldje hoeven te doen waar ze dan overlast veroorzaken.

Ik schroef het tempo op. Het CDA en de VVD hebben gezegd dat de precariobelasting geen lastenverzwaring oplevert. Dat klonk een beetje als een vuistregel. Voor mijn fractie is het heel belangrijk dat dit, als we dit gaan doen, inderdaad geen lastenverzwaring voor de inwoners van Voorschoten oplevert. Hebben de indieners daar achterliggende berekeningen van?

De heer **Zoetemelk** (CDA): Er is € 117.000 gereserveerd in het plan om de rioolheffing te verlagen ter compensatie van de verhoging van de heffing op de waterleidingen door Dunea. Daar is dus rekening mee gehouden. Als het goed is, is dat dekkend, want ik ga ervan uit dat de berekeningen die gemaakt worden door de afdeling Financiën, goed zijn.

De heer **Maassen** (SP): Natuurlijk heb ik gezien dat dat is opgenomen in de kosten, maar mijn vraag is of het bij de extra verhogingen van de lasten ook om € 117.000 gaat en of die goedmaker bij dezelfde mensen terecht komt.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het voordeel van de rioolheffing is dat die iedereen treft. Als je bijvoorbeeld de ozb zou verhogen of verlagen, raakt dat een groep mensen extra. De rioolheffing met € 117.000 compenseren betekent dus dat iedereen daar een voordeel van heeft ten opzichte van die verhoging van de heffing op de waterleidingen.

De heer **Maassen** (SP): Dat is dan duidelijk.

Er zijn twee moties ingediend over sportvoorzieningen. In de motie van de PvdA en D66 wordt gevraagd om een algemeen toetsingskader. In de motie van de coalitiepartijen wordt dat toetsingskader al voor een deel ingevoerd. Wat mij betreft, bijten die moties elkaar niet, alleen is de ene motie wat algemener en de andere motie al heel specifiek. Ik heb wel een vraag aan de indieners van de coalitiemotie. Bij de criteria die worden opgesteld voor dat toetsingskader – waaraan moet een vereniging voldoen om subsidie te krijgen? – gaat het onder andere over de grootte van de vereniging. Ik begrijp best dat Voorschoten '97 het argument gebruikt dat dat een heel grote vereniging is en dat zij daarom extra velden nodig heeft. Daar heeft die vereniging gelijk in, maar als je dit op deze manier in het toetsingskader zet, lijkt het erop dat kleine verenigingen nooit meer aanspraak kunnen maken op gemeentelijke investeringen voor een nieuwe accommodatie. Dat kan niet de bedoeling zijn. Ik vraag de indieners van die motie dus om daarop te reageren. Daarnaast mis ik nog een afweging. Als je in die motie die criteria opneemt, mis ik het criterium van de staat van de huidige accommodatie. Ook dat moet toch meetellen? Als je nu in een heel slechte accommodatie zit, moet je voorrang krijgen bij de toewijzing van gemeentelijke gelden voor een nieuwe accommodatie. Ik heb dus twee opmerkingen over die motie.

Tot slot heb ik een vraag aan D66 over de motie met betrekking tot de mantelzorgers. Wat in de motie wordt gevraagd, is er immers eigenlijk al. Dat wordt gedaan door de mantelzorgconsulent die in dienst is bij de Stichting Voor Elkaar. Sterker nog: die consulent doet nog meer dan dat: die inventariseert niet alleen het probleem, maar zoekt daar bovendien een oplossing voor. Heeft D66 contact gehad met de Stichting Voor Elkaar en met de mantelzorgconsulent om na te gaan of hier behoefte aan is? Of gebeurt dit eigenlijk al?

De heer **Van der Meij** (D66): Dat contact hebben we gehad en die signalen hebben juist tot het indienen van onze motie geleid.

De **voorzitter**: De heer Middelburg heeft nog bijna een kwartier. Hij heeft dus royaal de tijd om voluit te gaan.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Laat ik dan een deel van mijn tijd gelijk benutten om alle fracties te danken voor hun bijdragen aan de Algemene Beschouwingen en in deze termijn. Ik wens de heer Eversteijn beterschap met zijn heftige aandoening. Het klinkt niet erg fijn. Ik had hem van harte gegund om vanavond hier te zijn, hoewel ik ook zeer tevreden ben over de bijdrage van de heer Rasch. Het is voor fractievoorzitters een van de hoogtepunten om een begrotingsbehandeling te mogen doen. Daarom ben ik ook uitermate positief, zoals de heer Zoetemelk vanavond al was opgevallen. Dat is omdat ik het altijd bijzonder naar mijn zin heb op zo'n avond.

Conform het voorstel van de heer Zoetemelk vind ik de precario typisch een onderwerp om eerst nader in de commissie te bespreken en uit te diepen. In zijn bijdrage zei hij bijvoorbeeld dat hij het wilde conform het voorstel van het college. Dat is heel bijzonder, want er is helemaal geen collegevoorstel. Er is een informatiebrief van het college. Daarin geeft het college een voorkeursscenario aan. Dat is al heel bijzonder. Mijn vraag aan het college is: als u een voorkeur hebt voor een scenario, maakt u er dan een gewoonte van om dat niet aan de raad voor te leggen, maar wel in een informatiebrief aan te geven dat u die voorkeur hebt? Zou het misschien niet veel logischer zijn om het voorkeursscenario gewoon aan ons voor te leggen? Dat had bij deze begroting gekund, maar dat kan te zijner tijd ook bij de lastenverordening.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het maakt mij eigenlijk niet uit hoe we het bereiken, als we het maar bereiken. Als de heer Middelburg daar een goed voorstel voor heeft, vind ik dat prima. Ik vind dat wij deze gemiste inkomsten zo snel mogelijk moeten innen en daarmee goede dingen moeten doen. Ik heb hier immers nogal wat dingen voorbij horen komen die we met dat bedrag kunnen doen. We kunnen daarmee in ieder geval onze financiële positie verbeteren. Het maakt dus niet uit hoe het wordt bereikt. Als de heer Middelburg een beter voorstel heeft, graag. Ik zou het nu via een amendement graag willen opnemen in de begroting. Als de heer Middelburg het anders wil, maakt dat mij niet uit, als het maar bereikt wordt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik denk dat het belangrijk is om wel alle informatie te hebben, want in antwoord op vragen van de SP stelde u ook dat er geen sprake is van een lastenverzwaring. Als ik de informatiebrief van het college goed heb gelezen, is dat helemaal geen uitgemaakte zaak. Wat betreft datgene wat Dunea doorrekent, kan compensatie plaatsvinden. Hoe Lander het doorrekent, is ons niet bekend; dat staat letterlijk in de brief van het college. Daar zijn vermoedens en ideeën over en er wordt gewerkt met een systematiek waarbij wordt getotaliseerd voor het hele leveringsgebied en waarbij dat dan wordt omgeslagen, maar niemand weet welke effecten dat precies heeft. Het is dus niet alleen een potentiële lastenverhoging voor onze inwoners; het is ook nog een – ook voor het CDA en voor het college – volstrekt onbekende lastenverhoging die wordt voorgesteld. Als u een lastenverhoging wilt voorstellen om een aantal maatregelen te betalen – dat mag, dat is uw goed recht en zoals u zelf aangeeft, willen we veel en soms is dat nodig – dan hoeft u daarvoor niet een ingewikkelde vorm te kiezen waarbij we van tevoren niet weten wat die lastenverhoging voor onze inwoners zal inhouden. Dan kunt u gewoon een concrete lastenverhoging aan de inwoners voorleggen. Dan weten we precies waar we aan toe zijn en dan kunnen we deze discussie over de precariorechten zuiver voeren. Dan geven we het college ook de tijd om alle informatie boven water te krijgen voor ons. Daarna kunnen we dan een gedragen besluit nemen. Nu weten we het gewoon niet. Dat vind ik een beetje een rare manier van omgaan met de lasten van de inwoners. Misschien worden de lasten verhoogd; misschien niet. Misschien valt het mee en misschien valt het tegen. Wat lastenbeheersing betreft, ben ik beter gewend van de CDA-fractie.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Volgens mij is het voorstel – nu we het toch over positiviteit hebben – alleen maar positief bedoeld. Als je ziet hoe andere gemeenten met deze belasting omgaan en daarmee een groot deel van hun begroting bekostigen, denk ik dat we roomser dan de paus zijn als we dit laten lopen. Het gaat mij om het pakken en gebruiken van die extra inkomstenpost, die we al jaren mislopen. Kijkend naar de gemiddelden, zitten wij gewoon de helft lager dan de rest. Heel veel gemeenten belasten via Lander dus eigenlijk onze inwoners extra. Onze inwoners betalen nu immers mee aan alles wat andere gemeenten wel doen met die verhogingen.

De **voorzitter**: Misschien is het goed om deze discussie nog even tussen haakjes te zetten. Het college komt nog aan het woord. De wethouder kan zijn licht dus nog laten schijnen over de feitelijke situatie. We zijn nu een beetje aan het interpreteren en beoordelen. Net als zojuist tegen mevrouw Lamers doe ik dus de suggestie om op dit punt even te wachten totdat de wethouder een aantal feitelikheden heeft kunnen aangeven.

De heer **Middelburg** (PvdA): Dank, voorzitter. Dat was precies mijn insteek: meer duidelijkheid voordat we hierover beslissen. Afsluitend wil ik wel zeggen dat ik absoluut niet twijfel aan de positieve insteek en de goede bedoelingen van de heer Zoetemelk, maar zoals wij allemaal weten, is de weg naar de hel geplaveid met goede bedoelingen. Om te voorkomen dat je die weg onbedoeld aanlegt, moeten er dus partijen zijn die kritisch opletten. Dat heeft weinig te maken met negatief zijn.

Ik ga nu in op de informatiepagina. Een groot verschil tussen de twee voorliggende voorstellen is volgens mij dat in het voorstel van mijn fractie en andere fracties specifiek staat dat wij een informatiepagina op papier willen. Daar hebben we een reden voor. Het betreft niet alleen ouderen maar ook mensen met een verstandelijke beperking; daarover stond vandaag bijvoorbeeld een artikel in Trouw. Er zijn ook laaggeletterden die wel van papier informatie tot zich nemen maar niet vanaf een beeldscherm. Dat is ook mijn reactie op de suggestie van het ouderemagazine. Dat kan; als het college daar in de totale mix een rol voor ziet, is dat goed, maar ouderen zijn niet de enige doelgroep van een informatiepagina in het krantje. Dat ligt een stuk breder.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Deze motie is vorig jaar aangenomen, maar is niet uitgevoerd. Het ging om informatie van de burgerlijke stand. Die informatie zou in ieder geval opgenomen worden in het Seniorenmagazine en zou op de prikborden van de verzorgingshuizen komen. Dat is niet uitgevoerd, maar het is een onderdeel van het plan dat nu voorligt. Dat kan net zo goed weer de informatiepagina zijn, maar het gaat erom dat we bekijken op welke manier we tegemoetkomen aan de wens van de burger om geïnformeerd te worden.

De **voorzitter**: Misschien mag ik als portefeuillehouder op dit punt interrumperen, want deze motie is wel uitgevoerd. De informatie is wel gegeven aan het seniorenblad en aan de verschillende tehuizen, maar die hebben die informatie af en toe wel en af en toe niet opgenomen. Die lijn is dus nadrukkelijk gelegd. De informatie is gegeven, maar kennelijk is die informatie voor het Seniorenmagazine en voor de prikborden niet altijd interessant genoeg gevonden. De motie is in die zin echter wel uitgevoerd.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Dan had ik wel verwacht dat er teruggekoppeld zou zijn dat de motie moeilijk uitvoerbaar zou zijn, want ik ben er nu van uitgegaan dat er iets is blijven liggen. Ik heb daar tussendoor ook diverse keren vragen over gesteld, ook informeel. Toen werd mij verteld dat dit inderdaad nog niet uitgevoerd was. Ik had die informatie dus wel willen hebben.

De **voorzitter**: Laten we daar geen messen over trekken. Ik heb ook vanavond naar aanleiding van vragen de reactie gekregen dat de motie in die zin is uitgevoerd. Als ik lieg, lieg ik dus in commissie, maar ik ga daar maar even van uit. Er liggen nu voorstellen om de situatie te heroverwegen. Ik verklap geen geheim als ik daar namens het college over zeg dat het college zich op zich wel kan vinden in die benadering.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik denk dat de heer Zoetemelk en ik op dit punt op dezelfde lijn zitten. Ik bedoelde het ook niet zozeer als een tegenstelling, maar als een invulling. De coalitiepartijen laten het in hun motie aan het college over om te bepalen hoe het dit het beste kan invullen. Ik geef daarom bewust aan waarom wij hebben gezegd dat wij graag een informatiepagina op papier willen, namelijk omdat je daarmee doelgroepen bereikt die je op andere manieren misschien niet bereikt. Ik geef daarbij gelijk mee wat mevrouw Lamers al

heeft gezegd. Pardon, dat heeft mevrouw Lamers niet gezegd. Ik heb me helemaal verbeeld dat mevrouw Lamers dat zei; ik zeg het. Als het college er in de mix achter komt dat het bijvoorbeeld tweewekelijks kan, is dat ook goed. Wij zeggen niet dat het terug moet komen in de vorm die wij vanuit het verleden kennen, maar wij zien wel een rol voor Het Krantje om met enige regelmaat hiermee terug te komen.

Ik sluit mij aan bij wat de SP over de mantelzorg heeft gezegd. De VVD heeft daar overigens ook wijze woorden over gezegd.

Het zou mij hebben verbaasd als de SP niet was begonnen over de flex tensie, want de heer Maassen had aangekondigd dat hij dat zou gaan doen. Ik heb daar wel een opmerking over. Los van de door de heer Maassen genoemde BUIG-geldenproblematiek is flex tensie naar de mening van mijn fractie in de eerste plaats een middel om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt weer aan het werk te helpen. Het is mooi meegenomen dat dit geld oplevert. Misschien moeten we inderdaad in de commissie een nadere discussie voeren, maar ik zou het jammer vinden als een manier om een bepaalde doelgroep aan werk te helpen, overboord wordt gezet. Voor mijn gevoel gaat het dus niet alleen om geld, maar juist ook om het aan werk helpen van mensen.

De voorzitter: De heer Maassen, voor de laatste 34 seconden van zijn spreektijd.

De heer Maassen (SP): Bij flex tensie gaat het er juist om dat mensen zeer eenmalige baantjes toegewezen krijgen. Zij mogen die baantjes niet weigeren, omdat zij dan gekort worden op hun uitkering, maar daarmee krijgen zij echt geen langdurig arbeidsmarktperspectief.

De heer Middelburg (PvdA): Dat is niet mijn indruk, maar als u mij daarvan kunt overtuigen, is dat niet mooi.

Ik ga naar de kerntakendiscussie, die door de heer Mol werd voorgesteld en die hij een beetje uit mijn woorden heeft gehaald. Ik hoef hiervoor niet eens de notulen op te zoeken, want dit is precies hetzelfde als wat de heer Mol vorig jaar naar aanleiding van mijn inbreng zei. Ik ga nu dus ook weer hetzelfde zeggen, misschien in iets andere woorden: ik kan met dat idee leven, zolang het college ter voorbereiding van die discussie de door mij in mijn betoog genoemde motie 100095 inderdaad eindelijk uitvoert, zodat we hier niet met elkaar zitten te roepen dat we wel toekunnen met wat minder communicatie of bijvoorbeeld met minder vaktijdschriften voor ambtenaren, waarna we erachter komen dat dat misschien niet zo'n goed idee was. Dat zijn geen kerntaken. Dat is allemaal leuk en aardig, maar die discussie wil ik niet voeren. Als we een kerntakendiscussie voeren, moeten we een goed kader hebben van hoe we ervoor staan. Voor dat kader is in 2013 een beginpunt aangeleverd door de Rekenkamercommissie met het onderzoek waar allerlei benchmarks en vergelijkingen in stonden over hoe Voorschoten ervoor staat. Wij hebben toen als raad met z'n allen besloten om dat door het college te laten uitwerken om een diepere discussie te kunnen voeren over het beleid dat wij niet meer willen. Die discussie zou ik graag willen voeren, maar dus wel met

een duidelijk uitgewerkte analyses of scenario's. Een kerntakendiscussie zonder harde informatie leidt immers tot datgene waaraan volgens mij de heer Rasch in zijn eerste termijn refereerde: wij denken dat wij ergens bezuinigen, maar het beïnvloedbare deel is heel anders. Dat zijn allemaal effecten die wij niet willen. Daarom zou ik het fijn vinden als die motie na twee jaar eens kan worden uitgevoerd.

Ik moet het ook even over de sportmoties hebben. Ik zal niet beoordelen welke ik beter vind, maar het is duidelijk welke ik mede heb ingediend en welke niet. Er zijn volgens mij twee verschillen. De ene motie is wat beperkender voor het college, want daarin worden al een aantal kaders meegegeven, bijvoorbeeld dat de normen van de KNVB moeten worden meegenomen en dat de ledenaantallen moeten worden meegewogen. Over ledenaantallen zei de heer Maassen al iets: wat betekent dat voor kleinere verenigingen? Met betrekking tot de normen van de KNVB is er een volstrekt logische vraag aan de opstellers van de motie. De KNVB gaat over voetbal. Dat is een van de sporten die in Voorschoten worden beoefend. Omwille van de tijd ga ik ze niet allemaal noemen, maar wat denkt u bijvoorbeeld van de handbalvereniging, het zwemmen, de tennisvereniging, het hockey en ga zo maar door? Die sporten hebben allemaal landelijke normen en landelijke verenigingen. Waarom zouden wij dan een gemeentelijk beleid opstellen met de input van één van die landelijke belangenverenigingen? Het lijkt mij beter om het college de mede door mij ingediende motie mee te geven. Dan staat het het college vrij om naar eigen inzicht kaders op te stellen die van toepassing zijn op Voorschoten, dat mooie zelfstandige dorp, waar wij zelfstandig beslissen over wat wij belangrijk vinden aan onze sport en waar wij ons dat niet laten influisteren door de KNVB of door anderen. Het tweede verschil is dat de mede door mij ingediende motie vraagt om een inventarisatie door de gemeente. De motie van de coalitiepartijen roept slechts op tot het bekijken van wensen die bekend zijn bij de gemeente. Dat is natuurlijk een groot verschil, want bij wensen die bekend zijn, gaat het om verenigingen die zich al hebben uitgesproken. Misschien is er een vereniging die zich nog niet heeft uitgesproken, maar pas net bezig is en pas over zes maanden klaar is. Die mis je dan. Als je inventariseert, krijg je actief antwoord: ja, wij hebben wensen of nee, wij hebben geen wensen. Dan heb je een completer beeld en kun je ook echt een integrale afweging maken. Dat zijn de twee verschillen.

Een andere mede door mij ingediende motie betreft de multifunctionele accommodatie in het centrum. Tot mijn grote verbazing hebben de drie coalitiepartijen daar niets over gezegd, terwijl in hun coalitieakkoord wordt opgeroepen tot een onderzoek, dat nog niet is uitgevoerd. In de door hun college voorgelegde begroting worden allerlei vage begrippen gebruikt zoals "stimuleren" en "ermee aan de slag gaan", zonder dat duidelijk is wat dat inhoudt. Ik krijg hierop dus graag alsnog een reactie. Willen zij concreter ingevuld hebben wat het college wel of niet gaat doen? Dat is namelijk alles wat in deze motie wordt gevraagd. Hebben ook de coalitiepartijen behoefte aan die concrete invulling of vinden zij het goed dat het college een stuk schrijft waarin het aangeeft dat het dingen "best wel wil stimuleren"?

De heer Zoetemelk (CDA): Ik heb in mijn eerste termijn het multifunctionele gebouw duidelijk genoemd. Ik heb gezegd dat ik op dat punt een rol zie voor particuliere initiatieven, bij-

voorbeeld een bank of een huisartsenpost. Ik heb dat heel duidelijk genoemd. Daarmee is er de oproep aan het college om na te denken over deze invulling en om op dat punt activiteiten te gaan verrichten. Ik heb daar dus zeker over gesproken.

De voorzitter: Mijnheer Middelburg, gaat u uw termijn bijna afronden?

De heer Middelburg (PvdA): Absoluut, ik ben bijna klaar. Ik stel vast dat de heer Zoetemelk waarschijnlijk ook vasthoudt aan het coalitieakkoord en dus wil dat het college een plan voorlegt.

Ik heb nog twee puntjes, ten eerste de Schoolstraat. Daarover heb ik ontzettend goed nieuws, want er is op dat punt gewoon beleid. Met het amendement van 3 april 2008 van de heer Scholten en ondergetekende is allang besloten dat er iets wordt gedaan aan de mengeling van fietsverkeer en voetgangers en aan de veiligheid in de Schoolstraat. Als het college klaar is met het uitvoeren van twee jaar oude moties, denk ik dus dat het goed is dat het college ook eens aan de slag gaat met zevenenhalf jaar oude amendementen. Als het college dat doet, word ik daar heel positief van. Dan is dat probleem opgelost.

Lest best kom ik bij mevrouw Lamers. GroenLinks heeft een aantal moties over duurzaamheid ingediend. Ik loop ze niet allemaal langs. Wij kunnen ons daar zeer in vinden. Over één motie hebben we een vraag; daarin kunnen we ons dus niet zozeer vinden. Dat betreft de motie waarin eigenlijk wordt aangegeven dat we ons op het punt van ons milieubeleid moeten aansluiten bij Wassenaar. Dat vind ik een heel merkwaardige insteek. Ik zou liever duurzame keuzes maken. Als dan blijkt dat dat beter uitgevoerd kan worden met Wassenaar of dat er beter kan worden samengewerkt met Wassenaar, is dat prima, maar om als eerste punt te beslissen dat het milieu beter wordt als wij met Wassenaar samenwerken ... Veel wordt beter als wij met Wassenaar samenwerken, maar het milieu niet.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): De realiteit is dat wij en Wassenaar dezelfde werkorganisatie hebben. Dit is een manier om het wat makkelijker te maken en om gebruik te maken van kennis die in huis is. Het gaat niet om het op Wassenaar afstemmen van onze ambities. We gaan volgend jaar in een interactief proces immers het nieuwe milieubeleidsplan vaststellen, maar wij zien de grote urgentie van de aanpak van de klimaatverandering en van de CO₂-aanpak. Niet voor niets is daar nu, op weg naar de klimaatconferentie, zo ontzettend veel over te doen. Probeer alvast de makkelijke oplossingen te zoeken; dat is het punt. Er staan overigens meer beslispunten. We zouden hier eventueel over kunnen praten; dat zou prima zijn, maar dit was voor ons gewoon een manier om het makkelijker te maken.

De heer Middelburg (PvdA): Mag ik uw motie zo lezen dat er wordt bedoeld dat we al ambtelijk met Wassenaar samenwerken, dat het beleid van Wassenaar wordt gezien als een van de inspiratiebronnen voor ons milieubeleid en dat wij, als daar iets goeds in zit, dat wel willen overnemen? Ik zie u ja knikken. Dan bedoelt u dat. Dat is geregeld. Daar kan ik mee leven.

De **voorzitter**: Het is een inspiratiebron, maar geen referentiekader.

De heer **Van der Meij** (D66): Met het risico dat de PvdA straks net zoveel zendtijd heeft als de SP heb ik toch een vraagje aan de heer Middelburg over motie 100366 met betrekking tot het uitvoeringsplan waterkwaliteit. Misschien heeft de heer Middelburg wat achtergrondinformatie, zodat hij in ieder geval voor onze fractie en misschien ook voor andere fracties de achtergrond van die motie kan schetsen. Dan kunnen we de motie iets beter plaatsen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Er speelt al een hele tijd een probleem met de waterproblematiek. In Noord-Holland drijven al dode vissen sinds ik begon als raadslid. Ere wie ere toekomt: GroenLinks heeft het initiatief genomen, niet tot die dode vissen maar tot het oplossen van dat probleem. Dat speelt al heel lang en er is vaak om gevraagd. GroenLinks kwam nu met het voorstel om met een motie de gemeente ertoe aan te jagen om ook met het waterschap in overleg te treden over wat er kan gebeuren. Ik ben het er volledig mee eens dat ook dit een probleem is dat allang speelt. Hoeveel jaren moeten wij nog dode vissen hebben drijven voordat we dit probleem gaan aanpakken?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik wil graag een aanvulling geven. Juist nu krijgen wij heel verontrustende berichten over het gevaar van massale vissterfte binnenkort. Daarom slaan we nogmaals en heel hard op de trom.

De **voorzitter**: Daarmee zijn wij aan het eind gekomen van deze termijn van de raad. Volgens de planning gaan we nu een kwartier schorsen.

De heer **Mol** (VVD): Dat kan korter, want we hebben al zoveel dingen gehad.

De **voorzitter**: Ja, maar ik heb van de kant van het college begrepen dat er behoefte is om in het belang van het verdere proces nog even rustig naar een aantal dingen te kijken. Ik heb straks graag even overleg met de fractievoorzitters over de verdere orde van de vergadering, want we hebben een bepaalde spreektijdproblematiek.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We beginnen nu met de eerste termijn van het college, te beginnen met wethouder Beimers. In de schorsing hebben we overlegd met de fractievoorzitters. Ten behoeve van een adequate afronding van dit debat hebben alle fracties er maximaal drie minuten spreektijd bij gekregen.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik begin met het uitspreken van een woord van dank aan het adres van de medewerkers van de Werkorganisatie Duivenvoorde, die goed werk hebben geleverd bij het opstellen van de begroting. Dank ook aan alle raadsfracties voor hun inbreng. Ons heeft het verzoek bereikt om het een beetje kort te houden. Daar zal ik een po-

ging toe wagen, maar ik ontkom er natuurlijk niet aan om een aantal belangrijke punten te behandelen.

De VVD-fractie heeft gevraagd hoe wij zijn omgegaan met de motie Nut, urgentie en uitvoeringsniveau. Bij de opstelling van de begroting voor 2016 zijn we daar ongeveer aan het eind van het voorjaar en voor de zomer intensief mee bezig geweest. Het investeringsplan is opgesteld met als leidraad de motie Nut, urgentie en uitvoeringsniveau. Wat het nut betreft, is gekeken naar de doelstelling van de programma's. Alle nu opgenomen investeringen hebben die toets overleefd; daarvan hebben we geconstateerd dat zij nut hebben. Het nu voorliggende investeringsplan bevat alleen investeringen die wij als urgent hebben aangemerkt en waarvan wij hebben geoordeeld dat die niet kunnen worden uitgesteld. Bij het opstellen van het investeringsplan zijn dus alle investeringen doorgeschoven die nog niet urgent zijn. Wat het uitvoeringsniveau betreft: wij hebben begroot op basis van sobere uitvoering.

De heer Mol heeft net als anderen een vraag gesteld over de onverdeelde personele lasten. We hebben het oorspronkelijke niveau daarvan, € 1 miljoen, teruggebracht naar € 300.000. Die € 300.000 is nodig, omdat in de sfeer van projecten – met name projecten waarbij engineering te pas komt – middelen nodig zijn voor de voorbereiding, voor het advies en ook voor het toezicht op de realisatie van die projecten. In dat verband moet worden gedacht aan het Knooppunt, de Vlietwijk en de plannen met betrekking tot de Duivenvoordecorridor.

De heer Middelburg van de PvdA heeft gevraagd hoe het komt dat de door ons gepresenteerde cijfers zo snel zijn veranderd. Wat de zogenoemde schuldquote betreft, komt dat onder andere door het zojuist door mij genoemde effect van de uitvoering van de motie Nut, urgentie en uitvoeringsniveau, alsmede door het ambitieuzere aflossingsschema dat wij hebben vastgesteld. Daardoor is ook het meerjarenperspectief met betrekking tot die schuldquote sterk afgenomen ten opzichte van de oorspronkelijke cijfers. Ook de begroting is natuurlijk behoorlijk gewijzigd. Dat komt enerzijds doordat op een vrij stevige manier uitvoering is gegeven aan alle ombuigingstaakstellingen die er liggen. Ik pak mijn overzichtje er even bij. Wij hebben motie 100120 uitgevoerd. Daarbij gaat het om € 293.000. We hebben € 255.000 bezuinigd op de ambtelijke kosten. Dat is samen € 5,5 miljoen. Er is ook sprake van verbetering aan de inkomstenkant. Bij de andere financieringswijze van de RijnlandRoute tunnel gaat het om € 270.000 en bij de vrijvallende watertaken om € 220.000. We hebben gelukkig ook positieve herverdeeldeffecten overgehouden uit de herschikkingen binnen het Gemeentefonds. Zoals ik al zei, heeft ook het investeringsplafond zijn vruchten afgeworpen. De post met betrekking tot de onverdeelde ambtelijke kosten is met € 700.000 afgenomen. Dat verklaart waarom het begrotingsbeeld ten opzichte van het recente verleden gelukkig aanmerkelijk is verbeterd. We kunnen vaststellen dat voor 2017 de meerjarenraming positief is. Voor 2018 en 2019 is dat nog niet helemaal het geval, maar als de gemeenteraad vanavond het amendement van de coalitiepartijen zou willen aannemen, verbetert het meerjarenperspectief nog verder. Ik ben eerlijk gezegd erg blij dat dat er nu zo bij ligt.

De heer Rasch van ONS Voorschoten heeft het een en ander gezegd over de schuldnorm. Hij zei dat het college kiest voor een absolute schuldnorm en vroeg of het niet beter zou zijn om een relatieve schuldnorm te kiezen. Op zich is beide natuurlijk mogelijk. Je kunt het ook alle twee doen, maar we hebben een absoluut bedrag genomen, omdat het sturen op een absoluut bedrag een grote mate van duidelijkheid geeft en veel directer is. Bovendien hangt de vreemd-vermogenspositie niet zozeer samen met een begrotingstotaal, maar meer met een financieringsoverweging die voornamelijk wordt beïnvloed door de liquiditeitspositie, die op zich ook weer afhangt van de investeringsbeslissingen. Ook om een stabiel beeld te krijgen, is het volgens mij dus goed om een absolute grens te kiezen. Wij hebben die nu gekozen. Uiteraard is dat iets waarover nog verder gediscussieerd kan worden, maar wij hebben gemeend om dit vooralsnog als kader aan te moeten houden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Even los van de discussie over de vraag of je dit beter relatief of absoluut kunt doen, vraag ik mij af of het college iets meer kan ingaan op de vraag hoe het niet zozeer tot de keuze voor "absoluut" is gekomen, maar tot dit bedrag. Waarom dit bedrag en niet € 1 miljoen hoger of lager of nog iets anders? Daar zou ik graag een onderbouwing van willen horen.

De **voorzitter**: Ook de heer Rasch wil interrumperen. Dan kan de wethouder in één keer reageren.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Aansluitend op de vraag van de heer Middelburg: waarom een brutobedrag?

Wethouder **Beimers**: Wij hebben voor dat bedrag gekozen, omdat wij ook een beetje hebben gekeken naar wat er nog aan investeringsbeslissingen aan zit te komen. Absolute waarheden zijn er in dit verband niet. Je kunt dus ook een hoger of lager bedrag kiezen, maar wij hebben voor onszelf geconcludeerd dat dit bedrag een bestuurlijk gewogen bedrag is waarmee we zonder al te grote problemen uit de voeten kunnen. Het sluit ook aan bij de context die wij recent met elkaar hebben besproken. Wat was de vraag van de heer Rasch ook alweer?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Het college heeft gekozen voor een bruto schuldbedrag. Waarom bruto en niet gewoon het netto schuldbedrag?

Wethouder **Beimers**: Omdat het bruto schuldbedrag nodig is om de liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien. We hebben zelf ook gelden uitgezet. Omdat zij uitgezet zijn, kunnen we daar niet meer over beschikken. De bruto schuld sluit dus meer aan bij de financiële praktijk die we op dit punt hebben.

De heer **Middelburg** (PvdA): Het college geeft een fantastisch bestuurlijk antwoord op mijn vraag. Zo'n antwoord waardeer ik altijd zeer, maar ik zou het nog meer waarderen als u de raad schriftelijk de onderbouwing – bijvoorbeeld de cijfermatige onderbouwing, met de door u genoemde investeringen et cetera – doet toekomen van de afweging waarmee u tot een

bestuurlijk gewogen en verantwoord bedrag komt. Dat hoeft niet vanavond, maar misschien wilt u toezeggen dat u daar schriftelijk op terugkomt.

Wethouder Beimers: Ik ben het met de heer Middelburg eens dat dit geen onderwerp is dat zich leent voor een uitvoerige mondelinge bespreking. Ik denk dus dat het goed is dat we daar schriftelijk nader op terugkomen.

De **voorzitter:** Deze toezegging wordt genoteerd en wordt dus opgenomen in de lijst van toezeggingen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Klopt het dat wij hier geen besluit nemen over dit onderwerp, over de vraag of we wel of geen schuldplafond hebben?

Wethouder Beimers: Dat klopt. In de commissie Bestuur en Middelen is hier de vorige keer over gesproken. Wij hebben een nota gepresenteerd waarin we geen expliciete besluiten aan de gemeenteraad hebben voorgelegd. Het staat de gemeenteraad echter natuurlijk vrij om daar richtinggevende uitspraken over te doen. Dan strekt dat ons tot wet.

Ik kom nu toe aan de behandeling van amendement 100362 van de coalitie. Het college kan daarmee akkoord gaan, maar beveelt wel aan dat in het dictum ook wordt aangegeven dat de voorgestelde maatregel als ingangsdatum 1 januari 2016 heeft. Dan kunnen we daar bij de op te stellen belastingverordening rekening mee houden. Dan komt dat vanzelf goed. Zoals al door de heer Zoetemelk is verwoord, zien we dit amendement vooral als een correctie van een onevenwichtigheid die erin bestaat dat Voorschotense inwoners wel meebetalen aan de precariorechten die door andere gemeenten in het voedingsgebied van Liander worden opgelegd aan Liander, terwijl wij zelf nog niet de vruchten daarvan plukken. Om dat met elkaar in balans te krijgen, is het goed om ook deze maatregel te nemen. Dat versterkt, zoals gezegd, ook de financiële positie van Voorschoten.

De **voorzitter:** Voor de techniek van de besluitvorming: in het amendement staat al "de programmabegroting voor 2016 vast te stellen met daarin de financiële verwerking van het voorkeursscenario". Ik ben ervan uitgegaan dat hiermee is aangegeven dat deze maatregel op 1 januari 2016 ingaat. Volgens mij staat het dus al in de formulering.

Wethouder Beimers: Ik begrijp nu dat ik mij op de voorlaatste versie van het amendement baseerde en dat dit in de definitieve versie al goed vorm is gegeven. Ik trek mijn opmerking bij dezen dus in.

De heer **Middelburg** (PvdA): Zojuist hadden de heer Zoetemelk en ik een discussie over de vraag of met deze maatregel via Liander een lastenverzwaring bij de burgers van Voorschoten terecht kan komen en hoe groot die is. Ik had gehoopt dat het college daar duidelijkheid over zou geven. Ik hoor dus graag van het college hoe groot de lastenverhoging voor Voorschotenaren via Liander is als we dit amendement aannemen.

Wethouder Beimers: Het bedrag dat extra wordt opgebracht, gaan we in zijn volledigheid teruggeven via de rioleringsheffing. Het precieze effect van de bruto heffing op het totaal van de precario die door Liander wordt bepaald, weet ik niet exact. Dat kunnen we natuurlijk nader uit laten zoeken. We zijn daarvoor afhankelijk van gegevens van Liander, maar het werkingsgebied van Liander is enorm omvangrijk. Ik denk daarom dat de kwantitatieve effecten daarvan wegvangen in de afrondingsmarge, maar ik denk dat het goed is dat we op dat punt een nadere poging doen om dit exact te becijferen; dat wil ik de heer Middelburg wel toezeggen. Wat mij betreft, betrekken we dat ook bij de lijn om het terug te geven aan de Voorschotense belastingbetalers, want de bedoeling is om ervoor te zorgen dat deze exercitie lastenneutraal verloopt.

De heer Middelburg (PvdA): Om het volstrekt duidelijk te hebben: als uit de berekeningen van Liander blijkt dat er meer nodig is dan die € 117.000, wordt daarvoor ook meer ingezet. Heb ik dat goed begrepen?

Wethouder Beimers: Dat hebt u helemaal juist begrepen, ja.

De heer Middelburg (PvdA): Dank.

Wethouder Beimers: Ik kom bij motie 100365 over de sport. Ons algemene uitgangspunt is dat ook voor investeringen in de sport het toetsingskader Nut, urgentie, uitvoeringsniveau van toepassing is. Zojuist is ook gediscussieerd over de KNVB en andere sportbonden. Wij denken dat wij deze motie zo kunnen interpreteren dat niet alleen bedoeld wordt op de KNVB, maar ook op andere sportbonden. Ledenaantallen en afschrijftermijnen blijven natuurlijk maatwerk en vergen een afzonderlijke beoordeling. Er zijn op dit vlak geen automatismen.

Aan motie 100360 van de PvdA zitten twee aspecten die ons wat minder aanspreken.

De heer Maassen (SP): De wethouder ging in op de motie van het CIDA, de VVD en ONS Voor- schoten over het afwegingskader voor sportaccommodaties. Ik meende hem te horen zeggen dat daarin een aantal voorbeelden staat van afwegingen die je kunt doen en dat het college die ziet als richtinggevend, maar dat het college het afwegingskader eigenlijk nog wat breder zou willen vaststellen en dat er bovendien sprake is van maatwerk. Is dat ongeveer een juiste weergave van de mening van de wethouder?

Wethouder Beimers: De motie Nut, urgentie en uitvoeringsniveau heeft een generieke strekking en geldt voor alle investeringen. De tweede lijn is dat we het hier over een specifiek soort investeringen hebben, namelijk in sport; daar heeft deze motie met name betrekking op. Ik zie dit dus als een wat specifiekere aanvullend toetsingskader. De derde opmerking is dat je voorstellen natuurlijk altijd kunt toetsen – het is ook prima om dat te doen – maar dat het ook altijd maatwerk blijft. Daarbij refereer ik met name aan de zojuist door de fracties

gevoerde discussie: als je iets alleen beoordeelt op basis van de omvang van de club en het ledenaantal, zouden kleinere clubs weleens buiten de boot kunnen vallen. Ik vind dat je van het college en ook van de raad mag verwachten dat zij uiteindelijk tot een bestuurlijk gewogen oordeelsvorming komen en dat er op dat punt geen automatismen zijn. Dat geldt ook ten aanzien van eventuele aanvragen voor voorzieningen. Dat is wat ik bedoelde te zeggen.

De heer **Maassen** (SP): Volgens mij heb ik dan redelijk goed gehoord wat de wethouder bedoelde te zeggen. Geeft hij daarmee eigenlijk niet aan dat de motie van de PvdA beter aangeeft wat er moet gebeuren dan de motie van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten?

Wethouder **Beimers**: Nee, dat hebt u nog niet gehoord, want ik was net bezig met het behandelen van de motie van de PvdA. Op zich is het eerste deel van die motie prima. Dat sluit ook aan bij de informatiebrief die wij aan de gemeenteraad hebben gestuurd; dat is brief nr. 95. Wat mij minder aanspreekt, is dat er in de punten 2 en 3 van het dictum van wordt uitgegaan dat het gemeentebestuur een inventarisatierondje maakt langs alle sportclubs met de vraag om hun wensen bij ons in te leveren. In het kader van het management van de verwachtingen zouden wij dat niet willen doen, want ik denk dat men, als men wensen heeft, zich wel bij ons weet te melden. Daarvoor hoeven we echt niet langs de velden te gaan.

De heer **Middelburg** (PvdA): Is het college het met mij eens dat het bij beslissingen over sportinvesteringen die duur zijn, ruimte in beslag nemen en maar één keer kunnen worden gebruikt, misschien slim is om verder te kijken dan naar de wensen die nu leven? Is het college het ook niet met mij eens dat het volstrekt juist is dat sportverenigingen die nu hun wensen hebben geuit, bekend zijn, maar dat het heel goed mogelijk is dat er sportverenigingen zijn die over zes maanden of een jaar hun wensen uiten, omdat zij nu eenmaal niet in Het Krantje kunnen lezen wat wij hier allemaal doen maar ook omdat zij niet allemaal elke maand de gemeenteraad volgen om te bekijken wat er besloten wordt? Met andere woorden: als u een integrale beslissing voor de toekomst wilt nemen, moet u dan niet op z'n minst op het netvlies hebben wat er de komende jaren aan wensen te verwachten valt, los van de vraag of wij die wensen toekennen of niet?

Wethouder **Beimers**: Ik denk dat een dorp zoals Voorschoten zodanig is gestructureerd dat men, ook als men niet langs de officiële kanalen kennis heeft genomen van onderwerpen zoals sportvoorzieningen, die informatie langs de informele kanalen kan vernemen. Dat is het grote voordeel van een dorp. Ik ga er ook zonder meer van uit dat degenen die het aangaat, het gemeentebestuur of de fracties uitstekend weten te vinden. Ik ontraad de motie van de PvdA niet; namens het college zeg ik alleen dat ik minder affiniteit heb met de punten 2 en 3 van het dictum. In die zin heeft de motie van de coalitiefracties onze voorkeur.

De **voorzitter**: Nog één keer op dit punt de heer Middelburg, maar daarna wil ik echt doorgaan, want anders duurt dit echt te lang.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik wil alleen nog zeggen dat het feit dat het college de voorkeur geeft aan informele communicatie, in ieder geval verklaart waarom we de laatste maanden iedere keer een volle publieke tribune met boze mensen hebben.

Wethouder **Beimers**: Samenvattend denk ik dat wij over het verzoek van Voorschoten '97 natuurlijk nog nadere gesprekken met Voorschoten '97 zullen moeten aangaan die ook een onderhandelingskarakter zullen hebben. Ons streven is erop gericht om in de raadsvergadering van maart een concreter uitgewerkt voorstel aan de raad voor te leggen.

Ik kom bij motie 100361. Wij hebben voor ogen dat we de komende periode onze aandacht zullen concentreren op drie punten. Dat is in de commissie al aan de orde geweest. In de eerste plaats zullen we een reeks voorstellen presenteren die betrekking hebben op de in de reserve duurzaamheid genoemde posten. Daar verschijnt binnenkort een timetable voor. Het tweede punt is dat wij extra inzet zullen plegen op het zoveel mogelijk alsnog afwickelen van het lopende Milieubeleidsprogramma. Het derde punt is dat we in deze fase ook zullen inzetten op een nieuw programma, dat wij op een interactieve wijze tot stand willen proberen te brengen. Dat programma zal geconcentreerder moeten zijn dan het programma waarmee we nu werken. Daarbij denk ik aan drie, vier à vijf punten die ook SMART kunnen worden geformuleerd. Daarmee ben ik ook ingegaan op de inbreng van D66 hierover.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het is fijn dat de wethouder zegt dat dit gaat gebeuren. Daarvan waren we op de hoogte en het voorstel voor de reserve duurzaamheid hadden we eigenlijk al verwacht. Dat stond in de planning en was afgesproken. Volgend jaar wordt inderdaad een nieuw milieubeleidsplan vastgesteld. Dat is een interactief proces en we weten niet hoelang dat gaat duren. We constateren wel dat op dit moment mensen afhaken, omdat zij zeer gefrustreerd raken door de passiviteit van het gemeentebestuur. Op dit moment is de situatie zo dat we veel ambitieuzer moeten zijn met het klimaatbeleid. Ik beluister geen enkele urgentie over de klimaatverandering, de CO₂-uitstoot en het verlies aan biodiversiteit. We kabbelen rustig verder. Wij denken dat wij ons dat niet kunnen permitteren, zeker niet voor de volgende generaties. Daarom willen wij meer snelheid. Vandaar ook deze motie. Daar staan heel concrete zaken in. Ik zou het fijn vinden als de wethouder op onze beslis punten ingaat.

Wethouder **Beimers**: In het dictum wordt het college verzocht om samen met Wassenaar op te trekken. Ik heb regelmatig overleg met de portefeuillehouder Milieu van Wassenaar. Daar laat ik mij ook door inspireren. Ik ervaar dat zelf overigens als een constructief overleg. We pakken daar volgens mij ook wat synergie in mee. Ik heb zojuist al aangegeven welke drie concrete acties ons met betrekking tot het milieu de komende tijd voor ogen staan. Er wordt ons gevraagd om groepen die de ambitie dragen, zoals de duurzame ondernemers, te ondersteunen. Via de reserve duurzaamheid willen wij geld ter beschikking stellen voor een door de ondernemers te organiseren prijsvraag voor de creatiefste en effectiefste ideeën op het terrein van het milieu. In het dictum wordt melding gemaakt van het Platform duurzaam Voorschoten, dat door ons reeds wordt gefaciliteerd. Groene en duurzame initiatieven van

burgers juichen wij ten zeerste toe en daar acteren wij ook op. Ik denk dat wij met dat hele pakket datgene doen wat redelijkerwijs van ons mag worden verwacht. Ik zou het zelf ten zeerste toejuichen als we wel besluitvorming kunnen krijgen – die gaan wij ook voorbereiden aan de hand van de uitgewerkte voorstellen – voor de middelen die in de reserve duurzaamheid ter beschikking worden en zijn gesteld.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij juichen dat zeker toe, zeker zo'n voorstel voor de duurzame ondernemers, maar het duurt zo lang en het kabbelt zo, terwijl iedereen de urgentie voelt. Dat is het probleem. Het gaat om het verhogen van de urgentie. Op zich is het prima om het zo te doen, maar die urgentie is zo belangrijk.

De **voorzitter**: Nog één reactie van de wethouder; dan gaan we door naar het volgende punt.

Wethouder **Beimers**: Ik snap heel goed wat mevrouw Lamers bedoelt. Ik moet zeggen dat het na de ruime voorbereiding die wij hadden gepleegd, ook met consultatie van de gemeenteraad – we hebben uw ideeën gevraagd en die zijn ook door verscheidene fracties geleverd – in de gemeenteraad niet is gelukt om besluitvorming te krijgen over de aanwending van de reserve duurzaamheid. Daarom volgen wij daarvoor nu een andere route. Ik hoop zeer dat de afzonderlijke voorstellen waarmee wij binnenkort komen voor aanwending van de reserve duurzaamheid, zullen leiden tot het ter beschikking stellen van middelen als gevolg waarvan wij tot uitgaven kunnen komen, onder andere op het terrein van de energiebesparing. Daar zijn plannen voor, maar we hebben daar ook geld bij nodig. Het geld ligt in de kast, maar de raad moet daar wel een besluit over nemen om ons die middelen te voteren.

Amendement 100375 van GroenLinks gaat over het weer naar de reserve duurzaamheid terugboeken van € 150.000. Ik merk op dat dit in technische zin een correct amendement is. De huidige financiële stand van zaken is uiteraard gebaseerd op besluiten van de raad. Het college is dus van mening dat het ook de raad zelf moet zijn die hier een beslissing over neemt. Wij voegen ons op dit punt natuurlijk zonder verder advies naar het oordeel van de raad. Als de raad dit amendement aanneemt, zal ik daar als wethouder Milieu blij mee zijn en als wethouder Financiën iets minder, want dan heb ik iets minder geld beschikbaar voor algemene allocatie.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Kan de wethouder misschien iets dieper ingaan op de juridische consequenties van het ophogen van de boekwaarde van een activum ex post?

Wethouder **Beimers**: Dat lijkt mij een onderwerp voor de commissie of voor schriftelijke beantwoording.

Ik ga naar motie 100378 van de SP over een onderzoek naar veilig oversteken. Bij de verkeersvisie die wij voorbereiden, stellen wij de veiligheid sterk voorop. Ik zal deze maand een overleg hebben met de Fietsersbond. Ik zal daarbij ook dit aspect onder de aandacht brengen en daarover met de Fietsersbond in gesprek gaan. Het achterliggende idee van de motie

is op zich positief, maar het lijkt ons op dit moment nog niet zo'n goed idee om daar een specifiek onderzoek voor te doen dat los staat van de totstandkoming van de verkeersvisie. Daarom ontraden wij deze motie.

De heer **Maassen** (SP): Wat de SP betreft, mag het onderzoek ook deel uitmaken van de verkeersvisie. Misschien kan dat het stemadvies van de wethouder beïnvloeden.

Wethouder **Beimers**: Ik heb al gezegd dat verkeersveiligheid buitengewoon belangrijk is en dat wij daar gepaste aandacht aan zullen besteden in het kader van de verkeersvisie. Ik zal ook input proberen te krijgen van de Fietzersbond en van Veilig Verkeer Nederland, maar deze motie vraagt om een apart onderzoek. Volgens mij is er in 2003 al eens een onderzoek geweest. Daarbij zijn knelpunten geïnventariseerd. Ik heb mij door een van mijn collega's die al langer in de Voorschotense politiek meeloopt, laten vertellen dat die knelpunten zijn afgewikkeld. Ik zal die knelpuntennota opzoeken en ik zal het daar met de medewerkers over hebben. Als daar relevante dingen in staan – dat neem ik haast wel aan – zullen we die meenemen in de verkeersvisie.

De heer **Mol** (VVD): Ik ga een punt maken; ik waarschuw daarbij gelijk dat dat punt niet in het belachelijke moet worden getrokken. De VVD-fractie heeft aandacht gevraagd voor de wilde bermen, mede omdat dat ook een aandachtspunt is bij de verkeersveiligheid. Veel automobilisten hebben slecht zicht op mensen die oversteken, met name op kinderen. Wij vinden het dus een goed idee om dit punt mee te nemen bij de uitwerking.

Wethouder **Beimers**: Dat is een juiste constatering. Ik denk dat hoog opgroeiende begroeiing de verkeersveiligheid in gevaar kan brengen. Ik denk dus dat het op cruciale punten zaak is om het niveau van de begroeiing kort te houden. Dat hoeft niet over de volle lengte, maar op bepaalde verkeerskundige punten moet dat wel gebeuren.

De **voorzitter**: Mijnheer Maassen, u hebt ook nog een tweede termijn. Dat geef ik u even mee.

De heer **Maassen** (SP): Dat klopt, maar ik hoopte op iets meer flexibiliteit bij de wethouder, want ik vroeg hem juist om het onderwerp van het verzoek in de motie niet te interpreteren als een zelfstandig onderzoek, maar als deel uitmakend van de verkeersvisie. Daar ging hij aan voorbij. Dat vind ik een beetje jammer. Ik stel hem die vraag daarom nogmaals. Als dit een oproep is om dit mee te nemen in de verkeersvisie die de wethouder voorbereidt, zou hij de raad dan wel een positief stemadvies kunnen geven?

De **voorzitter**: Of zegt u daarmee dat de motie in feite overbodig is, omdat zij qua uitvoering wordt geïntegreerd in de verkeersvisie? Dat was volgens mij het betoog van de wethouder. Ik denk dus dat er ook een vraag bij u ligt.

De heer **Maassen** (SP): U moet mijn woorden zo interpreteren dat deze motie een verzoek is om in de verkeersvisie extra aandacht te geven aan de oversteekveiligheid.

Wethouder **Beimers**: Met die laatste woorden ben ik het natuurlijk van harte eens.

Mijn laatste onderwerp is de suggestie van de CDA-fractie om te komen tot een gemeenschapsfonds voor maatschappelijke en zakelijke initiatieven. Het college is bereid om in nauwe samenwerking met relevante maatschappelijke partijen daaraan te gaan werken en te bekijken of we zo'n lokaal gemeenschapsfonds voor Voorschoten tot stand kunnen brengen. Daaruit zouden dan sociale en culturele doeleinden mede kunnen worden bekostigd.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Er is vanavond al veel gezegd en er is ook al veel gedebatteerd, waarvoor complimenten aan de raad, want de raad heeft de begroting buitengewoon goed gelezen.

De grootste beweging in de begroting betreft natuurlijk nog steeds het hele sociale domein dat naar de gemeenten is overgekomen. Er zijn in het algemeen heel veel opmerkingen gemaakt over hoe goed er wordt meegedacht door onze inwoners, door organisaties en door ondernemers om al die taken goed te laten landen. Afgelopen week was ik bij de opening van het seniorencafé in de Alettahof; laat duidelijk zijn dat daar koffie wordt gedronken. Ook daar zien we heel duidelijk dat er een initiatief wordt genomen vanuit de buurthuizen, die goed hebben meegedacht over de invoering van de drie decentralisaties, waardoor mensen langer thuis moeten blijven wonen maar waardoor ook eenzaamheid een op de loer liggend probleem kan zijn. Zij hebben dit café ingericht. Daar zijn vrijwilligers actief. Er zijn ook mensen die in het kader van een tegenprestatie ervoor zorgen dat dat café mogelijk is. Ook dat is weer zo'n klein pareltje, waarvan ik denk: prima! Er waren ongeveer 30 à 40 ouderen op afgekomen. Echt alle lof voor dit soort organisaties en al die vrijwilligers die daar actief in zijn, die dit mogelijk maken en die daarover meedenken.

Bijna iedereen heeft in zijn beschouwingen de zachte landing meegenomen die wij per 1 januari hebben gekend. Dat is ook onze indruk, zij het dat we nu natuurlijk echt in het proces van transformatie zitten. De taken zijn overgekomen, maar we gaan groeien naar dat ene sociale domein waarin zorgverleners niet langs elkaar heen werken, maar waarin sprake is van "één gezin, één plan" et cetera.

Alle sprekers hebben Voor Elkaar genoemd als belangrijke partner, juist in het preventieve veld, in het welzijnsveld waar allerlei initiatieven aan elkaar gekoppeld moeten worden en waar mensen snel in beeld moeten komen. De VVD vroeg of wij bereid zijn om te stimuleren dat het maatjesprogramma tot ontwikkeling komt. Ja, daar zijn wij natuurlijk toe bereid. Wij werken heel nauw samen met Voor Elkaar. Ook dat is weer een goede partner in de uitvoering van al die taken die met de 3D's te maken hebben.

Ook voor de mantelzorg hebt u allemaal aandacht gevraagd. D66 heeft zelfs een motie ingediend met het verzoek om een uitgebreid onderzoek te doen. We hebben in het Uitvoeringsprogramma sociaal domein al behoorlijk wat richtlijnen gegeven voor de mantelzorg. Ook op dat punt is Voor Elkaar heel actief om daar uitvoering aan te geven. Het is ongelooflijk belangrijk dat Voor Elkaar bekend wordt als organisatie – dat blijkt ook uit het onderzoek waarstaatjegemeente.nl – en met name in beeld brengt wie de mantelzorgers zijn en dat die mantelzorgers ook de weg weten te vinden; dat is al een hele tijd een probleem. Er zijn al grote onderzoeken gedaan naar wat er nodig is aan mantelzorgondersteuning. Er zijn al een aantal afspraken over gemaakt. Wij zijn er dus eigenlijk meer voorstander van om op het punt van mantelzorgondersteuning de nadruk vooral te leggen op het doen, het uitvoeren en ervoor zorgen dat we de mantelzorgers in beeld hebben en om vervolgens dus de juiste ondersteuning te bieden.

Het CDA vroeg of we de zorgen over de eigen bijdragen kunnen meewegen bij het toekomstige beleid. Op dit moment hebben wij het al in beeld als mensen een voorziening aanvragen en daarvan afzien vanwege de eigen bijdragen. Dan bellen we hen altijd na een paar maanden om te vragen hoe zij dat hebben opgelost. Er is dus eigenlijk al best wel wat informatie over bekend. Met name het CAK heeft daar natuurlijk een belangrijke rol in, omdat de verschillende aspecten van de wetgeving daar samenkomen en omdat het CAK er ook voor zorgt dat mensen niet te veel eigen bijdragen gaan betalen. Juist vanwege de onafhankelijkheid speelt het CAK daarin een belangrijke rol, maar ik denk dat we op basis van die twee gegevens bij elkaar juist de middengroepen nog beter in beeld kunnen krijgen en dat we dit straks natuurlijk meewegen in het toekomstige beleid in de richting van één sociaal domein.

De VVD vroeg naar ontschotting van budgetten in het sociale domein en vroeg hoe we het straks gaan opvangen. Ik heb al gezegd dat het uiteindelijk natuurlijk de bedoeling is dat zorgverleners met name aan de voorkant gaan investeren, met name in het preventieve veld, om ervoor te zorgen dat we de zorg bereikbaar en betaalbaar houden voor de mensen die de zorg echt nodig hebben. Dat is belangrijk. Ook daar hoort een ontschot budget bij. Op termijn is het dus zeker mogelijk om met volledig ontschotte budgetten te werken. Op dit moment is alles al in één programma ondergebracht.

Ook op het gebied van werk en inkomen en de invoering van de Participatiewet zijn de nodige opmerkingen gemaakt. Ik noem het arbeidsmarktoffensief en het plan van aanpak dat de raad voor de zomer heeft vastgesteld. De website werkenismeedoen.nl is genoemd. Werkt die goed? Er is een heel totaal aan maatregelen getroffen, zoals werkenismeedoen en ook flexpensie, dat ook is genoemd. Dat totaal aan maatregelen moet uiteindelijk opleveren dat meer mensen meedoen en aan het werk gaan en dat het aantal uitkeringen wordt teruggedrongen. We verwachten op dat punt in de tweede helft van het jaar een voorzichtige daling. Ik houd daarbij nog alle slagen om de arm, maar het lijkt erop dat de eerste maatregelen die in het kader van het arbeidsmarktoffensief zijn genomen, hun vruchten zullen afwerpen.

De PvdA vroeg specifiek of er sprake is van verdringing op de arbeidsmarkt. Ik neem aan dat de PvdA het daarbij met name over de tegenprestaties heeft. Dat mag niet; daar mag geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvinden. Het gaat altijd om tijdelijke vrijwilligerswerkzaamheden. We hebben er dus constant oog voor dat dat niet gebeurt.

Ik denk dat het op z'n plek is om aandacht te vragen voor alle adviesraden die momenteel actief zijn in de verschillende sociale domeinen en die ook heel duidelijk aan behartiging van cliëntenbelangen doen. We hebben daar heel goed contact mee. We krijgen goede adviezen. Ik denk dat ik daar straks apart op terugkom bij het bespreken van een motie van de SP.

Ik kom bij een heel ander deel van mijn portefeuille, economische zaken, maar ook dat deel is niet onbelangrijk, bijvoorbeeld voor een goed vestigingsklimaat. Juist voor het vinden van lokaal werk is het van belang dat de ideeën die daar leven, goed tot ontwikkeling komen. Er zijn opmerkingen gemaakt over de retailvisie, een belangrijk document. Dat zit eraan te komen. Er is heel veel inspraak over geweest. De zienswijzen zijn ingediend door de verschillende partijen en zijn nu in behandeling. We hopen daar in maart verder over te kunnen praten; dan ligt de retailvisie voor bij de verschillende raden in de Leidse regio.

Er is speciale aandacht gevraagd voor de Beethovenlaan. Ook daarvandaan zijn zienswijzen gekomen. Laten wij de winkeliers van de Beethovenlaan in de kou staan? Nee, wij laten hen absoluut niet in de kou staan. Ook zij waren steeds uitgenodigd voor de bijeenkomsten over de retailvisie. We hebben in mei een ambtelijk gesprek gehad en er komt deze maand een bestuurlijk gesprek, omdat nu de zienswijzen bekend zijn. We denken met hen verder over de toekomst. Natuurlijk is voor de functie van buurtwinkels heel belangrijk dat mensen langer thuis blijven wonen, maar we zien ook een stroming van nieuwe initiatieven. Je ziet bijvoorbeeld weer SRV-wagens komen. Ook dat is zeker een verhaal in de retailvisie. De huidige kwaliteit van de winkels op de Beethovenlaan is natuurlijk heel goed. Zij houden elkaar ook in stand, maar we zullen steeds met hen in gesprek blijven over hoe we verdergaan en wat hun ideeën daarover zijn. Toen we over de retailvisie spraken, zei de Leidse portefeuillehouder heel duidelijk dat de overheid geen winkels sluit of opent, maar wij doen dit in overleg. Zolang de ondernemers daar willen ondernemen, kunnen ze daar volop ondernemen.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Hoe kan ik in dit verband termen zoals "doodbloeden" zien? Is dat wel de verwachting op lange termijn?

Wethouder Nieuwenhuizen: Ik heb die term nooit in de mond genomen; daar neem ik dus direct afstand van. Ik heb zojuist aangegeven dat we in goed overleg zijn. Ze zijn ook vertegenwoordigd in het economisch overleg. Het is belangrijk dat we met hen meedenken en dat we andersom ook hun ideeën horen over hoe we hiermee verdergaan. Maar nogmaals: de retailvisie komt ter besluitvorming naar de raad.

Er is gevraagd naar de Taskforce Centrum. Volgens mij hebben we vorige week een geslaagd bezoek aan de Taskforce gebracht. De maatregelen voor de korte termijn zijn daarbij nog-

maals gepresenteerd, ook aan de hand van het DNA. Voor ons is het natuurlijk vooral zaak om al die maatregelen uit te gaan voeren. Dat ligt op het pad van de gemeente, maar ook op het pad van andere partijen. Daar zit ook weer heel veel tijd in van bewoners, culturele organisaties en ondernemers, die er uiteindelijk naar ons idee een geslaagd plan van maken.

GroenLinks heeft aandacht gevraagd voor de pop-up winkels. Die zijn op dit moment gewoon mogelijk. Planologisch is daar geen enkele belemmering voor. In een eerdere instantie is er ook al een initiatief geweest waarbij contact is gezocht, maar de verhuurders zagen het op dat moment niet zitten om voor een korte termijn te verhuren. Ik heb in de commissie al gezegd dat de huidige leegstand in het dorp onder het landelijke gemiddelde zit en zelfs eigenlijk onder wat goed is om als leegstand te hebben. Je moet immers altijd een bepaalde doorstroming houden. Dit heeft permanente aandacht, maar we zien op dit moment ook weer een aantal nieuwe winkels zich vestigen. Ik denk ook dat dat goed is. Al die kortetermijnmaatregelen staan in het overzicht. Het is ook zaak om met de Taskforce Centrum te gaan schakelen naar de langetermijnmaatregelen; daar gaan we binnenkort mee starten.

De VVD heeft opmerkingen gemaakt over de overlast door brommers en fietsers. De SP is zelfs zover gegaan om een motie in te dienen met als strekking dat fietsen gevaarlijk zou zijn. Op dit moment is het nog heel hard nodig om door de Schoolstraat te fietsen: in het kader van de bouwwerkzaamheden aan het Deltaplein wordt de Schoolstraat ook als fietsroute gebruikt. Er is inderdaad sprake van overlast. Mensen vinden dit niet prettig. Ook in de toekomstvisie wordt daar heel duidelijk op ingegaan. Mijn voorstel zou zijn om met de Taskforce en in het kader van de verkeersvisie dit punt op te pakken, zodat we daarover een goed advies kunnen geven, gedragen door ondernemers en door de Taskforce – dat is ook in dit geval van belang – om te bekijken welke maatregelen we in dit opzicht moeten treffen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Kan het college de raad schriftelijk laten weten welke stappen het college heeft genomen sinds 3 april 2008, toen het voorstel dat de wethouder nu doet – minus de Taskforce, die toen nog niet bestond – werd aangenomen? Welke stappen zijn sindsdien genomen? Misschien is het interessant om te bekijken welke verbeteringen al zijn doorgevoerd voordat we doorgaan met nog meer stappen. Als het college die informatie wil toesturen, graag.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik moet even nagaan welke stappen er zijn genomen. Daar is eerder al een aantal keren over gesproken, maar laten we zeggen dat we de raad uitgebreider zullen informeren over wat er sindsdien is gebeurd.

De **voorzitter**: Diverse raadsleden willen interrumpieren. Ik stel voor om de interrupties te combineren.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik heb gevraagd om een bordje met "fietsers te gast". Dat zou in ieder geval de verhouding aangeven tussen voetgangers en fietsers. Misschien is dat een simpele maatregel die op korte termijn kan worden genomen, waardoor fietsers meer reke-

ning kunnen gaan houden met de voetgangers. Ik denk dat dat op zich een heel makkelijke oplossing is, een eerste stap naar een grotere verandering.

De heer **Mol** (VVD): Ik denk dat de heer Middelburg er gelijk in heeft dat het sentiment in deze gemeenteraad allang wordt geuit. Tegelijkertijd moeten we er rekening mee houden dat er op dit moment veel speelt in de Schoolstraat, ook de bouw van het Deltaplein. Wij hebben helder aangegeven wat we willen. Ik denk dat het nu aan het college is om een voorstel uit te werken dat draagvlak heeft bij de centrumondernemers, want uiteindelijk moeten zij daar hun brood verdienen en hebben zij het meeste verstand van hoe we op een goede manier fietsers en voetgangers met elkaar verbinden. Volgens mij hebben wij hier het heel heldere signaal afgegeven dat we het onveilig vinden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik doe de wethouder graag de suggestie om het Platform Toegankelijkheid, dat hier de vorige keer zeer specifieke ideeën over had, hierbij te betrekken.

De heer **Maassen** (SP): Het punt dat ik in de eerste termijn heb gemaakt, wordt weer glashelder geïllustreerd door de VVD en de wethouder: wij gaan als gemeenteraad over de verkeersveiligheid van ons centrum; daar gaan de centrumondernemers niet over. Dat is juist het punt. Daarom wil ik juist dat daarover een besluit wordt genomen door de gemeenteraad en niet door de centrumondernemers, ook al hebben zij daar natuurlijk wel iets over te zeggen, omdat zij erbij betrokken zijn; dat is glashelder.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): In het verlengde hiervan: er zijn daar natuurlijk niet alleen ondernemers die daar heel hard werken; er zijn ook mensen die kopen. Als die niet meer komen, hebben de ondernemers ook een probleem. Het zou dus goed zijn om ook met hen te overleggen.

De heer **Mol** (VVD): Het is bijna niet meer nodig om nog iets te zeggen, want ik kan het niet beter samenvatten dan met de laatste woorden van de heer Maassen: de gemeenteraad neemt het besluit, maar dat moet wel in overleg en in samenspraak met de centrumondernemers gebeuren.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik denk dat ik niet veel meer heb toe te voegen aan die laatste woorden. Het is van belang dat de gemeenteraad, als die een besluit neemt, weet dat zijn beslissingen gedragen worden door de verschillende partijen; volgens mij is daar in het hele debat ook toe opgeroepen. Vandaar mijn voorstel om vooral in gezamenlijkheid te komen tot een concreet voorstel om in de Schoolstraat tot een fietsveilige of fietswerende – dat we ten we dus nog niet – situatie te komen. Dat is wat ik nu voorstel.

De **voorzitter**: Is dat een toezegging door het college?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja.

De **voorzitter**: Geeft het college daar ook een tijdsaanduiding bij?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: De verkeersvisie komt eraan. Daar past dit natuurlijk ook in. Ik denk dat het goed is om daarin een integrale afweging over de Schoolstraat te maken. Ik moet ook nog even terugkomen op de vraag van het CDA om op korte termijn een "fietsers te gast"-bord neer te zetten, maar dat lijkt mij een prima idee.

De heer **Maassen** (SP): De toezegging van de wethouder en ook het verzoek van de heer Mid delburg om met een schriftelijke terugblik te komen op wat er met de eerdere besluiten van de raad is gebeurd, is voor de fracties van de SP en GroenLinks aanleiding om deze motie aan te houden, waarschijnlijk – dat moet de toekomst nog uitwijzen – tot de bespreking van de verkeersvisie.

De **voorzitter**: Ik constateer dat motie 100374 is aangehouden en geen deel meer uitmaakt van de beraadslaging.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik kom straks terug op de moties van GroenLinks over de Dobbewijk, natuurlijk nog steeds een belangrijk onderwerp op onze agenda. Er zijn ook opmerkingen gemaakt over dereguleren. De APV komt eraan. We zijn daar druk mee bezig. De APV wordt verwacht in de eerste helft van 2016. Volgens mij staat dat ook in de begroting. Dit heeft natuurlijk ook alles te maken met het verbeteren van het vestigingsklimaat: minder regels, heldere en inzichtelijke regels, zeker ook op het gebied van de bouwregelgeving.

Ik ga nu in op de moties en amendementen. Op motie 100201 van GroenLinks over de pop-up stores ben ik zojuist ingegaan. Naar mijn idee is die motie overbodig. Ik gaf al aan dat de leegstand op dit moment onder de norm zit. De frictieleegstand maakt dat de markt goed functioneert. Juridisch en planologisch zijn pop-up stores mogelijk. Wat betreft het onderzoek naar hoe we leegstand in het centrum tegen kunnen gaan: ik denk dat daar heel hard aan wordt gewerkt, ook door de Taskforce Centrum, want er wordt natuurlijk een combinatie van maatregelen voorgesteld.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik dank de wethouder voor het antwoord. Het is goed om te horen dat de leegstand onder het gemiddelde is. Dat is inderdaad al eerder ter sprake geweest. Het besispunt "ruimte bieden aan allerlei vormen van creatieve benutting van winkelruimte" gaat over leegstand, maar ook over een dynamisch centrum en leuke initiatieven die mensen naar Voorschoten toe trekken. Zou de wethouder ook daarop kunnen reageren?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: We staan natuurlijk open voor leuke initiatieven die mensen naar Voorschoten toe trekken, maar uiteindelijk gaat het natuurlijk om het overleg met de vastgoedeigenaren et cetera over hoe zij hiermee willen omgaan. We hebben ongeveer net zoveel winkels als vastgoedeigenaren. Dat geeft ook de complexiteit van dit soort gesprekken weer, maar dit is wat ons betreft wel een zaak tussen initiatiefnemers en de vastgoedeigenaren. Ik zei echter al dat we een initiatiefnemer voor een pop-up store in contact hebben ge-

bracht met vastgoedeigenaren, maar daar zaten toch te veel haken en ogen aan. We staan hier echter absoluut voor open.

Ik ben nog niet ingegaan op motie 100359 over de multifunctionele accommodatie. Vorig jaar hebben we in de begroting aangegeven dat we voor de multifunctionele accommodatie een stimulerende en faciliterende rol voor de gemeente zien. Dit is inmiddels opgestart. Als het goed is, zijn er in november rondetafelgesprekken, in eerste instantie met de culturele organisaties, die we vervolgens verbinden aan een aantal particuliere initiatiefnemers. De bedoeling is dus wel degelijk om partijen – het culturele veld en marktpartijen – bij elkaar te brengen. We gaan ervan uit dat daar goede ideeën uit gaan komen. We hebben alleen gezegd dat we dit in het centrum willen, want we willen zo weinig mogelijk beperkende maatregelen. We denken immers dat de particuliere initiatiefnemers vooral zoeken naar een gezonde exploitatiemogelijkheid. Vorig jaar heeft het CDA de mogelijkheid van een bedrijfsverzamelgebouw geopperd. Nu hoorde ik een combinatie met bijvoorbeeld een huisartsenpost. Ik denk dat het juist voor particuliere initiatiefnemers van belang is om dit soort geluiden mee te nemen. We hebben daar ook een tijdpad voor neergezet. Volgens mij hopen we al begin volgend jaar de eerste resultaten hiervan te kunnen laten zien om te bekijken hoe we de multifunctionele accommodatie binnen de ingezette lijnen en visie kunnen realiseren.

De heer Middelburg (PvdA): Kan het college die ingezette lijnen en visie dan kort voor mij schetsen? Dat is eigenlijk waar in de motie om wordt gevraagd.

Wethouder Nieuwenhuizen: Wilt u dat ik dat nu schets of dat ik de raad daar schriftelijk over informeer? Ik denk dat het met name van belang is dat we hebben gezegd dat er een ontmoetingsplek moet komen binnen het centrum. In eerste instantie heeft de raad besloten dat het Kruispunt niet haalbaar was. We proberen dus een combinatie tot stand te brengen tussen het culturele veld en de initiatiefnemers door die bij elkaar te krijgen en we proberen binnen realistische kaders, in onze eigen stimulerende en faciliterende rol, daar uiteindelijk die multifunctionele accommodatie tot stand te brengen.

De heer Middelburg (PvdA): Het kan best schriftelijk. Als u de door u genoemde realistische kaders schriftelijk aan de raad zou willen doen toekomen, zou ik daar blij mee zijn.

Wethouder Nieuwenhuizen: Ja, dat zullen we doen.

De voorzitter: Die toezegging is genoteerd.

De heer Zoetemelk (CDA): Bij de voorbespreking van de begroting zag ik in de begroting staan dat het onderhoud van het gemeentehuis wat afgezwakt wordt vanwege de toekomstige situatie. Ik ga ervan uit dat in het nieuwe centrum niet ook het gemeentehuis gevestigd wordt.

Wethouder Nieuwenhuizen: Nee.

Motie 100363 gaat over het organiseren van een regelmatig terugkerende dienstverlening. Dat lijkt mij een heel sympathiek initiatief, maar ik wil daarover overleggen met Voor Elkaar, dat op dit terrein heel actief is. Ik wil bekijken of Voor Elkaar dit kan overnemen. We vinden dit een heel originele gedachte. Wij raden de raad dus aan om de motie aan te nemen.

Ik kom bij motie 100367 over de heischade in de Dobbewijk. Ook het college betreurt natuurlijk zeer dat die schade is ontstaan. Het is echt op z'n plek om dat hier te zeggen. Ik heb een gesprek gehad met de bewonersvereniging van de Dobbewijk, die erop heeft aangedrongen dat wij het gesprek aangaan met de verzekeraar om ervoor te pleiten dat die schade zo snel mogelijk en zo goed mogelijk wordt hersteld. Uit mijn hoofd zeg ik dat dat gesprek is gepland voor volgende week. Of dat leidt tot een volledige vergoeding, weet ik natuurlijk niet, maar ik zal er in ieder geval mijn uiterste best voor doen om dat te bepleiten. Ik denk dat daar echt een inspanningsverplichting ligt voor ons. Ik heb de bewonersvereniging ook toegezegd om dit te doen.

In motie 100368 wordt het college gevraagd om de plantoelichting te betrekken bij de uitvoering van het bestemmingsplan betreffende deelgebied Tuin-2. Het in de structuurvisie vastgelegde beleid wordt vertaald in de regels voor het bestemmingsplan. Die regels zijn echt bindend. We hebben met de onherroepelijke bestemming Tuin 2 die groene bufferzone tussen woningen en bedrijven gecreëerd. Dat is echt een heel belangrijk uitgangspunt van het bestemmingsplan. Het deelgebied Tuin-2 kan alleen openbaar worden gemaakt als de gemeente de percelen verwerft. Dit is geen onderdeel van de grondexploitatie. Wij hebben in onze brief naar aanleiding van het handhavingsverzoek geschreven dat er niet in strijd met de planologische regels is gehandeld. Zodra dat wel het geval is, gaan wij handhaven.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dank u wel voor die toelichting. In de toelichting op het bestemmingsplan staat dat deze circa 10 meter brede zones worden ingericht als gemeenschappelijke verblijfsruimte voor bewoners en bedrijven. Wij gingen ervan uit dat het ook zo zou gebeuren, maar naar ons idee heeft dit een iets andere strekking.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Deze opmerking houdt ook verband met uw andere motie, motie 100369. De intenties in de structuurvisie en in de toelichting van het bestemmingsplan zijn altijd de leidraad bij de uitwerking van de herinrichting, maar de regels van het bestemmingsplan zijn echt bindend voor ons. Die regels zijn nagevolgd.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De regels staan niet in de weg dat er in gesprek wordt gegaan over de groenstroken, maar hoe moeten we een toelichting op een bestemmingsplan dan zien? Wij gaan ervan uit dat die toelichting klopt en dat de daarin geschetste weg gevolgd zal worden. Ik snap wel wat u zegt over de regels van het bestemmingsplan, maar wij gaan ook uit van de toelichting, omdat we denken dat daar geen onzin in staat; daar staat over het algemeen ook geen onzin in.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik heb daar volgens mij zojuist uitleg over gegeven. Nogmaals: de intenties, zowel van de structuurvisie als van de toelichting, zijn wel degelijk de leidraad, maar het is een groene bufferzone geworden tussen bedrijven en woningen. Daarmee wordt voldaan aan de bestemming Tuin-2; dat is echt de bestemming. Als daar iets anders wordt gedaan dan de bestemming Tuin-2, moeten we handhaven.

Er wordt ook aangedrongen op overleg met de bewoners en de ondernemers. Ik heb zojuist aangegeven dat we zoveel mogelijk overleggen, op de juiste momenten. Dat geldt ook andersom: wij zijn als bestuur toegankelijk. We hebben met de bewonersvereniging afgesproken om in ieder geval een keer in de twee maanden samen met de ondernemers de gang van zaken in de Dobbewijk te blijven bespreken. Daarnaast is een opmerking gemaakt over brieven en mailtjes die niet beantwoord zouden worden. We hebben gezegd dat het handig is om daarvoor één adres te hanteren, zodat ze geregistreerd zijn. Dat gaan we allemaal nog bevestigen, ook aan de bewonersvereniging, zodat we daar beter op kunnen sturen en zodat we de communicatie daadwerkelijk nog verder kunnen verbeteren.

Op motie 100376 van D66 over de mantelzorgers en het onderzoek ben ik al ingegaan. Wij zijn er echt voorstander van dat we er vooral voor zorgen dat we de tijd, de daadwerkelijke inzet en het geld die voor de mantelzorgondersteuning beschikbaar zijn, inzetten voor daadwerkelijke ondersteuning. Er zijn plannen. Voor Elkaar levert ondersteuning. Er zijn uitgebreide landelijke onderzoeken waaruit geput kan worden en we hebben ons Uitvoeringsprogramma sociaal domein. Daarin staan allerlei zaken zoals ondersteuning van de mantelzorgers, het organiseren van activiteiten, het opzetten van een mantelzorgcentrum en het werven van mantelmaatjes. Dat zijn allemaal plannen die daarin passen. Wij zijn er voorstander van om dat uit te voeren, samen met Voor Elkaar, dat daar duidelijk zicht op heeft.

De heer Mol (VVD): Dat zijn op zich toch allemaal elementen die terugkomen in deze motie?

De heer Van der Meij (D66): Onze concrete vraag is: welke concrete maatregelen neemt het college als bestuur om mantelzorgers te ondersteunen en zijn die maatregelen ook bekend bij die mantelzorgers? Vrijwilligers zijn immers een belangrijke kurk waar de Voorschotense samenleving op drijft. Dan denk ik dat het goed is dat het college dat als bestuur actief weet en zelf een actieve bijdrage gaat leveren.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Wij hebben gekeken naar het verzoek aan het college. Er wordt gevraagd om een verkenning te doen naar de behoefte van de Voorschotense mantelzorgers. Ik heb zojuist aangegeven dat er uitgebreide onderzoeken zijn naar wat mantelzorgers nodig hebben; met name het onderzoek van de VNG is een heel groot onderzoek. Daar is naar gekeken en daar zijn plannen voor. Wij willen dus niet een uitgebreid onderzoek doen. Wij willen juist inzetten op de middelen. Ik heb zojuist aangegeven dat het ook een heel belangrijk aspect is dat Voor Elkaar goed vindbaar is voor de mantelzorgers en dat de mantelzorgers weten waar zij die ondersteuning kunnen krijgen, want die ondersteuning is er. Maar misschien is de intentie van uw motie anders dan zoals ik die nu vertaal.

De heer **Van der Meij** (D66): Ik wil benadrukken dat wij het woord "verkenning" in de motie hebben opgenomen, dus niet het woord "onderzoek". Een verkenning kan ook zijn: een middag goed luisteren als de mantelzorgers bij elkaar komen. Wij krijgen het signaal dat daar op dit moment wel degelijk behoefte aan is; dat is echt een belangrijke bron. Ik denk dus dat u een goede stap kunt maken door zo'n verkenning uit te voeren, te rapporteren en te bekijken hoe we daar als bestuur aan tegemoet kunnen komen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik heb een vraag aan de heer Van der Meij. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau zijn er ongeveer 2,5 miljoen mantelzorgers in Nederland. Dat komt neer op ongeveer 1 op de 6 inwoners. In Voorschoten zou dat betekenen dat er 8.000 mantelzorgers zijn. Heeft de heer Van der Meij enig idee hoeveel mantelzorgers hij denkt te bereiken via welk gremium dan ook en wat hij voor hen kan betekenen?

De heer **Van der Meij** (D66): Als wij signalen krijgen van onze burgers, is dit het medium om die signalen over te brengen. De signalen die wij krijgen, houden in dat op een aantal plekken en bij een aantal mantelzorgers wensen, vragen en behoeften leven. Natuurlijk zijn er landelijke onderzoeken en inventarisaties, maar het lijkt mij niet zo moeilijk om een middag informeel met een aantal mensen te praten of een discussiemiddag met elkaar te houden. Er komt een mantelzorgmiddag; luister naar hun problemen, bekijk wat je kunt inventariseren, maak een overzicht en rapporteer over wat we daar zelf aan kunnen doen.

De **voorzitter**: Zo kunnen we nog uren doorgaan. Volgens mij is het punt heel eenvoudig. Volgens mij is de gedachte: zorg ervoor dat we een keer een gesprek aangaan met een representatieve uitsnede van de mantelzorgers en probeer in dat gesprek te bekijken wat de behoeften zijn en wat zinvolle maatregelen zouden zijn. Zo eenvoudig is het volgens mij. Als het zo eenvoudig is, zou ik willen voorstellen om de motie op die manier te interpreteren. Maar ik zie dat de heer Maassen het toch wat ingewikkelder wil maken. Of niet?

De heer **Maassen** (SP): Ik wil het juist simpeler maken. Mijn vrouw is vijf jaar mantelzorgconsulent geweest. Toen zij dat werk deed, bestond dat voor een belangrijk deel uit precies datgene wat de heer Van der Meij nu voorstelt als uitleg van zijn motie, namelijk op zoek gaan naar mantelzorgers, hen erbij betrekken, met hen in gesprek gaan en hun vragen waar zij behoefte aan hebben. Ik vraag de heer Van der Meij dus nogmaals wat dit toevoegt aan het werk dat de mantelzorgconsulent allang doet.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder het antwoord ja geeft, want volgens mij zijn we er dan uit. Wethouder, wat is uw antwoord?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja! Dat lijkt mij goed als dat de intentie en de interpretatie van de motie zijn. Ik heb het in eerste instantie echt gelezen als een groot, omvangrijk onderzoek. Dat lijkt me niet op z'n plek. Als het gaat om een middag praten, in samenwerking met

de mantelzorgconsulent en met Voor Elkaar, lijkt deze motie mij haalbaar, maar dan moet deze interpretatie wel heel helder zijn.

Over motie 100377 van de SP kan ik heel kort zijn. Naar ons idee is die motie overbodig. Er zijn in het land al heel veel initiatieven: de landelijke cliëntenorganisaties Mezzo, Per Saldo, Zorgbelang en het platform hebben de afgelopen maanden een digitale raadpleging onder cliënten gehouden over het naar de gemeenten overgaan van de zorg. Het onderwerp was "het gesprek met uw gemeente". We hebben dat gecommuniceerd en er zijn behoorlijk wat reacties binnengekomen. Die kunnen wij ook verwerken. Op zich zijn daar dus initiatieven voor. We willen zelf ook met de cliënten zelf praten en hun ervaringen horen. Belangenorganisaties kunnen betrokken worden bij het in contact komen met deze cliënten. Ik heb zojuist al aangegeven hoeveel adviesraden wij hebben. Ik vind het heel belangrijk dat ook zij betrokken worden bij dit voorstel. Wat ons betreft, is deze motie dus overbodig.

De **voorzitter**: Mijnheer Maassen, ik ga nu toch streng worden. U hebt nog twee seconden. We hebben met elkaar afgesproken dat er drie minuten bij kwamen. Bij de stemmingen is nog wel ruimte voor stemverklaringen en motiveringen. Ik denk dat het verstandig is dat u nu niet het woord krijgt.

De heer **Maassen** (SP): Prima, dat had ik niet gezien.

De **voorzitter**: Akkoord.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik kom bij motie 100379 van de SP over het stoppen met flex-tensie. Ik heb zojuist aangegeven dat flex-tensie een van de belangrijke maatregelen is die voortvloeien uit het arbeidsmarktoffensief. Daarmee kunnen mensen tijdelijk werkervaring opdoen. Wij vinden het nog steeds van belang om zoveel mogelijk mensen te laten participeren en zicht op werk te geven. Die motie wordt dus door ons ontraden.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. We hebben nog 21 minuten spreektijd en de burgemeester moet ook nog; ik ga mijn best doen.

De VVD heeft gesproken over de vergunningverlening. Wij betreuren natuurlijk iedere klacht die binnenkomt. Ik moet wel zeggen dat we vorig jaar onderzoek hebben gedaan. Met de doorlooptijden blijven we binnen de termijnen. Wel worden de aanvragen steeds complexer, waardoor de medewerkers soms extra tijd nodig hebben. Dat wordt de aanvrager altijd meegedeeld. Dan blijven we nog wel binnen de tijd omdat er verlenging is aangevraagd. Helaas is het één keer voorgekomen dat we de termijn overschreden. Dan wordt de vergunning van rechtswege verleend. Dat ging om een markies. In principe loopt 0,17% uit de termijn; ik denk dus dat het wel meevalt, maar als in de wandelgangen iets wordt gezegd, lijkt dat vaak groter dan het is. Ik heb het onderzoek erop nageslagen. Qua deskundigheid van de medewerkers, qua afhandelsnelheid en noem maar op scoren we boven het landelijke gemiddelde. Wel worden er steeds meer zaken aangevraagd. U hebt dan ook in de Najaarsnota kunnen

lezen dat we nu 1 fte extra hebben. Die wordt betaald uit de extra opbrengst van de leges. Daarmee hopen we de enorme workload die er ligt, op deze manier te kunnen oplossen.

De heer **Mol** (VVD): De wethouder zegt gelukkig toe dat zij bereid is om hier extra inzet op te plegen, maar geeft zij nu ook aan dat zij naar de problemen gaat kijken? Wij horen immers wel signalen. De wethouder zegt dat men geen last heeft van vertragingen of doorlooptijden, maar wij horen daar wel signalen over. Ik zou het heel fijn vinden als de wethouder ons toezegt dat zij nog eens heel kritisch gaat bekijken hoe dit kan worden verbeterd en dat zij daarvoor ook extra inzet tot haar beschikking heeft.

Wethouder **Bremer**: Omdat voor een aanvraag acht weken staat en een medewerker soms meer tijd nodig heeft omdat het een complexe vergunning betreft, kan het zijn dat hij om vier of zes weken extra tijd vraagt en dat een aanvrager dit ziet als "uit de tijd lopen". Dat zou kunnen, maar formeel gezien blijven we binnen de tijd. We hebben hierdoor echter wel een extra medewerker om ervoor te zorgen dat de termijnen zo kort mogelijk worden. Daarnaast gaan we volgend jaar starten met digitalisering. Dan kan een burger digitaal een aanvraag doen die ook digitaal wordt afgehandeld. Ook daarmee hopen we de snelheid in de goede richting te krijgen. Dit heeft dus zeker onze aandacht, mijnheer Mol.

De VVD ging in op de wilde bermen. Daar heeft mijn collega Beimers al iets over gezegd. De wilde bermen zijn er ook omdat we een bijenconvenant hebben gesloten. Daarom moeten er op meerdere plekken bloemrijke gebieden en biodiversiteit zijn. Op plekken waar kruisingen zijn, maaien we uiteraard wel wat sneller, zodat het niet zo hoog wordt dat het zicht wordt belemmerd. Als je vaker maait, maai je echter ook de zaden weg. Dan is het effect weer binnen korte tijd weg. Wij zijn hier scherp op, maar we willen die wilde bermen dus wel graag handhaven, ook vanwege het bijenconvenant.

De VVD ging, net als ONS Voorschoten, in op het onkruid. Dat is een lastig punt. De raad heeft besloten om te stoppen met Roundup. Toen zijn we gaan borstelen; dat was daarna het goedkoopste alternatief. We moeten natuurlijk binnen ons budget blijven. Het nadeel hiervan is inderdaad dat je het wegdek aantast, maar niet in zo'n sterke mate dat we volgend jaar het wegdek moeten vernieuwen; daar zal echt heel lang voor nodig zijn. Je verspreidt door het borstelen echter ook zaadjes, zonder dat de wortels worden meegepakt. Daardoor blijft er dus meer onkruid dan wij zouden willen, maar binnen de middelen die ik heb, doe ik mijn best. Als u dit anders wilt, weet u wat u te doen staat.

De VVD gaf complimenten aan het Centrum voor Jeugd en Gezin. Ik zal die complimenten overbrengen. Het CJG heeft de afgelopen tijd inderdaad uitstekend werk verricht en is zichzelf nog steeds aan het verbeteren. Ik zal die complimenten dus overbrengen.

ONS Voorschoten ging in op het adopteren van groen. Inderdaad had een partij al schalen neergezet omdat die dat mooi vond, maar we hebben als gemeente ook een aantal bloembakken en schalen gehad; dat waren de halfronde schalen die ook voor het raadhuis ston-

den. Die zijn wegbezuinigd. We zijn nu met een plan bezig om bewoners meer te betrekken bij het adopteren van groen in de breedste zin. Dat wil zeggen: de bloembakken, de boomspiegels, het snippergroen en noem maar op. We zijn folders aan het maken om de burgers er alert op te maken dat zij dit kunnen doen. Ik verheug me erop dat ONS Voorschoten in ieder geval de eerste bloembak wil adopteren. Mogen velen volgen! Maar behalve twee keer per jaar vullen, moet er ook water worden gegeven aan de plantjes, mijnheer Rasch. Dat u dat even weet!

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik zal het doorgeven aan onze fractievoorzitter.

De **voorzitter**: Deze toezegging door ONS Voorschoten wordt genoteerd door de griffier.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Mijn fractie vraagt zich af wat die bezuiniging heeft opgeleverd.

Wethouder **Bremer**: Dat we binnen ons budget zijn gebleven. Anders zouden we daaroverheen zijn gegaan.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Zou u ons kunnen laten weten welk bedrag dit aan bezuinigingen heeft opgeleverd?

Wethouder **Bremer**: Alleen voor de bloembakken of voor alle maatregelen? Het was immers een maatregelenpakket.

De heer **Zoetemelk** (CDA): De bloembakken.

Wethouder **Bremer**: Alleen de bloembakken; oké.

De **voorzitter**: Dat is toegezegd.

Wethouder **Bremer**: Ja, voorzitter.

ONS Voorschoten vroeg naar de stand van zaken met betrekking tot de Duivenvoordecorridor. Als ONS Voorschoten het goed vindt, wil ik dat graag meenemen in mijn reactie op de Algemene Beschouwing van D66, dat ook daarop is ingegaan. ONS Voorschoten vroeg ook naar de nieuwbouwontwikkelingen. Ik heb aangegeven dat Starrenburg III eraan zit te komen. We zijn nu aan tafel om te bekijken om welk soort woningen het moet gaan, ook in het kader van de Woonvisie, waar we al een voorschot op nemen. Het Segaarterrein en het Intra-tuincomplex zijn van twee verschillende ontwikkelaars, met wie ik regelmatig aan tafel zit.

Dat brengt mij meteen bij de motie van GroenLinks over het ontstenen van de tuinen. Ik vertel daar straks meer over, maar wij bekijken niet alleen welke woningen wij daar wensen, maar ook of wij met deze ontwikkelaars eventueel ook al afspraken kunnen maken om bijvoorbeeld de tuinen wat groener in te richten. Als je een woning koopt, mag je vaak kiezen

welke keuken je wilt en welke tegels. Daar zou je ook zes tuinontwerpen bij kunnen doen, zodat de kopers ook daaruit kunnen kiezen. Dat zit uiteraard in het totaalpakket. Daarmee zou je al een stap kunnen maken, want je kunt mensen helaas niet dwingen. We hopen op die grote ontwikkelterreinen op dat punt wel een slag te kunnen slaan. Wij gaan dus ook daar bouwen. Het verschil met Starrenburg III is dat het Intratuincomplex en het Segaarterrein allebei nog een bestemmingsplan moeten ondergaan. Dan ben je al gauw een of twee jaar verder – het moet ook in de raad aan de orde komen – voordat daar daadwerkelijk begonnen kan worden.

Het CDA riep op tot alternatieve energieopwekking, met name in de Duivenvoordecorridor. Wij zijn uiteraard altijd enthousiast over nieuwe ideeën, zeker op dit terrein. In de Duivenvoordecorridor hebben wij echter slechts een heel klein deel van de grond. De rest is van diverse andere eigenaren. Daarover zouden we dus sowieso in overleg moeten treden. De heer Zoetemelk zei ook dat we dat mogelijk in mindering kunnen brengen op de grondexploitatie. Dat is natuurlijk altijd succesvol, maar er zitten ook ontwikkelaars te luisteren. Ik wil hun bij dezen meegeven dat dit niet van de prijs afgaat als zij de grond willen kopen; je kunt maar alvast een waarschuwing hebben afgegeven!

D66 pleitte voor het groen houden van de Duivenvoordecorridor; daar pleiten uiteraard meer mensen in Voorschoten voor. Ik weet dat dit ook de wens is van een aantal raadsleden. Het zou natuurlijk fantastisch zijn als dat mogelijk zou zijn, maar ik wil D66 wel op de eigen Algemene Beschouwing wijzen. Daarin werden heel duidelijk vier belangrijke punten aangehaald. Het derde punt was dat de financiën van Voorschoten vooral gezond moeten zijn en blijven. Het vierde punt was dat de Duivenvoordecorridor groen moet worden gehouden en dat we het verlies dan maar moeten inboeken. Ik heb dat verlies snel uitgerekend; dat komt uit op € 12 miljoen. Als D66 dat ervoor over heeft om een stukje groen gras grasrijk te laten zijn, is dat uiteraard een keuze, ook voor de raad, maar ik vind dat dit niet helemaal correspondeert met het derde punt van D66. Ook mijn collega-wethouder van Financiën wordt hier volgens mij niet heel erg vrolijk van; misschien wordt hij daar zelfs niet vrolijk van.

De heer **Van der Meij** (D66): Mijn oproep is om met elkaar in een commissievergadering alle voors en tegens van een open, een minder open, een versteende of een minder versteende Duivenvoordecorridor op een rijtje te zetten. Ik zou graag willen horen of u het interessant vindt om die gedachte over te nemen, zodat we daar uitgebreid en op ons gemak nog eens op terug kunnen komen. Ik ken ook een aantal getallen. Ik weet dat een aantal bedragen binnen de begroting goed op te vangen zijn. Verder heb ik de suggestie gedaan om eens te kijken naar de omvang van de personeelskosten; dat heb ik van meerdere fracties gehoord. Ik stel daarom voor om dit punt eens met een goede onderbouwing van uw kant te bespreken. Ik kan ook aangeven dat we de afgelopen jaren € 25 miljoen hebben afgeschreven op grond en op zaken van maatschappelijk nut. Als we al die al die getallen en al die voordelen op een rij zetten, kunnen we daar in een commissievergadering misschien wel uitkomen.

Wethouder **Bremer**: Het is uiteraard aan de raad. Ik volg wat de raad eerder heeft besloten, namelijk dat we daar, zoals ook met de provincie is afgesproken, 15% van het geheel – dat is 4.000 vierkante meter – mogen bebouwen van glas naar gras. Tenzij de raad mij een andere opdracht geeft, zal ik dit uitvoeren zoals afgesproken. De raad is dus vrij om daarover te discussiëren, maar ik wil dan het prijskaartje van € 12 miljoen wel in uw achterhoofd hebben.

Het was geen specifieke vraag, maar ik wil toch reageren op de opmerking dat het college "op de bips zit". Als ik zit, zit ik inderdaad meestal op mijn bips of – het ligt eraan waar ik zit – op mijn voeten, maar ik wil toch aangeven dat ik in ieder geval waanzinnig druk ben, onder andere met de herontwikkeling van Beresteijn, Starrenburg, het Intratuincomplex, het Segaarterrein, de reconstructie van de Vlietwijk, de monumenten die herbeoordeeld worden en de Duivenvoordecorridor. Het is waar dat ik dat ook zittend kan doen, maar ik zit zeker niet stil.

GroenLinks had het met name over de bieb. Daarbij werd met name gevraagd hoe het zit met de kerntaken als de subsidie anders benadrukt wordt. Wij hebben uiteraard in ons coalitieakkoord staan dat we kerntaken die vanuit het Rijk zijn overgedragen, willen handhaven, maar dat we de discussie wel wat breder willen trekken: wat zouden we daarbovenop wel of niet willen doen? Daarover willen wij dus graag met de raad in gesprek. Het lijkt mij goed om dat in de eerstkomende commissievergadering te doen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Begrijp ik hieruit dat het college de vijf kerntaken van de bieb, waaronder kunst, cultuur, opinie en debat, goed overeind wil houden voor de hele bevolking, dus dat alle vijf kerntaken bij de bieb horen en dat er geen kerntaak wordt geschrapt? Uit de begroting begrepen wij namelijk iets anders, namelijk dat volgend jaar wordt bepaald welke taken wel of niet worden uitgevoerd. Als de wethouder dat kan bevestigen, ben ik dus heel tevreden.

Wethouder **Bremer**: De kerntaken blijven overeind staan, maar daarnaast doet de bieb heel veel dingen extra. Daar willen we graag een keer een discussie over voeren.

Ik ben al een beetje ingegaan op het ontstemen van tuinen: ik wil daarmee in ieder geval starten met de nieuwbouwwijken. Daarnaast zijn wij bezig om daar beleid op te voeren. Zoals ik al zei, kunnen we geen dwang uitoefenen, maar we kunnen mensen er wel op wijzen dat dit beter is voor de waterhuishouding. Om een voorbeeld te geven: in de Krimwijk is men al actief met boomspiegeladaptatie en een bloemenweide. Daar wordt nu al geconstateerd dat de boomspiegels die beplant zijn – die heeft men dus geadopteerd – sneller water afvoeren. Het zou dus mooi zijn als dat ook in de rest van Voorschoten gebeurt.

Dat brengt mij gelijk bij de heer Mol, die vroeg of wij op dit punt een probleem in Voorschoten hebben. We hoeven nog niet zwemmend naar ons werk, maar het is natuurlijk wel zo dat het klimaat verandert en dat er meer regen komt. Hoe beter dat water afgevoerd wordt, hoe beter. Hier komt dus beleid op. Ik had vorig jaar niet gezegd, mevrouw Lamers, dat wij daar

al mee bezig waren in de uitvoering, maar wel dat dit mijn aandacht had en dat we daar beleid voor zouden gaan maken. Daar zijn wij inderdaad al een beetje lang mee bezig, maar ik was nog niet met de uitvoering bezig. We zijn daar dus druk mee bezig. We zijn ook folders aan het ontwikkelen. Dat komt in ieder geval allemaal naar de raad. Het gaat met name om het verstrekken van informatie. Zoals gezegd wil ik proberen om de nieuwbouwprojecten daarbij te betrekken. Dan hebben we al een grote slag geslagen. Hiermee heb ik de vragen van de heer Mol beantwoord.

De SP-fractie zei dat de appartementencomplexen op het Voorsche Park/ Van der Hoevenpark al geliberaliseerd zijn. Dat is nieuwe informatie voor mij. Ik kan op dit moment ook niet zeggen of dat zo is of niet. Ik ga ervan uit dat de heer Maassen dat juist heeft geconstateerd. Daar ga ik achteraan. Dus dank voor die informatie.

De SP-fractie wil graag dat de Basement weer open gaat. Daarover is al een discussie gevoerd in de raad. De SP-fractie zegt dat de jongeren ergens naartoe moeten kunnen. Natuurlijk, jongeren moeten een plek hebben, maar we hebben een aantal plekken in ons dorp. We hebben de Alettahof, die zeer druk bezocht wordt en waar ontzettend veel activiteiten zijn. Voor de Vlietwijk geldt hetzelfde. We hebben voor de jongeren een teerveld ingericht. Ik hoef u niet te vertellen hoe dat er op dit moment bij ligt, maar jongeren laten zich niet dwingen naar een plek. De ene keer staan ze daar en de andere keer daar. Over twee jaar krijg je weer een nieuwe groep en die wil weer ergens anders staan. Je kunt hen dus niet dwingen naar een plek. De Basement is gesloten omdat daar slechts zelden gebruik van werd gemaakt. Volgens mij werd daar het laatste jaar door vijf jongeren gebruik van gemaakt. De Basement kostte ons € 50.000 per jaar. Dat was dus gemiddeld € 10.000 per persoon. Dat was de reden waarom de raad de Basement toen heeft gesloten. De Basement was in dat opzicht dus niet populair. De Alettahof en de Vlietwijk bewijzen wel hun nut. Daar worden goede activiteiten georganiseerd. Ik zou er dus niet voor willen pleiten om de Basement opnieuw te openen, tenzij iemand daar goede ideeën bij heeft, maar niet datgene wat de heer Maassen aangaf.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik wil twee aanvullingen geven. Op het moment waarop dat besluit werd genomen, waren jongeren juist weer actief om de Basement op te knappen. Voor hen was het juist heel frustrerend dat de Basement uitgerekend toen dicht ging. Er was een duidelijke beweging naar boven. Ik hoor nu dat er jongerenactiviteiten zijn in de Vlietwijk, in het buurtcentrum. Met het oog op de decibellenmeter zou ik graag willen weten welke activiteiten dat dan zijn. Als ik daar 's avonds ben en als we daar dan applaudiseren, worden we al angstig.

Wethouder **Bremer**: Er wordt ontzettend veel georganiseerd door het jeugd- en jongerenwerk, ook daar. Het jeugd- en jongerenwerk heeft afgelopen jaar ook de Family Open Air Picknick georganiseerd. De jongeren die toen met de Basement bezig waren, zijn dus ook bezig met andere dingen elders in het dorp om dingen te organiseren voor andere jongeren en noem maar op. Het jongerenwerk doet in dat opzicht ontzettend goed werk en is overi-

gens ook zeer tevreden met zijn kantoor in het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daar kunnen we een dubbele klap slaan, omdat daar de netwerkorganisatie zit. In dat opzicht denk ik dus dat we het goed geregeld hebben.

De heer Middelburg vroeg hoe wij mensen bereiken die zorg nodig hebben. Dat is inderdaad een lastige vraag. Je kunt hen niet altijd bereiken en je weet hen niet altijd te vinden, maar wat de jeugd betreft, hebben we ontzettend veel ogen en oren in het dorp. Ik noemde al het Centrum voor Jeugd en Gezin; dat is een enorm grote netwerkorganisatie. Daarnaast is er de betrokkenheid van scholen, sportverenigingen, jeugd- en jongerenwerk en noem maar op. Op die manier hopen we de jongeren die zorg nodig hebben, toch te vinden. Het blijft natuurlijk een moeilijke vraag wie wanneer zorg nodig heeft, maar we doen onze uiterste best.

O ja, de moties. Ik begin met motie 100366 van GroenLinks en de PvdA over waterkwaliteit. Ik wil even iets corrigeren: de vissen zijn niet door zuurstofgebrek om het leven gekomen, maar door baggerwerkzaamheden. We zijn in overleg met de visvereniging om, als er werkzaamheden gaan plaatsvinden, die met elkaar af te stemmen, zodat we de vissen eerst weg kunnen jagen en dan gaan baggeren. Dit is uiteraard een serieuze zaak.

Er is ook over de kwaliteitsverbetering gesproken. Uit onderzoek is gebleken dat er veel inheemse waterplanten zijn en dat hun aantal ook toeneemt. Ook dat is voor heel veel visjes niet goed. We bekijken dus hoe we daarmee kunnen omgaan. Ik heb nog een heel verhaal, maar ik denk dat het beter is om dat schriftelijk naar de raad te sturen, ook gelet op de tijd. We zijn met het Hoogheemraadschap Rijnland bezig met een masterplan om de waterkwaliteit wijksgewijs aan te pakken. Dat zal ik de raad schriftelijk doen toekomen, want anders zitten we hier morgen nog. Ik neem deze motie over. Wat mij betreft, hoeft zij dus niet in stemming te worden gebracht.

Over motie 100364 heb ik al gezegd dat wij daar positief over zijn. Alleen zou ik het door het CDA gebruikte woordje "onderzoek" willen wijzigen in "quickscan", want onderzoeken zijn redelijk prijzig. Een quickscan kan beduidend goedkoper. Ik had hierover echter al een toezegging gedaan; dat is dus prima.

Over motie 100380 van de SP is in de commissie al gesproken. Toen heb ik al toegezegd dat ik dit mee zou nemen in de Woonvisie. Wat mij betreft, is deze motie in dat opzicht dus geheel overbodig, want ik had dit al toegezegd voordat de motie werd ingediend. Dat was dus een vooruitziende blik.

Over motie 100204 van GroenLinks over de tuinen heb ik zojuist al iets gezegd. Het enige waarmee ik het een beetje lastig heb, is de prijsuitreiking. Als GroenLinks verwacht dat het gemeentebestuur dat gaat doen, moeten we weer ambtenaren naar buiten sturen om alle tuinen te beoordelen. Als de bewoners dit willen oppakken, willen wij best een prijs ter beschikking stellen, maar ik heb liever niet dat dit aan het ambtenarenapparaat wordt overge-

laten. Ik hoor net dat de heer Middelburg en mevrouw Lamers opteren voor deze functie; dat lijkt mij fantastisch.

De laatste motie is 100373 over de Basement. Ik heb zojuist al aangegeven dat ik die motie ontraad.

De **voorzitter**: Ik zal proberen deze termijn van het college af te ronden. Ik zal me beperken tot het meest wezenlijke. Naar aanleiding van de zeer sympathieke geste van de heer Zoetemelk en alle opmerkingen over de vluchtelingen kom ik tot de formulering dat Voorschoten groter is dan Voorschoten. We bestaan al 400 jaar in zelfstandigheid. De heer Zoetemelk heeft zijn fractiegenoot geciteerd, die heeft gezegd: "In samenwerking ligt ons geheim". Die combinatie maakt Voorschoten waarschijnlijk groter dan Voorschoten. Het gebaar en de bloemen zijn heel aardig. Ik denk dat we trots kunnen zijn op datgene wat we met elkaar hebben bereikt. Dus dank voor die woorden.

Voorschoten is ook groter dan Voorschoten vanwege de week met "onze" vluchtelingen. Er is gezegd dat wij als Voorschoten hebben laten zien dat wij kunnen improviseren. De vrijwilligers, tot en met de kinderen, hebben laten zien wat zij kunnen. De kinderen uit dit dorp hebben gevoetbald met de kinderen van de vluchtelingen; we hebben de wedstrijd Nederland - Syrië gehad. Er is iets gezegd over het weerstandsvermogen en de positieve kracht van Voorschoten. De wijze waarop wij in die week de vluchtelingen hebben opgevangen, heeft laten zien dat Voorschoten groter is dan Voorschoten. Ik heb in die week meermaals gezegd dat je er als overheid met name bent voor de kwetsbare mensen in de samenleving, de mensen die echt hulp nodig hebben. Ik denk dat wij dat op een heel goede manier hebben gedaan. Als een stukje bijvangst denk ik dat die opvang van vluchtelingen ook de interne band van de gemeente en de cohesie tussen veel mensen en veel groepen heeft versterkt. Een andere bijvangst was de versterking van de regionale samenwerking. Als het nodig was, zaten de vijf burgemeesters binnen een uur aan tafel om dingen te regelen. Dat is heel belangrijk. Nogmaals: ik denk dat wij daar allemaal heel tevreden op kunnen terugkijken.

Ik wil een paar dingen zeggen over communicatie. Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de gang van zaken en de wijze van communiceren met de burgers in de Dobbewijk, in het stationsgebied, langs de Van der Waalslaan en in de Nassauwijk. In algemene zin heeft de gemeente natuurlijk een duidelijk kader voor burgerparticipatie en interactie. Dat kader moet vervolgens in een concrete situatie worden uitgewerkt en handen en voeten krijgen. U hebt vandaag al van het college gehoord dat dat niet in al deze gevallen optimaal is gegaan. Mede vanuit de voorgeschiedenis zijn dingen af en toe anders gegaan dan we zelfs gewild zouden hebben, maar nogmaals: er is een helder kader. Het college onderkent dat het op een aantal punten anders gekund zou hebben. Leer daarvan en doe daar je voordeel mee. Er is ook gezegd dat er ook voorbeelden zijn van projecten waarin het uitstekend is gelopen, zoals bij de aanlegroute naar nadenken over een eventueel nieuw subsidiestelsel, over de sport en over de toekomstvisie. Dat zijn projecten waarin we hebben laten zien dat het echt conform die kaders kan. Er zijn weleens redenen waarom dingen anders gaan, maar het is van belang om

duidelijk te maken dat het college onderkent dat er kaders zijn, maar dat het iedere keer weer een opgave en soms ook een worsteling is om die kaders heel effectief en heel goed in de praktijk ten uitvoer te brengen. Het college blijft op dat punt heel scherp.

Een tweede punt is de communicatie met de burger in de vorm van digitale nieuwsbrieven, prikboarden, pagina's in Groot Voorschoten en Voorschotenonline. De raad heeft daar in het verleden beslissingen over genomen. Er wordt nu gezegd dat het idee bestaat dat er toch reden is om die beslissingen te herzien of te heroverwegen. Daarover zijn zelfs twee moties ingediend. Motie 100358 van de PvdA, de SP en GroenLinks gaat over de informatiepagina in Groot Voorschoten. Daarin wordt het college verzocht om een voorstel uit te werken, daarover een notitie te maken en daarmee terug te komen binnen een termijn van zes maanden. Daarnaast is er motie 100371 van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten. Ook daarin wordt het college ertoe opgeroepen om een plan te maken. In die motie wordt echter ook een dekking aangegeven. Het college stelt het altijd zeer op prijs en vindt het fantastisch als er vanuit de raad voorstellen komen, maar het is nog fantastischer als die voorstellen vergezeld zijn van een voorstel ten aanzien van de dekking. Daarnaast staat in motie 100371 van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten dat er moet worden gekeken naar een mix van maatregelen. Het is dus niet zo dat we alleen mogen kijken naar een informatiepagina in Groot Voorschoten. Je kunt ook denken aan een combinatie met Voorschotenonline en andere instrumenten. Ik denk daarom dat die motie meer armslag geeft. Bovendien geeft die motie, zoals gezegd, ook een dekking aan. Het college kan zich heel goed vinden in motie 100371 en preferert die motie boven de andere door mij genoemde motie.

Op het terrein van de veiligheid is een motie ingediend over whatsapp-buurtgroepen. Daar kan ik heel kort over zijn. Dat is een zeer recente ontwikkeling, die past in deze tijd van social media. Het college vindt dit een uitstekend idee en wil graag op die wijze aan de gang gaan door dit in te voeren en te bekijken wat het effect daarvan is: is het een succes of niet? We knopen er dus ook een stukje evaluatie aan vast. Het college vindt dit dus uitstekend.

Er is veel gesproken over jongeren, hangjongeren en verantwoordelijkheden. Ik vind dat we die problematiek niet moeten overdrijven. Je hebt altijd jongeren en die zoeken altijd de grenzen op. Ik denk dat een zeer beperkt aantal jongeren af en toe de grens overgaat, maar dan wel met een zekere venijnigheid en misschien ook een zekere indringendheid. Ik heb al eerder tegen de raad gezegd dat we hebben gesproken met omwonenden van bijvoorbeeld het teerveldje. We hebben gesproken met de ouders van de jongeren die zich ophouden bij het teerveldje en daar soms ook problemen veroorzaken. De meeste problematiek zit natuurlijk bij die harde kern. Daarbij gaat het niet om honderden jongeren. In de context van Voorschoten praat je dan over misschien vijf, zes, zeven of acht jongeren die echt bijna de grens overgaan. Dat is die venijnige problematiek. Natuurlijk ligt er een primaire verantwoordelijkheid bij ouders, maar als je met de ouders praat, blijkt het – zonder te etiketteren – deels te gaan om jongeren uit multi-probleemgezinnen. Dat moeten we ons heel goed realiseren. Je ziet ook dat ouders soms heel veel moeite hebben om grip te krijgen op hun eigen kinderen. Ik denk dat we met elkaar moeten bekijken in hoeverre wij als gemeente,

jeugd- en jongerenwerk en maatschappelijke dienstverlening ouders kunnen faciliteren om effectiever en beter met de eigen kinderen om te gaan. Dat is dus nadrukkelijk een verantwoordelijkheid. Het college vindt dat het jeugd- en jongerenwerk in Voorschoten ongelofelijk goed werk doet en echt goed in de smiezen heeft wat er aan de hand is. We stuiten nu op het probleem dat de overlast in enkele gevallen zo groot is dat het college zich ook geroepen voelt om de omwonenden te beschermen. Als de balans tussen het woongenot en uitingen van jongeren te negatief uitvalt voor het woongenot, hebben wij als gemeente ook een verantwoordelijkheid voor de mensen die gewoon normaal en rustig willen wonen. Zoals ik al eerder heb gezegd, zijn we nu bezig met een mix van repressieve en preventieve maatregelen om dit echt vanuit die balansgedachte goed op te pakken.

Er is ook gesproken over de vraag of de diersoort BOA nog bestaat in Voorschoten; u ziet hen niet of niet vaak genoeg. Die discussie voeren we volgens mij al acht of negen jaar; daar zouden we eigenlijk een keer vanaf moeten. In het handhavingsverslag wordt melding gemaakt van de activiteiten van de BOA's. Als u als raadslid graag eens wilt meelopen met de BOA's, zou ik zeggen: doe dat! Dan hebt u meer zicht op hoe het in z'n werk gaat en hoe de prioriteiten worden gesteld. Ik denk immers dat het niet goed is om elk jaar weer die discussie over de BOA's te hebben. Er is ook gesproken over het aantal wijkagenten. Volgens mij hebben wij er op dit moment 3,5. Dat is in ieder geval meer dan 3. Ik kan alleen maar zeggen dat wij daar als college scherp op zullen blijven.

Ik denk dat ik daarmee de belangrijkste punten uit mijn portefeuille heb besproken. Als dat het geval is, zijn wij gekomen aan het einde van de eerste termijn van het college. Ik denk dat het goed is om conform de planning nu even te schorsen. Als het enigszins kan, zou ik willen voorstellen om na de schorsing door te gaan met de besluitvorming. De fracties kunnen tijdens de schorsing een mening vormen over de moties en amendementen. Er is dan ruimte voor stemverklaringen. Ik denk dat we daarna kunnen overgaan tot de besluitvorming. Dit is een ordevoorstel. Ik geef u nu de ruimte om daarop in te gaan.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij zouden graag nog gebruik willen maken van een tweede termijn, omdat wij nog willen reageren op reacties van het college.

De **voorzitter**: Als u gebruik wilt maken van een tweede termijn, kan dat. Dan gaan we daarna zo snel mogelijk door met de besluitvorming.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We gaan beginnen aan de tweede termijn van de raad.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben nog enkele opmerkingen. Naar aanleiding van de reactie van het college op onze motie over de groenstrook in de Dobbewijk vragen wij ons serieus af of toelichtingen op bestemmingsplannen nog wel gelezen moeten worden en nog wel nodig zijn. Daar hebben we dus wel een probleem mee.

Heb ik goed begrepen dat de motie over de heischade is overgenomen door het college? Wij dachten het zo begrepen te hebben, maar daar willen wij graag een bevestiging van.

Voor ons is het amendement over het herstel van de reserve duurzaamheid heel belangrijk. In 2010 hebben wij de afspraak gemaakt dat vanuit de reserve duurzaamheid € 250.000 beschikbaar zou worden gesteld voor de bouw van scholen in Noord-Holland, met name voor de extra duurzaamheidsmaatregelen. Op dat moment was er geen geld. Omdat er geen geld was, kon die dotatie worden gedaan. Uit de boeking uit 2013 – de boekwaarde van de scholen werd verlaagd – blijkt er wel geld te zijn, want anders kun je dat niet doen. We zien dat ook aan het geld dat uiteindelijk is overgebleven. Als er wel geld is, vervalt de reden dat er geen geld was voor die extra duurzaamheidsmaatregelen. De discussie over de vraag of de ambities zijn gerealiseerd, hebben we al eens gevoerd; die discussie ga ik nu niet herhalen. Dit gaat echt om het geld. De afspraak was: als er geen geld is, komt er geld naar die scholen toe. Het geld was er echter wel, zoals blijkt uit de antwoorden op onze vragen. Wij zeggen: afspraak is afspraak. Ik denk dat iedere fractie het met ons eens is dat een afspraak ook echt een afspraak is. Daarom zeggen wij: doe het geld, de € 150.000 die aan de scholen is besteed, weer terug in de reserve. Er was immers geld over, veel geld. De kern van ons amendement is dus: afspraak is afspraak. Wij hebben het besluit van 2010 nog laten rondsturen. Ik kan daar ook uit voorlezen: "Met het voorgestelde plan wordt een duidelijk hogere ambitie nagestreefd dan het Bouwbesluit. Als de gemeente de duurzaamheidsambitie wil realiseren, is dus aanvullend budget nodig." Dat staat letterlijk in de toelichting van de adviesnota. Die discussie is ook terug te vinden in de notulen van die gemeenteraadsvergadering. Dit geld was niet nodig. Dan is de volgende stap die je doet, het terugstorten van het geld in de reserve duurzaamheid.

Wethouder Nieuwenhuizen: Voorzitter. Ik heb in ieder geval één vraag over de Dobbewijk meegenomen. Naar aanleiding van motie 100367 over de heischade heb ik gezegd dat we de schade die is opgetreden, betreuren en dat ik het als een inspanningsverplichting zie dat we onze invloed aanwenden om het gesprek met de verzekeraar van de aannemer aan te gaan. Daar ligt de aansprakelijkheid. Ik weet natuurlijk niet of dit leidt tot volledige vergoeding, maar het is duidelijk dat ik mij daarvoor zal inspannen en dat ik daar mijn uiterste best voor zal doen. Ik denk dat het te ver gaat om te zeggen dat ik de motie overneem, maar dit is de inspanningsverplichting die er ligt.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Dat is voor ons genoeg. Dan trekken we de motie in.

De voorzitter: Aangezien motie 100367 is ingetrokken, maakt zij geen deel meer uit van de beraadslaging. Er was ook een vraag over de verhouding tussen de bepalingen in het bestemmingsplan en de toelichting. Ik weet niet of dat een retorische vraag was. Mevrouw Lamers, wilt u daar een reactie op hebben of komt dat later wel?

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Het was meer een retorische vraag.

De **voorzitter**: Wethouder Beimers gaat in op uw opmerking over de reserve duurzaamheid.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik heb met belangstelling geluisterd naar het betoog van mevrouw Lamers, maar ik heb daaruit geen echte vraag aan het college gedistilleerd. Ik heb in de eerste termijn al gezegd dat het dictum in technische zin klopt en dat het oordeel over het weer nemen van een nieuw besluit over de algemene reserve en de reserve duurzaamheid aan de raad is. Ik heb daar verder dus geen reactie op.

De **voorzitter**: Waarschijnlijk was de opmerking meer een aansporing van de raadsleden in het kader van hun standpuntbepaling. Het was kennelijk geen vraag aan het college.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb vanuit de raad een heleboel positieve reacties gehoord ten aanzien van groen en de Duivenvoordecorridor. Ik wil dit onderwerp daarom graag nog eens terugbrengen in de commissie WRG.

De **voorzitter**: Dat kan altijd. U kunt dit natuurlijk altijd in de commissie agenderen.

Kan ik concluderen dat we de tweede termijn hiermee hebben afgerond? Volgens mij wilde namelijk alleen mevrouw Lamers gebruikmaken van de tweede termijn.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Naar aanleiding van de uitspraak van mevrouw Lamers zou ik een beroep willen doen op het geheugen van mijn collega raadsleden. Ik ben zelf niet bij de besluitvorming in 2010 geweest. Eerlijk gezegd heb ik het dossier in de voorbereiding naar vanavond ook niet echt goed bestudeerd. Als het waar is wat mevrouw Lamers zegt, denk ik echter wel dat zij een punt heeft. Het lijkt mij de moeite waard om daar dieper op in te gaan, tenzij iedereen zegt dat zij groot gelijk heeft; dan moeten we dat nu vaststellen. Als daar twijfel over bestaat, lijkt het mij verstandig om daar in commissieverband dieper op in te gaan, maar ik zou graag horen hoe andere fracties hierover denken.

De heer **Van der Meij** (D66): Het antwoord dat ik van de wethouder heb genoteerd, is dat dit technisch correct is.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Zo heb ik het ook begrepen. Ik begrijp dat het technisch kan, maar de vraag is of het verhaal en de redenatie van mevrouw Lamers kloppen en wat we daarvan vinden. Ik vind het heel lastig om daar nu, in de gauwigheid van vanavond, een mening over te vormen.

De heer **Middelburg** (PvdA): In mijn herinnering van het dossier is datgene wat mevrouw Lamers zegt, 100% correct. Ik ben dan ook voornemens om voor dat amendement te stemmen. Het is gegaan zoals zij zegt. Volgens mij heeft zij gelijk.

De heer **Mol** (VVD): In onze beleving hebben middelen met een duurzaam oormerk een duurzame bestemming gevonden.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Daar ging het niet om. Het ging om onvoldoende budget voor maatregelen. Het budget was wel voldoende, blijkt nu. Het geld was dus niet nodig en kan terug naar de reserve duurzaamheid. Daar ging het om. Het geld was niet geoormerkt.

De heer **Bremmer** (CDA): Dit gaat over een besluit uit een voorgaande raadsperiode. Ik heb er grote moeite mee om te besluiten over een besluit van de vorige raad, waar ik niet bij heb gezeten. In algemene zin denk ik dat je als volgende raad heel terughoudend moet zijn met corrigeren van wat door de voorgaande raad is besloten, ook al is dat op zich misschien wel juist. Dat zal vaker voorkomen. Dat wil ik graag gezegd hebben.

De **voorzitter**: Ik denk dat het helder is dat we straks gaan stemmen over het amendement. Daarbij kan iedereen zijn eigen overweging hebben voor het bepalen van het stemgedrag. Dan zien we wel wat het resultaat is.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik kan de heer Bremmer vertellen dat dit precies is wat er in de vorige raadsperiode is besloten. Met dit amendement wordt gewoon een raadsbesluit uitgevoerd. Als de heer Bremmer zegt dat we terughoudend moeten zijn met oordelen over besluiten uit de vorige raadsperiode, kan ik er trouwens nog een paar noemen waarvan ik nu ook zou kunnen zeggen: laten we dat maar niet doen, want dat komt uit de vorige raadsperiode. Dit is gewoon een raadsbesluit.

De **voorzitter**: Ik stel feitelijk vast dat er verschillende exegeses en opvattingen kunnen zijn: was het een raadsbesluit of niet en moet je terugkomen op zaken uit een vorige periode? Dat zijn allerlei overwegingen. Ik stel voor dat we straks bekijken hoe de verhoudingen in de raad liggen. Mag ik concluderen dat we nu de tweede termijn hebben afgerond? Ik constateer dat de raad het daarmee eens. Dan gaan we over tot de besluitvorming.

4. Najaarsnota 2015 (besluitvorming).

De **voorzitter**: Het voorstel houdt in dat de raad de Najaarsnota voor kennisgeving aanneemt en een aantal besluiten neemt die het gevolg zijn van de Najaarsnota.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

5. Programmabegroting 2016–2019 (besluitvorming).

De **voorzitter**: We beginnen met de besluitvorming over de amendementen. Daarna stemmen we over het hoofdvorstel. Tot slot stemmen we over de moties. We beginnen dus met de amendementen. Voor de volledigheid: als amendement 100362 wordt aangenomen, gaat de wijziging in per 1 januari 2016, zoals de wethouder heeft aangegeven. Amendement 100375

gaat over het herstel van de reserve duurzaamheid. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP maakt zich zorgen over de toenemende lastenverzwaring voor de inwoners van Voorschoten. We hebben daarom een aantal vragen gesteld over het amendement. De opmerkingen van de heer Zoetemelk daarover, maar vooral de opmerkingen van wethouder Beimers daarover geven duidelijk aan dat alles in het werk wordt gesteld om lastenverzwaring te voorkomen, ook als dat tot gevolg moet hebben dat de € 117.000 die nu wordt ingezet ter compensatie van lastenverzwaring, een ander, eventueel hoger bedrag zou kunnen worden; zo heeft wethouder Beimers dit amendement duidelijk uitgelegd. Met die toezegging erbij kan de SP instemmen met dit amendement.

De discussie over het amendement van GroenLinks ging al een tijdje om de vraag hoe je dit moet plaatsen. De SP-fractie ziet dit ook als uitvoering van een besluit dat is genomen en zal daarom instemmen met het amendement zoals dat er ligt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Met de toezeggingen van het college dat lastenverzwaring, zowel de lastenverzwaring die door Dunea wordt doorberekend als de lastenverzwaring die eventueel door Liander wordt doorberekend, volledig wordt gecompenseerd en dat de cijfers die dat inzichtelijk maken, naar de raad komen, zodat we dat kunnen controleren, stemmen wij van harte in met het amendement over de precariobelasting.

Wij stemmen ook in met het amendement over de reserve duurzaamheid, niet omdat wij gekke dingen willen doen met vorige raadsperiodes, maar omdat wij vaststellen dat de besteding van het geld niet is gegaan zoals de raad heeft besloten. Dan is volgens mij de enige juiste actie om te zeggen: dat klopt niet en dat moet terug. Dat hebben we een aantal jaren geleden aan de orde gehad met het Huisvestingsfonds. Toen hebben we als raad met een overweldigende meerderheid – één partij stemde toen tegen – besloten om een aantal tonnen terug te laten gaan, omdat de uitgaven niet waren gedaan zoals was afgesproken.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij zullen amendement 100375 over het herstel van de reserve duurzaamheid nu niet steunen, maar we hechten er wel aan om een betrouwbare overheid te zijn. Tegelijkertijd hechten we eraan om een voorzichtige overheid te zijn. We zullen het amendement nu niet steunen, omdat we nu niet zeker weten dat wij daarmee de goede dingen zouden doen. Dat neemt echter niet weg dat ik het wel van belang vind om hier in een later stadium in commissieverband wat dieper op in te gaan om te bekijken wat echt de situatie is. Ik hoor nu tegengestelde geluiden. Ik hoor de één zeggen: zo was het en zo is het geweest; ik hoor een ander zeggen: dat was niet de bedoeling. Met de teksten en de oorspronkelijke verklaringen erbij wil ik even uitzoeken hoe het geweest is. Het lijkt mij dat wij dan in een later stadium in de vorm van een motie of een raadsbesluit hierop terug kunnen komen. Op dit moment steunen we dit amendement dus even niet.

In stemming komt amendement 100362 van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten (precaribelasting).

Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**: Voor de zekerheid herhaal dat dit voorstel ingaat per 1 januari 2016.

In stemming komt amendement 100375 van GroenLinks (herstel reserve duurzaamheid).

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel tot vaststelling van de Program-mabegroting 2016–2019.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij danken de raad en het college voor de goede discussie. Wij zijn zeer blij met een begroting die financieel veel helderder is dan we gewend waren. Op zich kunnen we daar vertrouwen in hebben, maar we zijn het niet eens met keu-zes die zijn gemaakt. Zeker nu het amendement over de reserve duurzaamheid is verworpen, vinden wij dat wij niet voor dit voorstel kunnen stemmen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Vorig jaar stemden wij met de begroting in na een discussie over kerntaken en over meerjarig sluitend maken. Wij hadden toen goede hoop dat dat allemaal zou gaan gebeuren, maar daar hebben we te weinig van teruggezien. Dit jaar hechten wij nog steeds aan die zaken, maar wij draaien het nu om: we geven het vertrouwen niet meer op voorhand. We geloven in: eerst zien en dan geloven. We hopen dat we ongelijk hebben en dat we over een jaar moeten vaststellen dat we met een slechte motivering tegen deze begroting hebben gestemd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook de SP zal tegen deze begroting stemmen vanwege de redenen die al door mevrouw Lamers van GroenLinks zijn aangegeven.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben ge-stemd.

De **voorzitter**: We gaan nu stemmen over de moties, maar misschien is het goed om te bekij-ken over welke moties we nog moeten stemmen. Misschien is in de schorsing besloten om bepaalde moties aan te houden of in te trekken. Ik loop de moties daarom even langs.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij trekken motie 100201 over pop-up winkels in. Het college heeft aangegeven dat de motie overbodig is. Wij laten de motie dus niet in stemming brengen.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100201 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Motie 100204 over het ontstemen van tuinen wordt uitgevoerd. We wachten wel op snelle resultaten.

De **voorzitter**: Dat betekent dat u de motie niet in stemming wilt laten brengen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat klopt.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100204 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. In de schorsing hebben we samen met de mede-indieners besloten om een kleine toevoeging aan te brengen in motie 100358. Na het beslispunt voegen wij een tweede beslispunt toe: "een bedrag van maximaal € 20.000 uit de inkomsten van de precarioheffing in te zetten om dit mogelijk te maken". Hiermee zouden wij in principe mogelijk maken dat er om de week een informatiepagina in het lokale krantje staat. Nogmaals: de motivatie is dat er veel mensen zijn die ook een e-mailnieuwsbrief niet zullen kunnen of willen lezen.

De **voorzitter**: Stemt de raad ermee in dat de motie op die manier wordt aangevuld? Dit getuigt immers van een bijzondere creativiteit. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Motie 100358 is dus in die zin gewijzigd.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. In overleg met de D66-fractie, die deze motie mede heeft ingediend, houden wij motie 100359 aan totdat we de door het college toegezegde informatie over de realistische kaders hebben ontvangen. Daarna bekijken we of het nog nuttig is om er iets mee te doen of niet. We gaan er overigens wel van uit dat die informatie binnen een gepaste termijn onze kant opkomt.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100359 is aangehouden, zal zij niet in stemming worden gebracht. De moties 100360 en 100361 zullen in stemming worden gebracht.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Motie 100363 is overgenomen.

De **voorzitter**: Ja, met de tussenslag van Voor Elkaar erbij, maar daar kon u zich goed in vinden.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ja, wij trekken motie 100363 in.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100363 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht. In motie 100364 over de Duivenvoordecorridor is nog sprake van een onderzoek. In overleg met de wethouder is dat woord vervangen door "quickscan".

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ja. Als de motie daarmee is overgenomen, trekken wij haar in.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100364 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht.

Motie 100365 over sport in Voorschoten zal in stemming worden gebracht. Daarover is gezegd dat het niet alleen gaat om het beleidskader van de KNVB, maar ook om de beleidskaders van andere sportsoorten. Er is ook gezegd dat de criteria in de zin van ledenaantallen et cetera niet verabsoluteerd moeten worden en dat in zekere zin ook sprake is van maatwerk.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Een puntje van orde: het lijkt mij dan wel vanzelfsprekend dat deze motie in stemming wordt gebracht voor motie 100360, want deze motie gaat verder. Zij vult immers al verder in hoe die beleidskaders eruit moeten zien.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de raad zich in die volgorde kan vinden. We zullen dus eerst stemmen over motie 100365 en dan over motie 100360.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Motie 100366 is overgenomen en wordt dus ingetrokken.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100366 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht. Van motie 100367 hebben we al geconstateerd dat die is ingetrokken. De moties 100368 en 100369 zullen in stemming worden gebracht.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb in mijn betoog aangegeven dat ik motie 100370 graag aangevuld wil zien met een regel over financiële consequenties van een besluit op de lopende begroting en de meerjarenbegroting. Ik vraag de indieners of zij die aanvulling willen aanbrengen.

De **voorzitter**: Ik vergat in mijn beantwoording daar iets over te zeggen. Ik vind dat dit onderwerp zich eigenlijk niet zo leent voor moties. We hebben een raadspresidium. Dit bespreek je eigenlijk in het raadspresidium. Als we het dan met elkaar eens zijn, komen we er op die manier ook uit. Ik vind het een beetje bijzonder om dit te behandelen in een begrotingsvergadering, die zich meer richt op extern beleid en op de samenleving dan op ons interne gebeuren. Als de raad hierover wil stemmen, vind ik dat overigens uitstekend. De vraag aan de heer Rasch is of de door de heer Van der Meij genoemde toevoeging erbij verondersteld mag worden.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Alle voorafgaande besluiten die niet worden tegengesproken door dit besluit, worden hierin meegenomen. Als ik het mij goed herinner, hebben wij in maart besloten dat financiële effecten op lange termijn bij ieder raadsvoorstel in de overwegingen meegegeven zouden worden. Tenzij ik mij sterk vergis, meen ik mij te herinneren dat we dat toen besloten hebben of – dat laat ik in het midden – dat dit een toezegging van de wethouder was.

De **voorzitter**: Deze motie zal dus in stemming worden gebracht. Dat geldt ook voor de moties 100371, 100372 en 100373. Motie 100374 is aangehouden en komt dus niet in stemming.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Motie 100376 is overgenomen en wordt dus ingetrokken.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100376 is ingetrokken, zal zij niet in stemming worden gebracht. De moties 100377, 100378, 100379 en 100380 zullen in stemming worden gebracht. Ik hoor roepen dat motie 100380 is overgenomen. Dat kan, maar de indiener moet zeggen dat de motie wordt ingetrokken.

De heer **Maassen** (SP): Als de wethouder die motie heeft overgenomen – dat heb ik dan niet goed gehoord; ik had iets anders gehoord – is het niet nodig om erover te stemmen.

De **voorzitter**: De wethouder bevestigt dat de motie is overgenomen. Motie 100380 zal dus niet in stemming worden gebracht.

Wij gaan nu stemmen over alle moties. Motie 100358 gaat over de informatiepagina in Groot Voorschoten, maar er is nog een motie over hetzelfde onderwerp, namelijk motie 100371. De vraag is even welke motie het verst gaat. Beide moties maken melding van een maximumbedrag van € 20.000. De motie van de PvdA gaat alleen over de informatiepagina. De motie van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten gaat over een bredere inzet van middelen. Die motie gaat dus verder dan alleen de informatiepagina. Mijn conclusie zou dus zijn dat motie 100371 het verst gaat en als eerste in stemming moet worden gebracht. Kunt u die conclusie delen?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zie het andersom: motie 100371 geeft nog geen duidelijke invulling van hoe het moet, terwijl motie 100358 wel een duidelijke invulling geeft. Wat mij betreft, is het dus juist prettiger om het andersom te doen.

De **voorzitter**: Volgens mij is de breedte van de motie een belangrijk punt. De motie van de drie partijen ziet op alle denkbare informatiemiddelen, meer dan alleen de informatiepagina. Het is in die zin niet zo'n concreet voorstel, maar het heeft wel een brede strekking. Maar goed, de raad moet hierover beslissen; daar ga ik niet over.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik lees de motie meer zoals de heer Maassen. Ik zie in motie 100371 eigenlijk een kleine uitbreiding van het bestaande beleid. Met motie 100358 wordt eigenlijk uit principe teruggekomen op een eerder genomen beslissing. Dat zie ik dus als iets wat verder gaat, maar daar kun je uren over debatteren.

De **voorzitter**: De vraag is ook of het extreem veel uitmaakt voor de besluitvorming. Ik vind het ook uitstekend om gewoon de numerieke volgorde aan te houden.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Als ik het goed heb, is de essentie van de volgordebepaling; als door het nemen van het ene besluit het andere besluit overbodig wordt, begin je met het besluit dat een ander besluit overbodig maakt. In dit geval sluit geen van beide moties de andere motie uit.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Motie 100371 maakt publicatie in Groot Voorschoten nog steeds mogelijk. Laten we nu dus eerst over de motie van de PvdA stemmen en daarna over onze motie.

De **voorzitter**: We volgen gewoon de numerieke volgorde.

In stemming komt de gewijzigde motie 100358 (informatiepagina Groot Voorschoten) van de PvdA, de SP en GroenLinks.

De gewijzigde motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks en D66 ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100365 (sport) van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Moet er nu nog gestemd worden over motie 100360? Het lijkt mij dat die motie is afgedekt door de zojuist aangenomen motie. Zijn de indieners het ermee eens dat stemming daarover niet nodig is?

De heer **Middelburg** (PvdA): Het is enigszins verwarrend, want het college verwierp deze motie juist omdat die verdergaand was. Ik zou het op prijs stellen als wij wel een besluit kunnen nemen over de beslispunten 2 en 3, want kun je volgens mij beslissen of je wel of niet een inventarisatie wilt. Als u zegt dat de motie nu overbodig is, heb ik daar echter vrede mee.

De **voorzitter**: In motie 100360 zitten inderdaad elementen van een inventarisatie. Wilt u daarover stemmen?

De heer **Middelburg** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: Dan stemmen we over de punten 2 en 3 van motie 100360.

In stemming komen de punten 2 en 3 van motie 100360 (integrale aanpak sportvoorzieningen) van de PvdA en D66.

De punten 2 en 3 van de motie worden bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mijn fractie heeft nu dus niet voor het toetsingskader gestemd, maar dat waren wij wel van plan. Wij vonden motie 100360 alleen beter. Dat wil ik hierbij even aantekenen.

De **voorzitter**: Akkoord, dat komt in de notulen.

In stemming komt motie 100361 (concrete klimaatambities) van GroenLinks.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Met de toelichting op hoe we de frase over Voorschoten-West interpreteren, stemmen wij met deze motie in.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, D66, GroenLinks en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100368 (bestemming Tuin-2 in de Dobbewijk) van GroenLinks.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt 100369 (ontwikkelingen in de Dobbewijk) van GroenLinks.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100370 (verbetering aanbieding raadsvoorstellen) van ONS Voorschoten, de VVD en het CDA.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 100371 (beter communiceren gemeenteberichten) van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter, ik heb een kleine opmerking over deze motie. U merkte op dat u eigenlijk vindt dat deze motie niet in de begrotingsvergadering thuishoort. Blijkbaar hebben de indieners wel de noodzaak gezien om dat te doen. Ik denk dat dat iets is waarvan het college echt notie moet nemen. Ik zie de gemeentesecretaris nu met zijn hoofd schudden, maar misschien moet hij de stukken gewoon goed lezen.

De **voorzitter**: U wilt zeggen dat het een soort noodkreet is.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Het is niet de eerste keer.

De **voorzitter**: Dat is helder. Dat onderken ik ook.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter, ik ga natuurlijk instemmen met dit voorstel, maar het mag voor iedereen helder zijn dat dit mijn tweede keuze is. Ik vind deze motie echter toch goed genoeg om ermee in te stemmen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter, ook voor ons is dit de tweede keuze, maar ook wij zullen voor deze motie stemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter, hetzelfde geldt voor de SP.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 100372 (oprichting whatsapp-buurtgroepen) van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 100373 (heropening Basement) van de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, de SP en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100377 (evaluatie invoering decentralisaties in de zorg) van de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In motie komt motie 100378 (onderzoek naar veilig oversteken) van de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In motie komt motie 100379 (stoppen met flexentie) van de SP.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Het ontbeert ons aan toelichting. Om die reden kunnen wij nog niet instemmen met deze motie.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: We hebben alle moties afgewikkeld. Dat betekent dat we ook de hele programmabegroting als zodanig hebben afgewikkeld.

6. Overkoepelend financieel beleidskader

De **voorzitter**: Er was een raadsinformatiebrief. Die is besproken, maar die vereist verder geen besluitvorming.

7. Bekrachtiging geheimhouding.

Dit punt is deze keer niet aan de orde.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u allen voor het werk in deze begrotingsvergadering. Ik vind dat we een goede inhoudelijke vergadering en goede debatten hebben gehad. Ik dank ook onze ambtelijke medewerkers voor hun betrokkenheid bij het proces. Ik denk dat het goed is om ook het college te bedanken. We hebben een begroting. Dat betekent dat deze gemeente ook volgend jaar bestuurd kan worden. Ik dank u allen zeer. Wel thuis en een goede nacht!

De **voorzitter** sluit om 22.48 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 10 december 2015.

De griffier,

De voorzitter,

